

שנה טובה ומתוקה!

גיליון מיוחד: חופשות במערכת החינוך מבט חובק עולם

מהפכה בלימודי שפות!

אנגלית

שוטפת

תוך 3 חודשים!

40% הנחה*

+

5% הנחה נוספים
במעמד החיוב**

1-800-80-80-80

high-q.co.il

*ההנחה בתוקף לעובדי הוראה ובני משפחותיהם מקרבה ראשונה.

** למשלמים בכרטיס אשראי "תמורה" תוקף ההטבה: 1-30.09.2015. אין כפל הנחות. ט.ל.ח.

מורה יקר! בוא וגלה את זכויותיך...

- בדיקה ממוחשבת לאבחון טעויות בתלושי שכר
- קידום ושכר באופק חדש ועזו לתמורה
- ייעוץ לכדאיות פרישה, שבתון או חל"ת
- ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת הייעוץ
- ייעוץ, הכוונה וליווי לוועדות רפואיות
- מיסוי לפורשים
- חוות דעת מקצועיות לבתי משפט
- בדיקת תקינות הפנסיה והמענקים
- בדיקת תיק קופות הגמל, ההשתלמות והחיסכון

הייעוץ ניתן ע"י טל וייס
לפרטים נוספים:
www.gmulim.co.il
1-700-700-215

ייעוץ למורה
חושבים איתך על הצעד הבא...

logo

מתכוננים לפרישה?

SmartPensia הינה גוף אובייקטיבי בעל רישיון
המתמחה בנושאים הבאים:

- פרישה מוקדמת או פרישת גיל
- תכנון מס לקראת פרישה על ידי רו"ח מומחה לפרישה.
- ייעוץ בנושא קרנות פנסיות ותיקות, חדשות ופנסיה תקציבית.
- תכנון כלכלי - בדיקת המקורות הכוללים בפרישה בהשוואה לצרכים.

להרחבה ניתן לפנות לאתר - www.SmartPensia.co.il

אזהרה: חוסר תכנון מוקדם עלול להוביל לבעיות קשות בפנסיה.

טל. 03-6522144 | פקס. 153-36522144 | מייל. contact@smartpensia.co.il
WWW.SMARTPENSA.CO.IL ב.ס.ר 3 כנרת 5 בני ברק 5126237

שְׁנֵים יַחְדָּו: מורה דרך לחינוך יהודי ודמוקרטי

מאת אדר כהן

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

התלמידים שלנו חיים בתוך הניגוד לכאורה בין היהדות לדמוקרטיה ומרגישים שהם נאלצים "לבחור בין אבא לאימא". אנו, המחנכים, צריכים לסייע להם להפנים שגם הדמוקרטיה וגם היהדות הן ה"משפחה" שלנו, חרף המתחים.

הספר מיועד למורים ולפרחי הוראה ומציע מסגרת של עקרונות ושיטות לשיח פתוח בכיתה. הגישה החינוכית המומלצת בו היא הגישה הדיאלקטית (גישת המורכבות), הגורסת כי יהדות ודמוקרטיה הן שתי השקפות עולם משלימות, ולא סותרות.

אדר כהן הוא מורה ומנחה של תלמידים, סטודנטים ומורים בתחום החינוך האזרחי וחוקר במכון הישראלי לדמוקרטיה. בעבר שימש המפקח הארצי על הוראת האזרחות במשרד החינוך.

הספר נכתב במסגרת המרכז "לאום, דת ומדינה", בראשות פרופ' יחידיה שטרן.

להזמנות:

המכון הישראלי
לדמוקרטיה (נ"ד)
02-5300800
orders@jdi.org.il
www.idi.org.il

אדר כהן

למפקחים
למנהלים
למורים
לוועדים

זהבי ייעוץ

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

באווירה נינוחה על כוס קפה מוצעת לך
פגישה ושכרה בצידה

ייעוץ מקצועי, עדכני ודיסקרטי בנושאים:

- היקפי משרות קרן השתלמות שנת שבתון
- גמולים פנסיה תכנון הקריירה שלך
- מחלה ו/או נכות ועוד טיפים קטנים העושים

משכורת גדולה

לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לך היום, אז למה לחכות?

טלפנו עכשיו

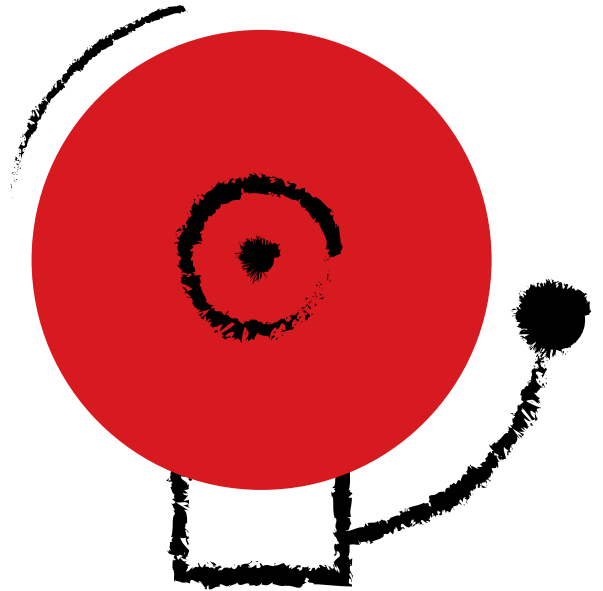
טל': 09-9542108 פקס: 09-9566123

אתרנו: <http://www.zahavi-yeutz.com>

מנוף תקשורת

חברון זלצמן

הצלצול הזה הוא למען הזכויות הרפואיות שלכם

אלפי מורים שסובלים
מבעיה רפואית, מצרידות או
שנפצעו, כבר נעזרו בזכותי.
הידע, המומחיות והניסיון
שלנו יסייעו לכם להשיג את
כל מה שמגיע לכם.

**הטבה ייחודית
לחברי ארגון המורים**

***5520**

זכויותי
המומחים לזכויות רפואיות

*השירות אינו משפטי

www.posenfoundation.co.il

Posen Foundation
קרן פוזן

אוניברסיטת חיפה
University of Haifa
جامعة حيفا

הפקולטה למדעי הרוח

תוכניות ייחודיות לתואר שני M.A. בחוג לתולדות ישראל

- לימודי יהדות: תולדות ותרבות (תושב"ג)
הלימודים יתקיימו ביום ד'
- היסטוריה של עם ישראל בעת החדשה
הלימודים יתקיימו ביום ג' או ביום ה'
- תוכנית למורים לאזרחות
הלימודים יתקיימו ביום ה'
- תולדות יהודי פולין ומזרח אירופה
הלימודים יתקיימו ביום ג'
- תוכנית למורים בדגש על תרבות ישראל - בשיתוף
קרן פוזן (מלגה מוגדלת מתרומת קרן פוזן)
הלימודים יתקיימו ביום ד'
- תוכנית מקרא ועולמו
הלימודים יתקיימו ביום ד'

מלגות מארגון המורים ומאוניברסיטת חיפה לזכאים

למידע והרשמה

נא לפנות לגב' ברכה צימרמן 04-8240560 | 04-8249930
bzimmer@univ.haifa.ac.il

AVRAHAM

למשכורת ולפנסיה שלכם

מגיע הטיפול הטוב ביותר!

רק במרווחים פיננסיים מעמידים לרשותכם:

- ✓ צוות מומחים לשכר ולפנסיה של עובדי הוראה.
- ✓ ייעוץ וליווי של רופא לקראת ועדה רפואית.
- ✓ ליווי מתמשך לכל מורה לאחר קבלת הייעוץ.
- ✓ בדיקת תוכניות פנסיה, ביטוח, גמל וחיסכון.

לקבלת שרות אישי התקשרו:

1-700-508-558

או מהנייד: ***למורה**

(*54272)

- ✓ בדיקת תלושי השכר
- ✓ מיסוי לפרשים
- ✓ תכנון פנסיה ופרישה
- ✓ הכנה וליווי לועדות רפואיות
- ✓ הכנת חוות דעת וייצוג בבתי משפט
- ✓ טיפול בהחזרי - מס

▲ **סניף תל-אביב**

▲ **סניף מודיעין**

▲ **סניף הגליל והעמקים**

www.mirvahim-group.co.il

logo

שאל מימון, חכ"ל המומחה האישי שלך

מסע רגלי

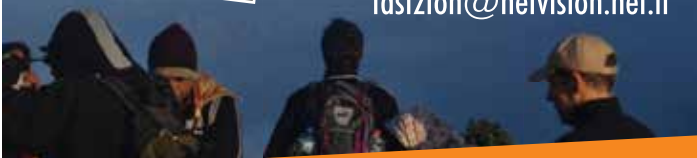
מרתק להרי ההימליה

הטרק בחופשת הפסח לרכס האנאפורנה סיורים באתרים המקודשים

הצטרפו לקבוצת איכות לחוויה של פעם בחיים, המאפשרת להולך בדרך התמזגות עם הטבע והכרה מחדש עם עצמו. נעבור גשרי חבלים, נהרות גועשים, יערות גשם ונתפעם מפסגות האנאפורנה המושלגות. בקטמנדו, תוקטמו מארמונות המלוכה, ותשוטטו בסמטאות עם שווקים עשירים.

לפרטים: שנתין-שם
052-2692286 | 04-6336783
tastfon@netvision.net.il

*הטרק מתאים לנשים ולגברים בכל גיל, ובכושר רגלי, והעניין וההנאה מובטחים

המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין
מורים מבית טוב

לצמוח אישית, להתפתח מקצועית

תנ"ר שני

תואר שני (M.Ed.) בחינוך

- הוראה ולמידה
- מידענות-ספרנות במערכות חינוך
- שילוב תלמידים עם ליקויי למידה ועם קשיי התנהגות

הטבות:

- הסדר מימון שכר לימוד

תואר שני (M.A.A.T.)

לטיפול באמצעות אמוניות:

- אמנות חזותית
- ביבליותרפיה
- תנועה ומחול
- מוסיקה

הטבות:

- הסדר מימון שכר לימוד

מעגל בית המדרש 7, בית הכרם, ירושלים

1-800-263-263

m_harshama@dyellin.ac.il
www.dyellin.ac.il

תואר שני ביהדות

המרצים הטובים בישראל עכשיו בתכנית לימודים מרתקת.

תנאי לימוד נוחים ומיוחדים, בקמפוס ירושלים או בקמפוס קרית אונו, התכנית מותאמת לקהל המורים והמורות בישראל, שירות ממוקד סטודנט.

בין המרצים:

פרופ' נחם אילן, ד"ר מיכה גודמן, פרופ' טובה הרטמן, פרופ' יהודה בר שלום, ד"ר דוד ביטון, ד"ר איריס בראון, ד"ר מתניה בן גדליה, פרופ' זאב גריס, ד"ר אסתי אייזנמן, ד"ר שלומית קנדי-הראל, ד"ר אורה ויסקינד-אלפר, ד"ר ארנון עצמון, ד"ר עומרי הרצוג, ד"ר אילון שמיה, ד"ר יעל שנקר, ד"ר חנה דוידסון, ד"ר אלי הולצר ורבים אחרים

לפגישת ייעוץ ולפרטים נוספים:

info@ono.ac.il, www.ono.ac.il ,1-800-550-555

הפקולטה למדעי הרוח מציעה בנוסף:

תואר ראשון בחינוך וחברה (B.A.), תואר ראשון בלימודי ירושלים וארץ ישראל (B.A.) ותואר ראשון במוסיקה רב תחומית* (B.Mus.).

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

המרצים הטובים ביותר 2014
לפי סקר התאחדות הסטודנטים

* המועצה להשכלה גבוהה אישרה פתיחה ורישום סטודנטים לתכנית התואר הראשון במוסיקה רב תחומית. הענקת התואר מותנית באישורה. כל שאר התארים של הקריה האקדמית אונו מוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה.

קוראים יקרים,

אזרחי מדינת ישראל. על כתפי ההורים מוטלת, אולי, האחריות הגדולה מכול לתמוך, לסייע ובעיקר להיות שותפים למסע החינוך, כל הורה עם המורה של ילדיו הפרטיים. גב חזק למורים מצד ההורים יתרום לחיזוק כוחו, מעמדו ותדמיתו של המורה בעיני עצמו ובעיני תלמידיו.

אין ספק שגם לתקשורת תפקיד חשוב ביכולת להפחית את העכרת האווירה בכל מה שנוגע לעבודת המורה בישראל. אם יקבלו המורים בישראל במה נאותה ומרכזית להביע את עמדותיהם בסוגיות הנוגעות לעבודתם, גם בתקשורת וגם במוקדים של קבלת החלטות, איש לא יישאר אדיש למלאכתם החשובה, ואנשים ילמדו להעריך את טיבם של החומרים שמהם קורצו.

דרושה אופטימיות גדולה ורצון עצמאי כל המעורבים במעשה החינוכי כדי לפתור בעיות במערכת החינוך. אנשי תקשורת, פוליטיקאים, הורים ומעסיקים צריכים לשנות גישה ביחס למערכת החינוך. כדי להקטין טרוניות ולהגדיל שביעות רצון, יש לשבת על המדוכה עד שייצא "עשן לבן" ולעשות שינוי אמיתי. ואפשר להתחיל בקטן, צעד צעד. צעד קטן במערכת החינוך - צעד גדול לחברה הישראלית כולה. אנו מאחלים לכם קריאה מהנה ושנה טובה,

חברי מערכת "קשר עין"

אנו שמחים להגיש לכם גיליון מורחב שעוסק רובו ככולו בהתייחסויות שונות לנושא החופשות במערכת החינוך.

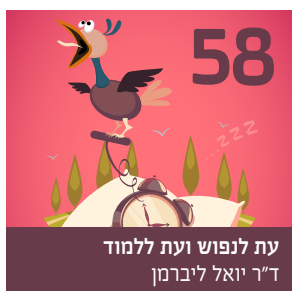
מדובר ב"תפוח אדמה לוהט" שממעטים לעסוק בו ברצינות וביסודיות במטרה למצוא פתרונות מוסכמים. כל הניסיונות המקצועיים להציע פתרונות יצירתיים והסדרים מותאמים, המביאים בחשבון את כלל הגורמים הרלוונטיים - נותרו בבחינת המלצות לא מיושמות.

העיסוק החוזר ונשנה בחופשות המורים והתלמידים במערכת החינוך הוא חלק בלתי נפרד מהשיח הכללי והלא מכבד שמלווה, לא פעם, את מקצוע ההוראה וציבור המורים.

העיסוק בחופשות במערכת החינוך רלוונטי ומטריד הורים עובדים, בעיקר בנוגע לתלמידים הצעירים בבתי הספר היסודיים, אשר זקוקים להשגחה בימי החופשה. ולמרות זאת ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, כארגון מקצועי, נרתם לעסוק בנושא זה הגם שהרלוונטיות לקהל שלו פחותה במידתה. אנו מקווים שאסופת המאמרים בחוברת זו תתרום להרחבת הדעת על מערכות חינוך מקבילות בעולם, ולריסון, ולו במעט, של השיח המתנשא כלפי חופשות מורים, מצד קהלים שונים ובייחוד מצדם של הורים עובדים.

במערכת מתוקנת ראוי שההורים יהיו הראשונים שיברכו ויפרגנו על יציאת המורים לחופשה. העצמת עבודת המורה היא משימה חשובה ומשותפת לכל

תוכן עניינים

זרקור על חופשות מערכת החינוך בישראל ד"ר רמי אמיתי	46
הרהורים על החופש פרופ' שלמה רומי	48
מיומנו של מנהל: העיקר שאני בחופשה חיים איינגוורץ	50
שינוי בחופשות המורים? המעז מצליח רונית תירוש	52
מערכת החינוך בישראל אינה פתרון להורים עובדים שלומית לידני	56
מורה מסביב לשעון מירב לסקר	60
חופשות המורים-פופוליזם זול פרופ' צ'לו רוזנברג	62
חופשה ל-3 דתות סאלם אלקרינאוי	64
מיזם מלגות משותף עם המכללה למינהל המסלול האקדמי	66

דבר חברי מערכת "קשר עין"	7
דבר העורך שלמה מויאל	9
החופש הגדול פרופ' דב גולדברג, עורך אקדמי	11
העובד נהנה והמורה אינו חסר ח"כ ניסן סלומינסקי	32
התאמת חוק חופשה שנתית למציאות התעסוקתית ח"כ רחל עזריה	34
חסר ההיגיון בחופשות מערכת החינוך איתן (טוני) לוי	35
מבט ישן/חדש על לוח השנה של מערכת החינוך בישראל ד"ר אברהם ליפשיץ	36
החופש הגדול-קולה של אמא עדנה אברמסון	38
החופשות הן האינטרס המשותף של כולם עקל חדר	40
חופשת הקיץ - שילוב בין צרכים ואינטרסים לבין עקרונות חינוכיים אבי קמינסקי	42

דבר העורך

שלמה מויאל

יו"ר המחלקה ל"קשר עין"
וחינוך טכנולוגי
טל' 03-7106749
shlomom@igm.org.il

חברי המורים, אני מקווה שאתם חוזרים לעבודתכם בכוחות מחודשים ורעננים מן החופשה, שוודאי הייתה נחוצה לכולכם לאחר שהשקעתם עבודה מאומצת בחינוך ילדינו בשנת הלימודים הקודמת.

כפי שהובטח, הגיליון הזה יוצא במתכונת מהודרת והוא מتركז בנושא אחד. הנושא הנדון בו הוא החופשות במערכת החינוך.

אני מודה לכל הכותבים ולכל מי שהשתתפו וסייעו בהוצאת הגיליון במתכונתו המיוחדת. אולי בהשפעתכם יוכלו מקבלי ההחלטות בתחומים הנוגעים למערכת החינוך בישראל לתת את דעתם לנושאים שהמאמרים דנים בהם ולשנות דברים חשובים.

זוהי יוזמה מבורכת של ארגון המורים, אשר כאיגוד מקצועי מקבל לאחריותו נושאים חינוכיים חשובים ומנסה לחקור אותם כדי ללמוד להתגבר על קשיים ובעיות המתרחשים בחיי היום יום במערכת החינוך. המטרה היא להשתדל להקל על התלמידים, על הוריהם, על המורים, על המנהלים ועל כל העוסקים בחינוך. אשמח לקבל מכם משוב על החידוש שבהוצאה החגיגית של הירחון.

לחברינו המורים בחינוך הטכנולוגי: במהלך חופשת הקיץ המשיך ארגון המורים לטפל בבעיות חברים בבתי הספר אשר מעסיקיהם אינם דואגים לזכויותיהם, ויש לדאוג כי כל הגמולים ישולמו. המחלקה לחינוך טכנולוגי בארגון המורים תעמוד לרשותכם תמיד כדי לסייע לכם בכל בעיה שתתעורר.

לא נותר לי אלא לברך אתכם, חבריי היקרים, ואת כל בני משפחותיכם בשנה טובה ומוצלחת יותר מקודמתה, שנת שלום וביטחון, שנת בריאות הגוף והנפש. תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה, ומי ייתן שהשקט, השלום והשלווה ישררו בקרבנו ויאפשרו לנו להפנות את תשומת לבנו להמשך קידומה של ארצנו.

חברי הארגון מוזמנים לשלוח מפרי עטם אל המערכת,
לפי הכתובת: michala@igm.org.il

גיליון הזה מצורפת חוברת "תמורה" של המחלקה לתרבות, פנאי ונופש

לידיעת חברינו המורים: באוקטובר לא ייצא גיליון של "קשר עין", והגיליון הבא אמור לצאת בנובמבר

בהוצאת: ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים
דרך מנחם בגין 23 תל-אביב 6618356
www.igm.org.il

טל' משרדי ארגון המורים בתל-אביב: 03-7106777
טל' המערכת: 03-7106786
פקס המערכת: 03-5667713

עורך אקדמי: פרופ' דב גולדברג
עורך קשר עין: שלמה מויאל, shlomom@igm.org.il
עורכת משנה: שרון כץ
חברי המערכת: שלמה מויאל (עורך), רן ארז, משה אוהיון, נורית ולנסי, זהבה שפר, אפרת בר וקרן שקד
רכזת המערכת ועורכת לשון: מיכל אחישר michala@igm.org.il

עיצוב גרפי: סטודיו פיני חמו

הפקה ופרסום: נירפרינט מדיה והפקה בע"מ
www.nirprint.co.il רח' ראול ולנברג 6 ת"א 6971905
טל': 03-6496069 info@nirprint.co.il
מנהל הפקה: ניר שפיר
ניהול פרויקט ומודעות: קארין רומנו,
טל' Karin@nirprint.co.il 050-5295330

הדפסה ועיטוף: גרפוליט

אין המערכת מתחייבת לפרסם כל חומר שמתקבל או להחזירו לשולח

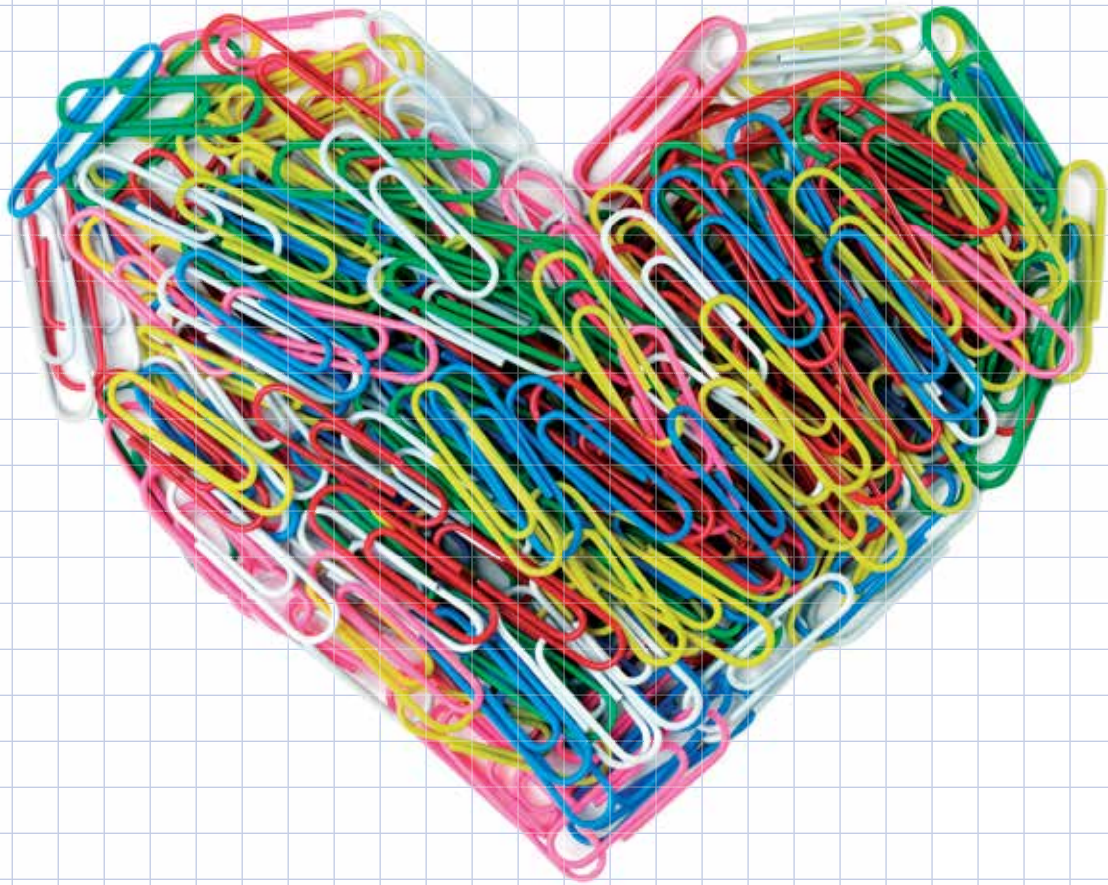
אין ארגון המורים אחראי לתוכן המודעות המתפרסמות בירחון ובדפי פרסום המצורפים אליו ולאיכות המבצעים המוצעים בהן

כל הזכויות שמורות למוציאים לאור. אין להעתיק, לשכפל או לעשות שימוש כלשהו בחומר הכתוב ללא אישור בכתב מהמוציאים

מסד הבנק של המורים
מאחל לציבור עובדי ההוראה:

שנת לימודים פורייה שנה של עשייה, השפעה, התחדשות והתרגשות.

החופש הגדול

פרופ' דב גולדברג

עורך אקדמי

קציר

עין

של פרופ' יעקב כץ, שהיה ראש בית הספר לחינוך באוניברסיטת בר-אילן ויו"ר המזכירות הפדגוגית של משרד החינוך. המאמר פורסם ב-20.8.15 והוא עוסק בשינוי מבנה שנת הלימודים, כבמאמרו של ד"ר בלס. המאמר השני הוא של העיתונאי יהודה שרוני, והוא עוסק ביוזמה מחודשת של השר סילבן שלום, לממש את רעיונו משכבר, להפוך את ימי ראשון לחופשה. נרגעת, הבנתי שאנחנו עדכניים מתמיד.

בכל החופשות ולא רק בקיץ, הארץ מוצפת בפעילות של תרבות, אמנות, פנאי ועוד, כפזמון השיר של נעמי שמר: "הכל, הכל אני יכול, כי זה החופש הגדול".

החופש הגדול

מילים ולחן: נעמי שמר

הכל אני יכול בחופש הגדול

לצמוח ולגדול בחופש הגדול

ללבוש סינור כחול בחופש הגדול

וככה לעמול בחופש הגדול

הכל הכל אני יכול

כי זה החופש הגדול

כמעט הכל אפשר בחופש הגדול:

אולי ניסע לכפר בחופש הגדול

לרוץ שם בקציר בחופש הגדול

וקצת לקצור חציר בחופש הגדול

הכל הכל אני יכול

כי זה החופש הגדול

אבל הכי נחמד בחופש הגדול

פשוט להיות לבד בחופש הגדול

ועל חולות זהב בחופש הגדול

לשכב לי על הגב בחופש הגדול

הכל הכל אני יכול

כי זה החופש הגדול

כאן עולה זעקת ההורים על העלויות הכספיות הגבוהות של הפעלת הילדים בחופשות. חשוב לציין, שעיקר בעיית ההורים היא בנוגע לגילאי הגן וכיתות בית הספר היסודי, אז זקוקים הילדים להשגחה קבועה, זאת לעומת תלמידי הכיתות הגבוהות הישנים עד הצהריים ואח"כ מסתדרים היטב לבד ומבלים בכיף את החופשה.

גם בנושאים אלה תמצאו מאמרי דעה העוסקים בחשיבות של החופש לילדים ובפתרונות הכרוכים בתקציב ממשלתי אך היכולים לסייע מאוד, כגון קייטנות הקיץ בבתי הספר בתשלום נמוך (ראו מאמרו של ח"כ שי פירון, שר החינוך לשעבר), וכן בהתייחסות של המדינה בסבסוד עמוק של קייטנות הקיץ ועידוד הגורמים השונים להפעיל קייטנות גם בחודש אוגוסט.

אנחנו מקווים שתיהנו מקריאת הגיליון. אני מבקש להודות לכל הכותבים, שעשו זאת ללא תמורה כספית; למחלקת המחקר של הכנסת שאפשרה לנו להשתמש במחקר שעשתה; ולד"ר נחום בלס, חוקר בכיר במכון טאוב, שאישר לנו לפרסם את מאמרו בנושא, שנכתב ב-1982. משיחה איתו מתברר כי דבר לא קרה בנוגע להצעתו המהפכנית לשינוי המבנה של שנת הלימודים.

תודה ליו"ר הנהלת הארגון רן ארז, ליו"ר המחלקה ל"קשר עין" ולחינוך טכנולוגי מר שלמה מויאל, למנכ"לית אפרת בר, לדוברת הארגון קרן שקד, לשרון כץ, לריקי חייט, למיכל אחישר, לפיני חמו ולורתם פלמה על העיצוב.

נשמח לקבל תגובות מכם, וחלק מהתגובות שיתקבלו יפורסמו בגיליון הבא. נשמח לקבל גם הצעות לנושאים לגיליונות הבאים, במייל dov-go@013.net.

שנה טובה ומבורכת

אנחנו שמחים להגיש לכם את הגיליון המיוחד של "קשר עין" העוסק בנושא החופשות. ארגון המורים החליט להוציא גיליון עיוני-מקצועי פעמיים בשנה, אחד לפני ראש השנה והשני לפני פסח. בכל פעם ייבחר נושא חינוכי אקטואלי, חשוב ומעורר עניין. הכותבים יהיו מתחום האקדמיה, אנשי ציבור וכמובן אנשי חינוך בהווה ובעבר. בגיליון משולבים מאמרים אקדמיים הנותנים רקע ובסיס לדיון, ומאמרי דעה.

יש לשבח את ארגון המורים על שהסכים בפתיחות רבה, ואפילו באומץ, לבחור את נושא החופשות לגיליון הראשון. עניין החופשות מטריד מאוד, בעיקר את ההורים, והמותקפים הם המורים. במקום להתעלם ולהתרחק ממוקש זה, הסכים הארגון ללא היסוס להתמודד עם ההיבטים השונים והרחבים של הנושא, שאינם רק חופשות המורים, כפי שתקראו בגיליון.

החופשות הארוכות של המורים ושל התלמידים החלו לפני שנים רבות מאוד, כאשר ההורים רצו שילדיהם יסייעו להם בעבודת השדה. ככל שמבנה התעסוקה במשק השתנה מאז קום המדינה, בעיקר בהיקף תעסוקת הנשים אך גם בשעות העבודה הרבות מדי בתחומי תעסוקה שונים, גברה הזעקה נגד ימי החופשה הרבים של המורים. גם הפער הגדול בין ימי החופשה של המועסקים במשק לבין ימי החופשה של המורים הוסיף "שמן למדורה".

הצגת נתוני ההשוואה בין ימי החופשה ושעות הלימוד של המורים בישראל לאלה של מורים בשאר העולם, המראה שישראל נמצאת במקום גבוה מאוד ביחס לאחרים - אינה מצליחה להרגיע את הכועסים. חשוב גם לזכור שימי החופשה מעוגנים מאז קום המדינה בהסכמי עבודה שאינם מאפשרים שינוי.

בגיליון תמצאו רעיונות שונים באשר לדרכי ההתמודדות עם הנושא, החל בהצעות לשינוי מבנה שנת הלימודים וכלה בהצעות חוק המתמודדות עם הבעיה באמצעות הגדלת ימי החופשה של המועסקים במשק וצמצום הפער בינם לבין המורים. קיימת גם הצעה להפוך את כל ימי ראשון לימי חופשה לכל המשק, וכך יקטן המשבר. לפני שהחלטתי לצרף את המאמרים של ד"ר נחום בלס, משנת 1982, העוסק בשינוי מבנה שנת הלימודים, ושל ח"כ ניסן סלומינסקי, העוסק גם הוא ברעיון מלפני שנים, על הפיכת ימי ראשון לחופשה, ששניהם לא מומשו, התלבטתי מאוד. שניהם קצת שייכים לעבר, ושניהם לא באו לכדי ביצוע. והנה, שבוע לפני העברת גיליון זה לדפוס, קראתי שני מאמרים ב"מעריב" והופתעתי. האחד הוא מאמרו

יש מקום לשינוי

חופשת הקיץ היא עוד מרכיב בדיון העמוק והרחב הנוגע לסמכות ולאחריות ההורית במאה ה-21

דרישה ליותר מאמץ אישי ולשותפות חברתית ועוד פוגעים בגזל העדין והמתוק שגדל בביתם. חמש דקות אחרי שהורה יבקר את המורה ויטען שהוא לא רגיש ולא מתחשב, הוא יבקש להתייעץ בשקט עם היועצת של בית הספר, "הוא לא מדבר אתנו בצורה מכובדת, אני לא העזתי לפנות אל ההורים שלי בשפה הזאת", יאמר האב בעיניים מושפלות, "ובכלל, הוא חושב שהוא חי בבית מלון והכול מגיע לו", תוסיף האם. בכמה מפגשים התאכזבתי מהורים שבאו מאוכלוסיות "חזקות", בעלי השכלה אקדמית, שהיו אמורים להבין בחינוך, בתהליכים תרבותיים ובגיבושה של תוכנית פעולה להצלחת המעשה החינוכי. הם האשימו את המערכת, זלזלו בה, תבעו ממנה תביעות רבות, התייחסו אליה כאל בייביסיטר של ילדיהם, כעסו, מיעטו במילות שבח והערכה למחנכים שעשו מעל ומעבר. לעומת זאת, מפגש עם הורים "מוחלשים" גילה פעם אחר פעם אוכלוסייה שמבטאת הערכה רבה, מכירה טובה למחנכים ולמורים, רואה בהם דמויות מופת בעלות השלכה עמוקה על עתידם של הילדים. אחרי כמה מפגשים הבנתי שההורים גם מפחדים מהילדים שלהם, וגם מתייסרים, על חוסר הזמן, על שימוש פסול במונח "זמן איכות", על ציפייה לא הגיונית

לדידי, העולם המודרני מעמיק תופעות של עבדות הממעטות את מהות ואיכות הקשר שבין הורים לילדיהם. לכן אני סבור שהגדלת ימי הלימודים תהיה החלטה לא נכונה מהבחינה החינוכית. המטרה צריכה להיות העמקה, ולא החלשה, של הקשר בין הורים לילדיהם. התביעה לקיצור ימי החופשה היא, כאמור, חלק מדיון עמוק בכל הנוגע לסמכות ולאחריות ההורית במאה ה-21. במקום להפילה על כתפי מערכת החינוך, במקום "להאשים" את ציבור המורים, ראוי שהדיון יתקיים אל מול מכלול הגורמים המשפיעים על היקף ימי העבודה והחופשה בישראל. לא פחות משמדובר בשאלה כלכלית, מדובר בשאלה ערכית, הנוגעת למבנה המשפחה, סדרי עדיפות אישיים ולאומיים, חוסנה של הקהילה, הותרת זמן פנוי לפיתוח תחביבים והעמקת הרוח. צר לי שהדיון נערך כאילו מדובר במאבק בין הורים למורים. חלק מתהליך השיתוף החינוכי של ההורות המודרנית מתבטא ביחסם של ההורים אל מערכת החינוך. לפעמים מיטשטשים הגבולות, וההורים "שוכחים" שהצוות החינוכי הוא שותף למשימת החינוך. לפעמים ההורים חושבים שהם "עוד עובדים" של הילדים. לעתים הם סבורים שגבולות, תביעה לגדלות נפש,

תבקשתי להביע את עמדתי באחת הסוגיות הרגישות במערכת היחסים שבין ההורים למערכת החינוך הישראלית. כהנחת יסוד, אני מבקש להבהיר שתפקידם של המורים הוא לחנך, ותפקידם השני הוא ללמד. אינני סבור שהמורים מספקים שירותי משמורת ואין זה מתפקידם לצמצם את הפערים שבין ימי החופשה של התלמידים לאלה של המורים. כל זה לא אומר שאין לי הערות בנוגע למבנה התעסוקה של המורים בישראל. ואולם קיצור ימי החופשה של המורים איננו בראש סדר העדיפות שלי, בעיקר לנוכח העובדה שהעיסוק בשאלה של הארכת ימי העבודה של המורים נובע, לטעמי, ממניעים פסולים ופוגע במעמד ההוראה וביוקרת המורים. ראוי היה שהדיון יעסוק דווקא בהגדלת מספר ימי החופשה של ההורים. אינני סבור שעל ההורים להשתמש מאחריות לילדיהם. להפך, במציאות שבה ימי העבודה הולכים ומתארכים, במציאות שבה, בעקבות השינויים הטכנולוגיים, העבודה נמשכת גם בשעות הערב, בבית, ראוי לבחון את שאלת ימי החופשה של ההורים והילדים בדרך מעמיקה ולא רק כפתרון שמרטפי. אנו, המחנכים, מבקשים למלא את ייעודנו ולדון בסוגיה מתוך מבט ערכי.

"אינני סבור שהמורים מספקים שירותי משמורת ואין זה מתפקידם לצמצם את הפערים שבין ימי החופשה של התלמידים לאלה של המורים"

שהמורים צריכים למלא סוג של חלל הורי. כשנוצר חלל הורי, הוא מלווה בפינוק. הרבה פינוק. יותר מדי פינוק. ילדים מפונקים הם ילדים מסכנים. משום שכשמוותרים להם, מרדימים כוחות של חיים ויצירה. כשמוותרים להם, מונעים מהם להביא את עצמם לידי ביטוי. כשמוותרים להם, גורמים להם שלא לראות את המורכבות שבעולם. מכבים את התשוקה והכמיהה.

ילדים מפונקים מרוויחים את הרגע ומפסידים את המחר. ילדים מפונקים משלמים מחיר של הורים המבקשים להעניק פיצוי לא ראוי בשל כשל תרבותי רחב שהעולם המתחדש הביא עלינו. שעות עבודה לא מידתיות, עבודות מודרנית המטשטשת את היכולות של האדם לנהל משפחה, העברת הביטויים של האחריות ההורית משפה של אחריות רגשית לשפה של אחריות כלכלית. הורה משקיע יכול להיות גם הורה שקונה הכול, מגייס את כל המורים הפרטיים שבעולם, מרהט חדר ילדים קסום ושולח את הילד למחנה קיץ בחו"ל. וכל זה לא מלווה בשיחת נפש אחת, בליווי מעמיק של דילמות חיים המעמידות מתבגר פעם אחר פעם בצומת הבחירה שבין טוב לרע, בתמיכה פנימית אוהבת.

אני נזהר מלתת דוגמאות, אבל סוגיות רבות שבהן נתקלתי, ציבוריות ופרטניות כאחת, הבהירו שמהוה בממלכת ההורים

ומסגרות יוקרתיות העולות ממון רב. זאת ועוד, המסגרות הפרטיות עוסקות לא פעם באוסף של אטרקציות, ללא ניצול החופשה הגדולה לשיח חינוכי מעמיק ורלוונטי.

לכן בתי הספר של הקיץ, הרחבת הפעילות של תנועות הנוער, ארגוני נוער, מתנ"סים וערי הנוער הם המסגרת הראויה להעמקת אחריותה של המדינה לימי החופשה של הילדים.

הרחבת ימי החופשה של ההורים, בניית מסגרות איכותיות ושוויוניות, העמקת ההזדמנות של המורים להתחדש, להתכונן ולהתמלא בכוחות - אלה אבני הבניין המרכזיות של התמודדות החברה הישראלית עם סוגיית ימי החופשה. ■

מחייב דיון. הבלבול והטשטוש מזיקים. ואף על פי כן יש מקום לשינוי. אני חש שהרעיון שמסתתר מאחורי בתי הספר של הקיץ הוא רעיון נכון. המדינה מציבה פתרון רחב, המאריך את ימי החופשה, אבל היא לא מטילה את זה כחובה על המורים.

פעולת ההוראה מחייבת הכנה, התחדשות ומילוי כוחות. אין זה אומר שהמדינה לא מחויבת להציע פתרון איכותי מהבחינה החינוכית וזמין מהבחינה הכלכלית לכלל הצעירים בישראל.

המבנה הנוכחי מעמיק את הפערים מפני שאין ידם של הורים מעשירונים, סוציו אקונומיים נמוכים לדאוג לילדיהם, בעוד שאחיהם הולכים לשלל קייטנות

ימי חופשה בבתי ספר יסודיים לעומת ימי חופשה במשק - סקירה משווה

זמני ההוראה בבתי ספר בישראל ובמדינות האחרות
אינם תואמים את זמני העבודה המקובלים במשק

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת חברת הכנסת עינת וילף, ומוצג בו מידע על הפער בין מספר ימי החופשה בבתי ספר יסודיים למספר ימי השבתון וימי החופשה השנתית הניתנים לכלל המועסקים במשק במדינות נבחרות ב-OECD (הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי).

ככלל, זמני ההוראה בבתי ספר בישראל ובמדינות האחרות שבדקנו אינם תואמים את זמני העבודה המקובלים במשק. ההבדלים קיימים הן בשעות הפעילות (יום הלימודים מסתיים על פי רוב מוקדם יותר מיום העבודה) והן בימי הפעילות, קרי יש הבדלים בין ימי החופשה הנהוגים במערכת החינוך לבין אלו הנהוגים במשק. כאמור, מסמך זה מתמקד בימי חופשה מלאים, אולם נראה שיש מקום לבחון גם הבדלים בין שעות ההוראה לשעות התעסוקה.

השארתי ילדים קטנים לבדם פרקי זמן ארוכים, ובפרט ימים שלמים, אינה מקובלת במדינות המפותחות, ובחלקן אף יש איסור חוקי להשאיר ילדים מתחת לגיל מסוים (המשתנה בין המדינות) ללא השגחת מבוגר. אף שתפקידים של בתי הספר אינו שמירה על ילדים אלא חינוכם, הרי שבפועל הם ממלאים את שני התפקידים, בעיקר בנוגע

לתלמידים בכיתות הנמוכות. על כן, חופשות של מערכת החינוך, בעיקר בחינוך היסודי, מקשות על הורים עובדים, ואלה נאלצים למצוא פתרונות שונים לטיפול בילדיהם במהלך. קושי זה קיים ביתר שאת אצל הורים יחידים, שאין להם בן זוג שעמו הם יכולים לחלוק את השמירה על הילדים בימים שבהם מערכת החינוך אינה פועלת.

אפשר לתרום לצמצום הפער בין זמני העבודה של ההורים ובין זמני ההוראה במערכת החינוך באמצעות הנהגת מסגרות משלימות, הן מסגרות הפועלות בימי לימודים, בשעות שבהן הלימודים כבר אינם מתקיימים, והן מסגרות הפועלות בימי חופשה מבתי הספר. בהקשר זה יש חשיבות הן לזמינותן של מסגרות אלו, קרי לקיומן של היצע מספיק שלהן, והן לעלות שלהן ולמידה שבה המדינות מסייעות להורים לשאת בעלות זו. בחלקו השני של מסמך זה מוצגים בקצרה הסדרים הנהוגים במדינות שונות שמטרתם לסייע להורים לגשר על הפער בין ימי החופשה במערכת החינוך לימי החופשה במשק. חשוב לציין כי במדינות רבות (לרבות ישראל) הסדרים אלו קשורים בהסדרים לטיפול בילדים בפרק הזמן שבין שעת סיום הלימודים לשעת סיום העבודה של ההורים (צהרונים).

1. ימי חופשה במערכת החינוך וימי חופשה לעובדים במשק

בתרשים שלהלן מוצג מידע על ימי חופשה של תלמידים במערכת החינוך לעומת ימי חופשה של כלל המועסקים במשק במדינות נבחרות ב-OECD. לפני קריאת המידע המוצג בתרשים יש לתת את הדעת להערות האלה:

- בחלק מהמדינות (לרבות ישראל) יש הבדל בין החופשות בבתי הספר היסודיים ובין החופשות בבתי הספר העל יסודיים. היות שעיקר הבעיה בהשארתי ילדים ללא השגחה היא בגיל צעיר, הטבלה מתייחסת רק לחופשות בחינוך היסודי.
- בחלק מהמדינות אין לוח חופשות אחיד לכל בתי הספר אלא יש בעניין זה אוטונומיה לאזורים שונים ואף לבתי הספר עצמם, ואלה רשאים לקבוע את מועדי ההתחלה והסיום של הלימודים בהם ואת מועדי החופשות במהלך שנת הלימודים, כל עוד הם מציינים לכללים מסוימים שנקבעו על ידי המדינה (למשל: מכסה מינימלית של ימי לימודים בשנה).
- בבחינת מספר ימי הלימודים בבתי הספר מנקודת המבט של תעסוקת

המנוחה השבועית וימי השבתון החלים במהלכה).

- ימי החופשה של העובדים במשק המצוינים בתרשים הם ימי החופשה הקבועים על פי חוק וניתנים לכלל העובדים. מספר ימי החופשה הקבוע בחקיקה הוא המספר המזערי של ימי חופשה שיש לספק לעובדים בהסכמים קיבוציים או בהסכמים פרטיים בין עובד למעביד אפשר לעגן מספר רב יותר של ימי חופשה. יצוין כי מסמך זה מתייחס רק לימי חופשה שבגינם ניתן לעובדים תשלום.
- בחלק מהמדינות מספר ימי החופשה השנתית שהעובד זכאי להם תלוי בוותק שלו במקום העבודה, ולעיתים גם במשתנים אחרים (למשל גילו של העובד). כמו כן, יש הבדלים בין המדינות בכל הנוגע לזכות של עובדים לקבוע את מועד חופשתם, ובחלק מהמקרים המעביד אינו חייב לאפשר לעובד לנצל את כל זכאותו לחופשה בזמנים שבהם הוא בוחר לעשות כן. בחלק מהמדינות ההוראות מחייבות מעסיקים לתת לעובדים חופשה בתקופות מסוימות (למשל בחודשי הקיץ, שבהם מערכת החינוך אינה פועלת).

של הפער בין ימי החופשה של תלמידים במערכת החינוך לימי החופשה של כלל העובדים, בחנו את המצב בשנת לימודים מסוימת - שנת הלימודים 2011-2012 (באוסטרליה שבה מבנה שנת הלימודים השתנה מעט בשנה זו). הדבר אפשר לנו לבודד את התאריכים המדויקים שבהם יש עבודה במשק ואין לימודים במערכת החינוך (על ידי אי מנייתם של תאריכים של חופשה או שבתון שבשנה זו חלים בסוף השבוע).

- היות שאין דינה של חופשה רציפה של חודשיים בקיץ כדינה של חופשה בת שבוע במהלך שנת הלימודים (בכל הנוגע להיערכות הורים מועסקים), צוינו הנתונים בתרשים: ימי החופשה במהלך שנת הלימודים וימי חופשת הקיץ. למען הנוחות, גם מובא הסיכום הכולל של ימי החופשה מלימודים שהם ימי עבודה במשק: מספר זה חושב באופן שלהלן: ספירת ימי החופשה מלימודים בשנת הלימודים האמורה תוך הפחתת הימים המוגדרים ימי שבתון בכל מדינה באותה שנה. על סכום זה הוספנו את ימי חופשת הקיץ שהם ימי עבודה במשק (כלומר, לאחר שניכנו מחופשת הקיץ את ימי

ההורים (בניגוד לנקודת המבט החינוכית), המשתנה הרלוונטי הוא מספר ימי העבודה במשק שבהם לא מתקיימים לימודים בבתי הספר. לצורך כך הנחנו כי ימי שישי ושבת בישראל וימי שבת וראשון במדינות האחרות שנבדקו, הם ימי מנוחה שבועיים (אף שידוע כי יש עובדים לא מעטים אשר עובדים גם בימים אלו), ועל כן חיסרנו אותם מראש ממניין ימי העבודה במשק.

- במסמך זה התייחסנו לשני סוגים של ימי חופשה הניתנים לעובדים: **ימי שבתון** - ימים שבהם ככלל אין עבודה במשק (למעט חריגים). ימי השבתון קשורים בדרך כלל למועדים דתיים או לאומיים של המדינה, והם חלים בתאריכים קבועים. **ימי חופשה שנתית** - ימים שבהם העובד זכאי לצאת לחופש מעבודה, לפי בחירתו (על פי הכללים הקבועים בחוק או בהסדרים שונים). יצוין כי בחלק מהמדינות היו ימי שבתון מעבודה שלא הוגדרו כימי חופשה מבית הספר. היות שנראה לא סביר שבימים אלו מתקיימים לימודים, הבאנו גם אותם במניין ימי החופשה מלימודים.
- כדי לקבל תמונה מדויקת ככל האפשר

אוסטרליה NSW

חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 34 ימים
חופשת הקיץ: 6-7 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 20-25 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 11 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 26 ימים

רומניה

חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 32 ימים
חופשת הקיץ: 11 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 21 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 9 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 27 ימים

הונגריה

חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 19 ימים (בתי הספר יכולים להחליט על 5 ימים נוספים)
חופשת הקיץ: 11 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 20-30 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 10 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 12 ימים

אוסטריה

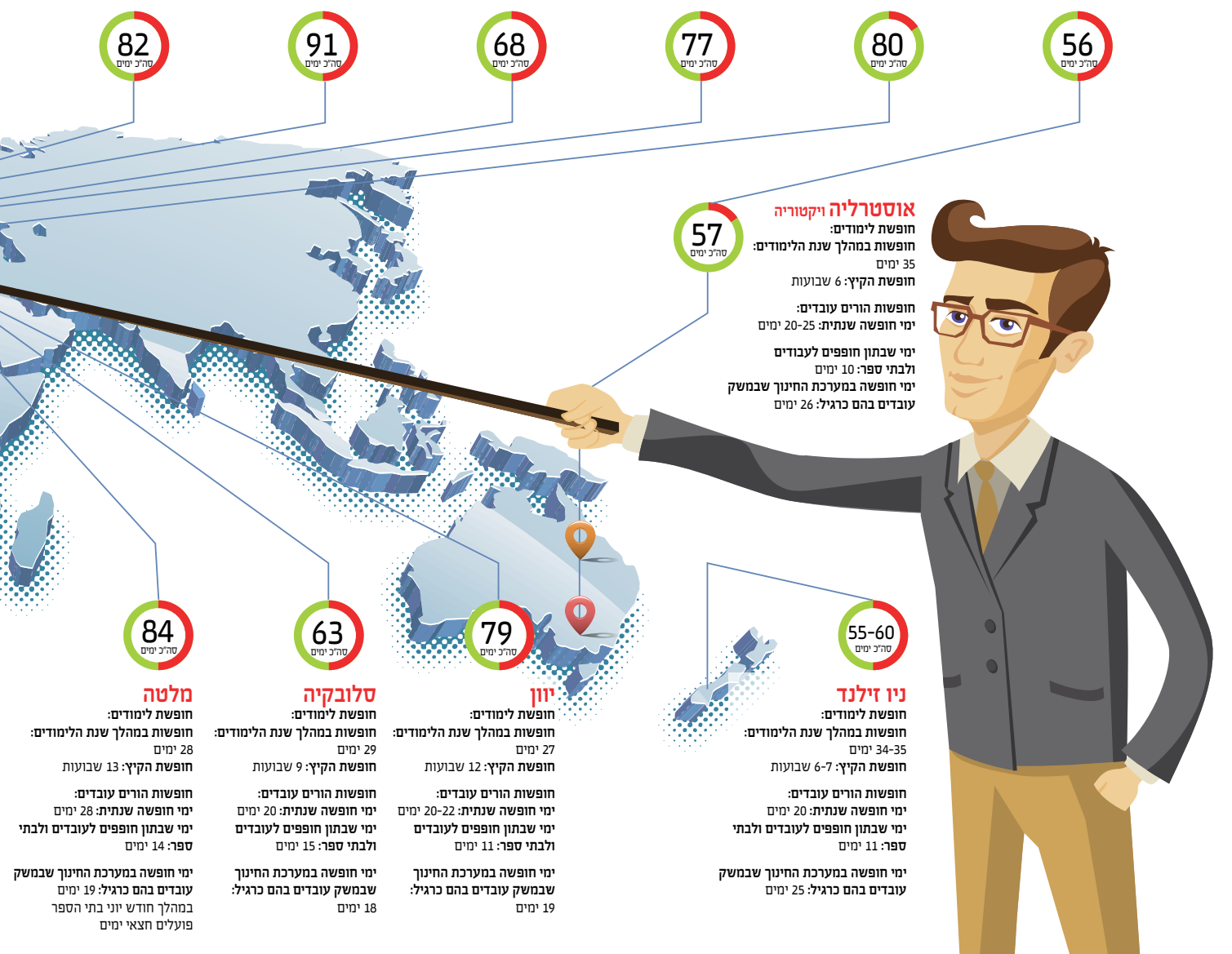
חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 35 ימים
חופשת הקיץ: 10 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 25-30 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 13-14 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 23 ימים

ליטא

חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 23 ימים על יסודי (33 בכיתות א-ה)
חופשת הקיץ: 13 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 20 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 11 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 26 ימים

לטביה

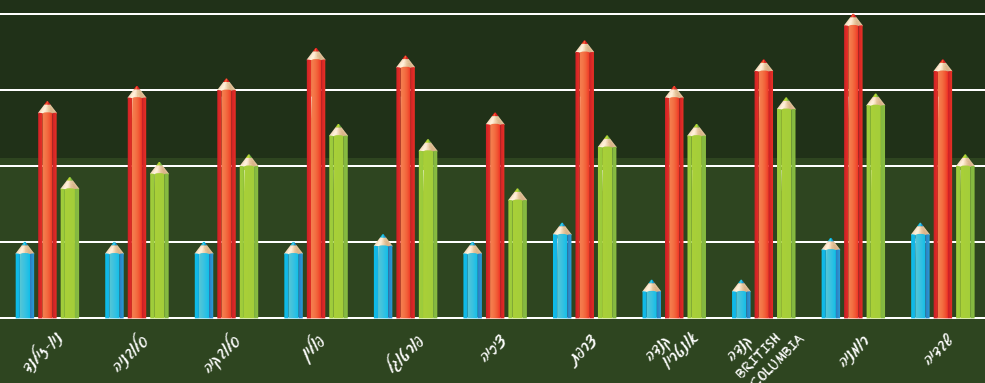
חופשת לימודים:
חופשות במהלך שנת הלימודים: 25 ימים
חופשת הקיץ: 13 שבועות
חופשות הורים עובדים:
ימי חופשה שנתית: 20 ימים
ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 12 ימים
ימי חופשה במערכת החינוך
שבמשק עובדים בהם כרגיל: 17 ימים

הפער בין מספר ימי חופשה שנתית לאל המגויימים וימיומיים ומספר ימי חופשה השנתית לא מגויימים וימיומיים

סמ"כ ימי חופשה שנתית לא מגויימים וימיומיים

ימי חופשה שנתית לא מגויימים וימיומיים

שבדיה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: כ-26 ימים
 חופשת הקיץ: כ-10 שבועות
 (70 יום)
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 25 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 10 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 כ-18 ימים

נורבגיה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 30 ימים
 חופשת הקיץ: 8 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 21 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 10 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 23 ימים

בריטניה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 37 ימים
 חופשת הקיץ: 6 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 28 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 8 ימים (אין חובה
 לשלם לעובדים שכר עבורם
 ולכן אינם ניספרים)
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 37 ימים

אירלנד
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 32-35 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 9 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 25 ימים

בלגיה (קהילה פלמית)
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 34 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 10 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 26 ימים

צרפת
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 37 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 25 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 11 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 28 ימים

פורטוגל
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 32 ימים
 חופשת הקיץ: 12-13 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 10 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 22-25 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 21 ימים

68 סה"כ ימים

63 סה"כ ימים

67 סה"כ ימים

70 סה"כ ימים

71 סה"כ ימים

73 סה"כ ימים

69 סה"כ ימים

ישראל
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת הלימודים: 44 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20-10 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי ספר: 12 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם
 כראיל: 21 ימים
 משנת הלימודים תשע"ג: 36 ימים במהלך שנת הלימודים.

76 סה"כ ימים

63 סה"כ ימים

65-70 סה"כ ימים

55 סה"כ ימים

54 סה"כ ימים

80 סה"כ ימים

63-59 סה"כ ימים

65-71 סה"כ ימים

סלובניה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 22 ימים
 חופשת הקיץ: 10 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 12 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם
 כראיל: 11 ימים

פולין
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 28-34 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20-26 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 11 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 19 ימים

דנמרק
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 28 ימים
 חופשת הקיץ: 7 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 25 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 7 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 20 ימים

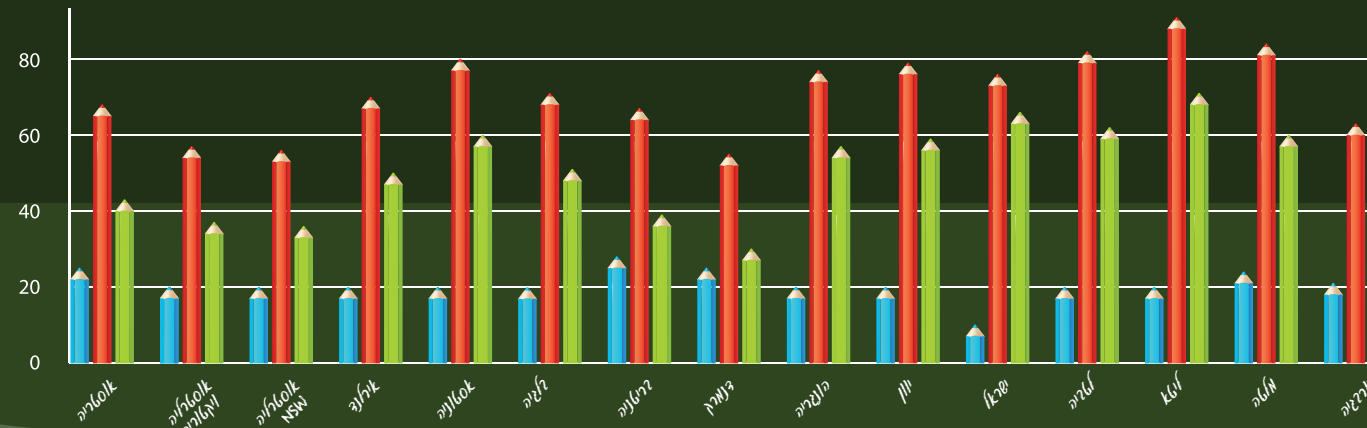
צ'כיה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 18 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 12 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 9 ימים

אסטוניה
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 24 ימים
 חופשת הקיץ: 12.5 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 20 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 10 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 17 ימים

קנדה (אונטריו)
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת
 הלימודים: 22-26 ימים
 חופשת הקיץ: 9 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 10 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים
 ולבתי ספר: 9 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 14-18 ימים

קנדה (בריטיש קולומביה)
 חופשת לימודים:
 חופשות במהלך שנת הלימודים:
 22-27 ימים
 חופשת הקיץ: 10 שבועות
 חופשות הורים עובדים:
 ימי חופשה שנתית: 10-15 ימים
 ימי שבתון חופפים לעובדים ולבתי
 ספר: 9 ימים
 ימי חופשה במערכת החינוך
 שבמשק עובדים בהם כראיל:
 15-21 ימים

ארצות הברית
 לוח שנת הלימודים נקבע במידה רבה על ידי בתי הספר
 עצמם. חלק מהמדינות קבעו כללים לעניין מספר ימי ההוראה
 הנדרשים בשנה. מספר זה משתנה בין המדינות, ובהתאם
 לכך משתנה גם מספר ימי החופשה. במשבר כלכלי האחרון,
 חלק מהמדינות צמצמו את מספר ימי הלימודים הנדרש, כדי
 להפחית עלויות. יש אוטונומיה רבה לבתי הספר. אין בארה"ב
 ימי שבתון סטטוטוריים בתשלום ללכל העובדים, אלא רק מה
 שנקבע בין העובד למעביד (ולעובדי מדינה - לפי חוק).
 אין בארה"ב חופשה שנתית סטטוטורית, למעט לעובדי מדינה.
 ישנם הבדלים רבים בין המדינות ובתוך המדינות עצמן.

* הערת העורך: במקור הנתונים מופיעים בטבלה הכוללת טקסט ומספרים. לשם המחשה, נעשו התאמות במאמר, הורדו המספרים מהטקסט, והמספרים מופיעים כאן בצורה גרפית

ימי עבודה לעומת ימי הוראה בבתי ספר יסודיים במדינות נבחרות 2011, OECD-ב

מהגרף עולה כי בישראל הפער בין מספר ימי החופשה השנתית של המועסקים לבין מספר הימים שבהם לא מתקיימים לימודים גדול מזה שברוב המדינות האחרות שנבדקו. רק בליטא הפער גדול יותר מבישראל.

2. סיוע ציבורי במימון העלות של מסגרות משלימות לזמני החופשה בבתי הספר

ככלל, מסגרות לילדים הפועלות בזמנים שבהם אין לימודים במערכת החינוך יכולות לשרת כמה מטרות:

שמירה על הילדים כאשר הוריהם עובדים (או לומדים); מתן תגבור חינוכי או פעילויות העשרה; אספקת שירותים בסיסיים כמו שירותי הזנה לאוכלוסיות נזקקות (למשל, ארוחות בוקר במסגרות הפועלות משעות הבוקר המוקדמות, לפני שעות הפעילות של מערכת החינוך).

מנקודת המבט של סיוע להורים מועסקים, מסגרות משלימות נועדו לגשר על הפער בין זמני הפעילות של מערכת החינוך ובין זמני העבודה של ההורים. הסדר כזה נוגע הן לשעות ההתחלה והסיום של ההוראה בבתי-הספר לעומת מסגרת יום העבודה הנהוגה בכל מדינה, והן לימי חופשה מלאים של בתי הספר שהם ימי עבודה של כלל המועסקים (כפי שתואר לעיל).

למרות הצורך הברור במסגרות אלו, ברוב המדינות הן עדיין נמצאות בשלבי פיתוח התחלתיים ביותר (והדבר בא לידי ביטוי גם בקושי להשיג מידע עליהן). לפי נתונים, OECD - בגרמניה, איטליה, קוריאה, פולין וספרד, פחות מ-10% מהילדים בגילאי בית הספר היסודי נמצאים במסגרות אלו, ואילו באוסטרליה, דנמרק, שבדיה והונגריה השיעור הוא יותר מ-50%. בחלק מהמדינות המסגרות המשלימות מציעות את שירותיהן לפני שעות הפעילות של מערכת החינוך ולאחריהן; במדינות אחרות השירות מוצע בחופשות של מערכת החינוך ובחלק מהמדינות שני ההסדרים קיימים.

כאמור, מסגרות משלימות יכולות לפעול בבית הספר (ואז נראה שהאוריינטציה שלהן היא חינוכית בעיקרה) או במרכזים חיצוניים. יצוין כי כמעט לא מצאנו התייחסות לסוגיית

מהתרחים עולים הממצאים האלה:

חופשת הקיץ במדינות שנבדקו נמשכת בין 6 שבועות בבריטניה, באוסטרליה ובניו זילנד ל-12.5 שבועות בליטא, בלטיביה, במלטה ובפורטוגל. ברוב המדינות חופשת הקיץ נמשכת בין 9 שבועות ל-12 שבועות. בישראל חופשת הקיץ, מסופה של שנת הלימודים תשע"ב, תימשך 8 שבועות. כל המדינות שנבדקו, כמעט כל ימי חופשת הקיץ בבתי הספר הם ימי עבודה רגילים לכלל המועסקים, ובמהלך חופשת הקיץ כמעט אין ימי שבתון להורים.

חופשת הקיץ של תלמידים בישראל אינה חריגה ביחס לחופשות קיץ של תלמידים במדינות אחרות, אולם מספר ימי החופשה במהלך שנת הלימודים גדול יחסית.

למעשה, בין המדינות שבדקנו, ישראל נמצאת במקום השני אחרי בריטניה במספר ימי החופשה במהלך שנת הלימודים שהם ימי עבודה במשך (37 ימים בבריטניה ו-36 ימים בישראל). יצוין כי חופשת הקיץ בבריטניה קצרה בשבועיים מחופשת הקיץ הנהוגה במערכת החינוך בישראל.

ימי החופשה השנתית של עובדים הם כלי מרכזי להתמודדות עם הפער בין ימי הפעילות במערכת החינוך לימי העבודה במשק. לכן, ככל שיש לעובדים יותר ימי חופשה כך הם יכולים לצמצם את הפער בין ימי העבודה שלהם ובין ימי ההוראה של מערכת החינוך.

מספר ימי החופשה הקבועים על-פי חוק בישראל - עשרה ימים לעובדים בשנת העבודה הראשונה - הוא מהנמוכים במדינות שנבדקו: רק בקנדה מספר ימי החופשה השנתית דומה לזה שבישראל, ובארה"ב אין כלל ימי חופשה הקבועים בחוק. בהקשר זה נציין כי חופשת הקיץ בקנדה דומה לזו הנהוגה בישראל, אולם מספר ימי החופשה במהלך שנת הלימודים שהם ימי עבודה במשך נמוך במידה ניכרת ממספרם בישראל.

בגרף מוצגים נתונים על מספר ימי העבודה (כלומר ימים שאינם ימי סוף שבוע או ימי שבתון) שבהם לא מתקיימים לימודים, על מספר ימי החופשה השנתית שהעובדים זכאים להם (לצורך הבחינה נלקח המספר המינימלי של ימים בכל מדינה) ועל הפער ביניהם.

"אף שתפקידם של בתי הספר אינו שמירה על ילדים אלא חינוכם, הרי שבפועל הם ממלאים את שני התפקידים"

בואו להשתתף בסדנאות של מכון מופ"ת!

משני צדי העדשה: על צילום, התכונות והתפתחות אישית

לסדנה כמה מטרות: להתוודע אל כוחו של הצילום כמשאב לחקירה עצמית ולהתפתחות אישית; להעמיק את יכולות ההתבוננות והבחירה, תוך כדי התנסות בהרחבת נקודות המבט; לערוך היכרות עם סוגיות חברתיות בשדה הצילום בישראל ובעולם תוך עיצוב וגיבוש של סגנון אישי ואמירה אישית.

מועד: ימי שלישי, החל ב-6 באוקטובר 2015, בשעות 14:00-17:15

היקף: 15 מפגשים של 4 שעות אקדמיות; סך הכול 60 שעות אקדמיות מוכרות לגמול

עלות: 1,200 ₪ (הכוללים 100 ₪ דמי הרשמה)

מרצה: כרמלה קיט (M.A.), אמנית צילום, מנחת קבוצות, מלווה אנשים וארגונים בתהליכי שינוי; כתבה את הספרים "נקודת מפגש" ו"לנגן בכינור הגדול".

קורס הוראה ולמידה במאה ה-21

מטרת הסדנה היא להכיר כלים מתקדמים וטכנולוגיות מקוונות חדשות הנחוצים לעובדי הוראה במאה ה-21. הקורס יעסוק בנושאים מתחום ההוראה והלמידה הדיגיטלית וישלב היכרות עם מגוון דגמי תקשוב, מודלים מקוונים וכלים המיועדים לשילוב במהלך פעולות הוראה-למידה.

מועד: ימי ראשון, החל ב-11 באוקטובר 2015, בשעות 10:00-14:00

היקף: 6 מפגשים של 5 שעות אקדמיות; סך הכול 30 שעות אקדמיות מוכרות לגמול

עלות: 750 ₪ (הכוללים 100 ₪ דמי הרשמה)

מרצה: טל מיכלוביץ, מהנדס, מומחה לטכנולוגיה וליישומי מחשב.

שילוב אמצעים ניידים מסוג אייפד בהוראה

הגידול המתמיד בחדירה של טכנולוגיות ניידות לחיינו בכלל, ולמערכות חינוכיות בפרט, מזמן הזדמנויות ואפשרויות פדגוגיות חדשניות. התפתחות הטכנולוגיה הניידת מעלה את שאלת התועלת הפדגוגית והיתרונות שיש בה להוראה, וכן את מגבלותיה. מטרת הסדנה הן לעמוד על מקומו של מחשב-הלוח (מסוג אייפד) בהוראה הכיתתית והחוץ-כיתתית; לבדוק באיזו מידה מחשב-הלוח יכול להצטרף לארגז כלי ההוראה; לנסות להבין אם הטכנולוגיה החדשה מובילה גם לסוג חדש של אינטראקציות אנושיות בכלל, ולימודיות בפרט. אין צורך להביא אייפד למפגשים.

מועד: ימי רביעי, החל ב-21 באוקטובר 2015, בשעות 10:00-14:00

היקף: 4 מפגשים של 4 שעות אקדמיות, סה"כ 16 שעות אקדמיות

עלות: 350 ₪ (הכוללים 100 ₪ דמי הרשמה)

מרצה: ד"ר אתי כוכבי, ד"ר לגאופיזיקה ומדעים פלנטאריים; בוגרת מכון מנדל למנהיגות חינוכית, מנהלת פדגוגית ב-IDIGITAL; מכשירה מורים במדעים ובתקשוב.

"לא רק בסרטים" - הכשרה להוראה מחוללת שינוי

במוקד הסדנה - פיתוח מודעות לתפקידו של המורה כמחולל שינוי, ולתפקיד שיש לתהליך ההכשרה בטיפוח הנטיות לשינוי ובעידוד גישה פעילה ויוזמת בקרב המורים; היכרות עם כמה גישות תאורטיות ביחס למעגלי השינוי השונים: הפרט, מערכת החינוך והחברה; בחינה ביקורתית של גורמים המעכבים שינוי חינוכי; היכרות עם ייצוגים קולנועיים של תפקיד המורה כמחולל שינוי; בחינת יעדים לשינוי במערכת החינוך בישראל וסקירת הקשיים בהשגתם; בחינת דרכים לעידוד גישה יוזמת בתהליך הכשרת המורים.

מועד: ימי ראשון, החל ב-25 באוקטובר 2015, בשעות 14:30-17:45

היקף: 15 מפגשים של 4 שעות אקדמיות, סך הכול 60 שעות אקדמיות מוכרות לגמול

עלות: 1,200 ₪ (הכוללים 100 ₪ דמי הרשמה)

מרצה: ד"ר אורית פרנקו, מורה לפילוסופיה בתיכון בתל-אביב, מרצה בפילוסופיה של החינוך ומכשירה מורים לפילוסופיה במכון כרם, באוניברסיטה העברית ובמכללה האקדמית בית ברל.

משיעור בכיתה לשיעור מתוקשב, ומאתר מלווה קורס הוראה מקוונת; מקורס מקוון לקורס רב-משתתפים ולקורס MOOC

מטרת הסדנה היא ללמוד כיצד לבנות ולהפעיל קורס מקוון רב-משתתפים במערכת Moodle, תוך שימוש בפדגוגיה מיטבית לשימוש מושכל בטכנולוגיה בהוראה המקוונת.

מועד: 4 מפגשים פנים אל פנים, בתאריכים 28 באוקטובר 2015; 11 בנובמבר 2015; 25 בנובמבר 2015; 9 בדצמבר 2015, בשעות 14:00-18:00; יתר המפגשים מקוונים

היקף: 30 שעות

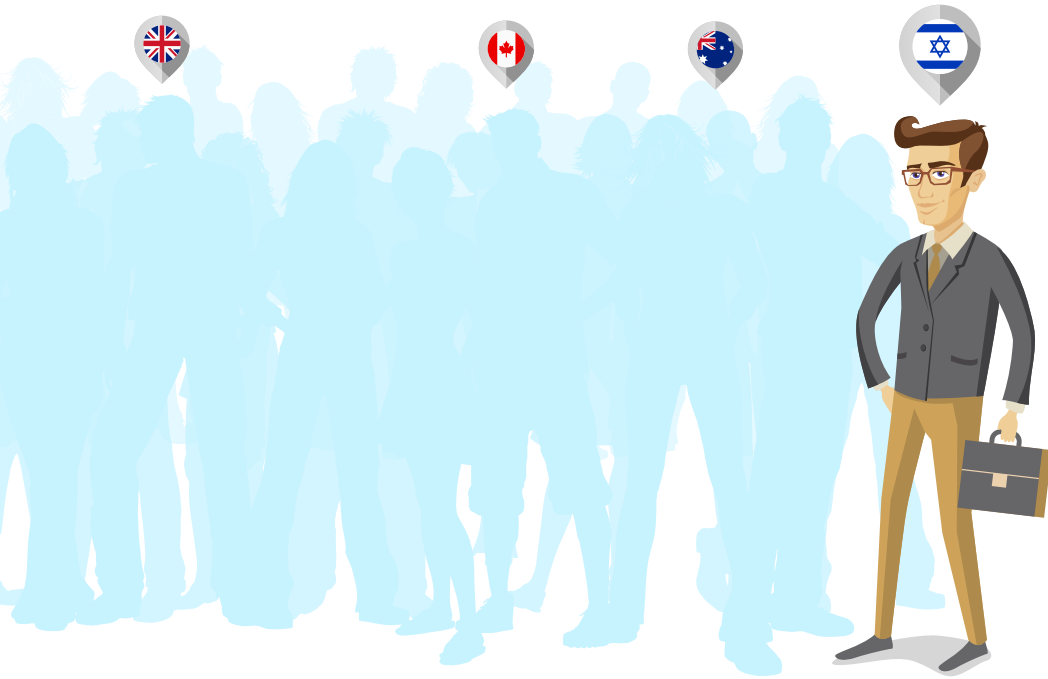
עלות: 750 ₪ (הכוללים 100 ₪ דמי הרשמה)

מרצה: ד"ר מיקי קריץ, מרצה בכיר בסמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ולאמנות, ויועץ אקדמי-טכנולוגי בתחום הוראה מקוונת; מרכז במכון מופ"ת את המדור לסביבות הוראה ולמידה מקוונות ואת התחום הסינכרוני בערוץ הבין-לאומי; מנהל תכנית אמירים TEC ומרכז את Tec 4 Schools במרכז TEC, תכניות שבהן תלמידים מתרבויות שונות משתפים פעולה באינטרנט.

הסדנאות יתקיימו במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קריית החינוך, תל-אביב
 הרשמה בטלפון: 03-6901426/401

לפרטים נוספים ולפירוט הסדנאות הנוספות בשנת הלימודים תשע"ו:
www.mofet.macam.ac.il/sadnaot | 03-6901467

בחלק מהמדינות יש תוכניות ייעודיות לאוכלוסיות מוחלשות, או סבסוד ייעודי שהן זכאיות לו

לכן בבתי ספר שונים, אולם כעת מדובר בהנחיה ארצית. כל בית ספר יכול לספק את השירותים בעצמו או לאפשר את אספקתם על ידי ספק חיצוני, לרבות בית ספר אחר. יצוין כי השירותים הניתנים על ידי בתי הספר מיועדים הן לילדים והן לבני משפחה אחרים, והכוונה היא בעצם לנצל את מקומו של בית הספר בקהילה כדי לאפשר מתן שירותים כאלה לצרכנים שונים. **בתי הספר יכולים לכלול במסגרת זו שירותים שונים, ושירותי ה"ליבה", שהם מחויבים להציע הם אלה:** פעילויות שונות כמו סיוע בלימודים, ספורט, אמנות, התנדבות וכו'; **שירותי טיפול בילדים בשעות 08:00 - 18:00, 48 שבועות בשנה, בבתי ספר יסודיים:** תמיכה בהורות, לרבות "קורסי משפחה", גישה מהירה וקלה לשירותים ייחודיים כמו קלינאות תקשורת; שירותים קהילתיים כמו חינוך מבוגרים ומתקני ספורט. יצוין, כי נקודת המוצא לתוכנית זו היא קידום הילדים (והמשפחה) ולא עידוד תעסוקת ההורים. **חלק מהשירותים ניתנים למשתמשים ללא תשלום, אולם שירותים אחרים, לרבות טיפול בילדים, הם בתשלום. עם זאת, ממשלת בריטניה מסבסדת את השירותים לילדים מאוכלוסיות מוחלשות כדי להגביר את הגישה של קבוצות אלו לשירותים הללו. לפי בדיקה שנעשתה על ידי משרד החינוך**

מגשרים על חלק מהפערים בין חופשות ההורים לחופשות הילדים. עם זאת, הסבסוד של שהות הילדים בצהרונים ניתן רק עבור החודשים שבהם מערכת החינוך פועל, ובחודשי החופש הגדול המדינה אינה משתתפת בעלות השהייה בצהרונים, גם אם הם ממשיכים לפעול ונותנים מענה להורים בזמן שילדיהם בחופשה. במדינות שבהן הסדרי הסיוע להורים במימון עלויות הטיפול בילדים מתבססים בעיקר על מערכת המס (כמו ארצות הברית ואוסטרליה) אפשר להשתמש במנגנון זה גם למתן סיוע בגין טיפול בילדים בגילאי בית ספר בזמנים שבהם מערכת החינוך אינה פועלת. באוסטרליה, למשל, אפשר לנכות (בתנאים מסוימים) עד 50% מההוצאה על טיפול בילדים במסגרות מאושרות, עד לתקרה של 7500 דולר אוסטרלי בשנה לילד. חלק מההסדרים לטיפול בילדים בחופשה מאושרים על ידי המדינה, ועל כן ניתן לנכות מההכנסה הוצאות בגינם. **בבריטניה יש הסדרה מדינית של מסגרות הפועלות בזמן חופשות. בשנת 2005 קבעה הממשלה כי עד שנת 2010, כל בתי הספר אמורים להציע "שירותים מורחבים" (extended services), בין 8:00 ל-18:00, למשך 48 שבועות בשנה, לרבות בחופשות של בתי הספר. שירותים כאלה ניתנו עוד קודם**

המימון של מסגרות כאלו, אולם נראה כי ברוב המקרים עלות השהייה של הילדים במסגרות הללו מוטלת על ההורים (גם אם לגופים ציבוריים יש תפקיד בבנייתן ובפיתוחן). בחלק מהמדינות יש תוכניות ייעודיות לאוכלוסיות מוחלשות, או סבסוד ייעודי שהן זכאיות לו. בהקשר זה יצוין כי במסמכי ה-OECD נמסר כי יש קושי להשיג מידע מהימן על מימון ציבורי של המדינות את שירותי טיפול בילדים בשעות שמחוץ לשעות הפעילות של בית הספר. ככלל, **בישראל אין הסדרה מטעם המדינה של סבסוד לקייטנות המתקיימות בחופשות הקיץ או בחופשות אחרות.** סבסוד של קייטנות קיים בחלק מהרשויות המקומיות, אולם הוא פרי יוזמה מקומית, ועל כן שיעורו והקריטריונים לקבלתו אינם זהים בכל הארץ ותלויים במידת המודעות של כל רשות מקומית לסוגיה זו וביכולת הכלכלית שלה לתת את הסבסוד. סיוע בתשלום לקייטנות ניתן גם במקומות עבודה שונים, ובפרט מקומות עבודה במגזר הציבורי. המדינה (באמצעות משרד התמ"ת) מסבסדת את השהות של ילדים בצהרונים שקיבלו הכרה על ידי משרד התמ"ת לפי הקריטריונים שקובע המשרד, המשתנים מעת לעת. הצהרונים פועלים במתכונת של יום מלא בחלק מהחופשות של מערכת החינוך, ובכך

**בחלק מהמדינות המסגרות
המשלימות מציעות את שירותיהן
לפני שעות הפעילות של מערכת
החינוך ולאחריהן; במדינות
אחרות השירות מוצע בחופשות
של מערכת החינוך ובחלק
מהמדינות שני ההסדרים קיימים.**

במקום חיצוני. ככלל, שירותי הטיפול יינתנו בימים שבהם בתי הספר פועלים, לפני שעות הלימודים או אחריהן. עם זאת, בהסכמה בין הנהלת בית הספר והוועד המנהל אפשר לספק שירותים אלו גם בימים שבהם בתי הספר אינם פועלים, ובפרט בחופשים. ההפעלה של השירותים המשלימים היא ללא כוונת רווח, ויש לה שני מקורות תקציביים: המדינה וההורים. כלומר, בתי הספר רשאים לגבות מההורים תשלום עבור שירותי הטיפול הנוספים, אולם עלותם מסובסדת על ידי המדינה. נוסף על כך, הוצאות הטיפול בילדים, לרבות מרכזים לנופש ופנאי בחופשים, הן הוצאה מוכרת למס הכנסה, ואפשר לנכות הוצאות אלו מההכנסות החייבות במס.

בניו זילנד יש הסדרים לסבסוד עלות שהיית ילדים במסגרות מחוץ לבית הספר. הסבסוד מיועד לילדים בני 5-13 ומשולם בגין עלויות הקשורות בטיפול בהם בשעות שבהן בתי הספר אינם פועלים. הסבסוד בעבור 20 שעות טיפול בשבוע (לפני שעות הלימודים או אחריהן), ובחופשות של בית הספר בעבור עד 50 שעות בשבוע. הסבסוד, המשולם ישירות למסגרת הטיפול של הילד, מיועד להורים עובדים או לומדים שילדיהם מטופלים במסגרות מורשות או מוכרות, והוא תלוי הכנסה ומיועד לבעלי הכנסה נמוכה או בינונית. ■

מהעלות). **בנורבגיה** יש חקיקה המחייבת הפעלת מסגרות משלימות לילדים מתחת לגיל 4 בשעות שבהן בתי הספר אינם פועלים, אולם מסגרות אלו אינן פועלות בחופשות של מערכת החינוך. **בשבדיה**, לעומת זאת, מסגרות הטיפול לילדים בגיל בית ספר, המוסדרות בחוק החינוך באחריות משרד החינוך, פועלות הן בימי לימודים, בשעות שבהן לא מתקיימים לימודים, והן בימי חופשה (לפי הצורך). **כל ילד בגילאים הרלוונטיים (לרבות ילדים בבית הספר היסודי) שהוריו עובדים או לומדים זכאי להשתייך למסגרת זו.** התשלום למסגרות נעשה לפי רמת ההכנסה במשפחתו של הילד. בשנת 2009 קרוב ל 80% מהילדים בני 6-9 טופלו במסגרות משלימות.

בקוויבק שבקנדה יש חקיקה המסדירה את הפעילות של מסגרות משלימות בבתי הספר. לפי חוק החינוך, **על פי בקשה של הוועד המנהל של בית הספר (גוף שחברים בו הורים ואנשי סגל, ביחס שווה) המועצה הממונה על החינוך באזור שבו נמצא בית הספר (school board) מחויבת לספק שירותים משלימים לילדים בחינוך הטרום יסודי ויסודי, באופן המוסכם על הוועד המנהל של בית הספר.** השירותים המשלימים יסופקו בשטח בית הספר אלא אם כן אין בו המתקנים המתאימים, ואז הם יסופקו

בבריטניה ביולי, 2011 לאחר יישום התוכנית בשנתה הראשונה, רוב בתי הספר אכן סיפקו את השירותים הנדרשים, לרבות שירותי טיפול בילדים.

בהקשר של בריטניה יצוין עוד כי **מערכת המס מאפשרת לקבל זיכוי מס בגין הוצאות טיפול בילדים, לרבות טיפול בזמנים שבהם מערכת החינוך אינה פועלת.**

בצרפת המדינה מפקחת על מסגרות לטיפול בילדים מחוץ לשעות הפעילות של מערכת החינוך ומסבסדת את השהות של ילדים במסגרות כאמור: במדינה יש סוגים שונים של מסגרות, לרבות מחנות קיץ ומרכזי פנאי (מתנ"סים) הפועלות בזמני חופשה מבתי הספר ופעילותן מוסדרת בחקיקה והן מפוקחות על המדינה. ההשתתפות בפעילויות אלו מסובסדת על ידי המדינה באמצעות שוברים (ואוצ'רים) הניתנים למשפחות לפי משתנים שונים ובפרט רמת ההכנסה, גודל המשפחה וסוג המסגרת שנבחרה.

בדנמרק יש מערכת נרחבת של מסגרות משלימות (לא בהכרח לימי חופשות מבתי ספר), וחלק גדול מהן ממוקם בתוך בתי ספר, ונמצא בפיקוח של מנהלי בתי הספר. המימון של מסגרות אלו מגיע מתקציבי תרבות, מתקציבי הרשויות המקומיות ומהשתתפות ההורים (המכסים 30%-40%)

החופשה ארוכה? הצטרפו לעובדי ההוראה...

הטוענים שחופשות המורים רבות אינם מביאים בחשבון את המציאות המורכבת בשטח ומתעלמים מאופיו וטיבו של מקצוע ההוראה

יתר על כן, מקצתם נבחנים בבחינות בגרות שנמשכות עד מחצית חודש יולי. אחרים משתתפים בסמסטר קיץ או מתכננים למועדי ב' וגי' של בחינות הבגרות וכך מנצלים את החופשה. באשר למורים, הטענה שיש להם חופשות רבות אינה מביאה בחשבון את המציאות המורכבת בשטח, ומתעלמת מאופיו וטיבו של מקצוע ההוראה. אשר על כן נותר להתייחס אל טענה זו כאל טענה הנובעת ממניעים של צרות עין וקנאה. יש לזכור שעבודה עם תלמידים היא עבודה שוחקת, שדורשת מנוחה קוגניטיבית ונפשית. במקרים רבים פגרת הקיץ משמשת את המורים למילוי והשלמה של התחייבויות לימודיות. המורים נדרשים להשתלם ולהתקדם ברכישת תארים אקדמיים, מקצתם בודקים בחינות בגרות, אחרים מכינים את התלמידים למועד ב' או ג' או בסמסטר קיץ. עובדה רלוונטית נוספת מתמקדת בשכרם של המורים, אשר עד השנים האחרונות היה נמוך מאוד. בכל המאבקים שניהלנו למען ציבור המורים, וכשביקשנו תוספת שכר, נאמר לנו על ידי אנשי האוצר וציבור ההורים: 'על

שני ההורים, נוצר, במשפחות רבות, הצורך למצוא מישהו שישגיח על הילדים הקטנים ויטפל בהם בחודשי הקיץ. צורך זה מתורגם מיד לדרישת ההורים לקצר את חופשות המורים, כדי שהמורים יהיו השמרטפים של הילדים כשההורים בעבודה. יש בכך התייחסות מזלזלת כלפי המורים, כלפי הפרופסיה וכלפי בית הספר. ציבור עובדי ההוראה אינו בייביסיטר. יש לזכור שאנו עוסקים בחינוך על יסודי, שבו טווח גילי התלמידים הוא 13 - 18. אמנם, דרישות ההורים מוצדקות כשמדובר בילדי גן או בתלמידי כיתות א'-ד', ולכך מצא משרד החינוך פתרון על ידי הקמת בתי ספר של הקיץ, שבהם הילדים מועסקים שלושה שבועות במשך חודש יולי. ואולם כשמדובר בתלמידים בבתי הספר העל יסודיים, אני משוכנע שאין בהם תלמיד שירצה שיקצרו לו את החופש. ובדרך כלל, ילדים בגיל זה אינם זקוקים להשגחת ההורים. התלמידים בחינוך העל יסודי זקוקים לשבירת השגרה של הלימודים בבית הספר. הם זקוקים לשינה ולבילוי עם חברים. רובם עובדים כדי לצבור כסף כיס או לעזור לכלכלת המשפחה. לכן גם הם זקוקים לחופשה ארוכה.

סוגיית אורך החופשות במערכת החינוך מועלית בשנים האחרונות, מדי שנה, על ידי הורים שמתלוננים על כך שהחופשות של המורים ושל התלמידים במערכת החינוך אינן מסונכרנות עם החופשות של ההורים. במקומות עבודה שונים החופשות הנהוגות נמשכות כשבועיים עד שלושה שבועות, ולעתים עד חודש. זאת לעומת פגרת הקיץ, שבחינוך היסודי נמשכת כחודשיים ובחינוך העל יסודי נמשכת חודשיים ועשרה ימים. לא פעם מתלוננים הורים שלאחר סיומן של קייטנות חודש יולי אין מי שישגיח על ילדיהם ואין מסגרת מתאימה עבורם ליתר ימי החופשה. ניתן לבחון את סוגיית לוח החופשות בשנה"ל מזוויות שונות. ראשית, מן ההיבט של העוסקים בחינוך העל יסודי: במערכת החינוך שבה אנו מועסקים כמורים יש 210 ימי לימוד בשנה. מספר ימי הלימוד בישראל הוא הגבוה בעולם, להוציא יפן. ברוב מדינות עם הגידול המבורך באחוז הנשים המועסקות, החיזוק החשוב במעמד האישה וחלוקת הנטל הכלכלי של פרנסת המשפחה בין

“עבודה עם תלמידים היא עבודה שוחקת,
שדורשת מנוחה קוגניטיבית ונפשית”

העבודה של המורים, טעון הסכמת המורים, באמצעות הארגונים המייצגים אותם. בכל מקום נשמעים דיבורים על החשיבות הרבה של החינוך ושל המורים, אך לקבוע להם את תנאי העבודה בלי להכלילם בשיח הזה - זה בדיוק ההפך ממה שמבקשים להשיג וממה שצריך להיות.

הידברות והסכמה הן המפתח היחיד לפתרון. מערכת החינוך תוכל להשתפר שיפור עצום אם הציבור ומנהיגי הציבור ייתנו את דעתם לנחיצות של ההשקעה במורה והצבתו במרכז העשייה החינוכית. מורה מרוצה ומתוגמל כראוי, בעל תנאי עבודה ראויים, יקרין חיוניות ואור סביבו וישפיע על כל סובביו.

אין לדבוק עוד בתפיסה שלפיה התלמיד הוא במרכז והתלמיד והוריו הם הלקוח. במערכת החינוך, שלא כמו בעולם המסחר שבו הלקוח תמיד צודק, חשוב שהמורה והמחנך יהיה גם אסרטיבי ויקבע גבולות לתלמידיו.

לכל הלוטשים עיניים לחופשות המורים, אם ברשותכם ההכשרה והכישרים המתאימים לכך, בואו והצטרפו לציבור עובדי ההוראה. יש מחסור במורים ולכן הצטרפותכם תהא מבורכת. ■

הלימודים ולבחור לצאת לחופשה במועד המתאים לו ביותר, שלא כמו המורה. ישנן גם טענות נוספות, למשל, שבמדינת ישראל יש הרבה ימי חגים ומועדים ועל כן אין צורך בפגרת קיץ ארוכה. המחזיקים בטענות אלה מעלים את האפשרות לקבוע את חופשת בתי הספר בתקופת החגים - וכך לקצר את חופשת המורים באופן שהיא תהיה על חשבון ימי החג והמועד. התשובה לכך היא שימי חג ומועד יש לכולם, ואין להאשים את המורים בכך שהיהודים התברכו בימי חג רבים. יש לראות בנתון זה זכות, ולא חיסרון. איש אינו מחייב עובדים בסקטורים אחרים לנצל את החופשה דווקא בחגים.

לא פעם פנו אלינו הרבנים המנהלים את החינוך הדתי במשרד החינוך ודרשו שנתנהל לפי לוח עברי המתאים במיוחד לעם ישראל. רבנים אלה לא הסכימו בשום אופן לשלם את השכר למורים על פי הלוח העברי, ובו יש, לעתים, שנים של 13 חודשים, וראש חודש הוא יום חג.

למסורת יש משקל, והמסורת של חופשות בתי הספר, כפי שהן בכל העולם, קיימת כ-200 שנה עוד מתקופת ביסמרק. כל שינוי בלוח החופשות, שהן חלק מתנאי

מה אתם נאבקים? על מה אתם שובתים? הרי יש לכם הרבה חופשות...! כאילו חופשות אלו הן תוספת שכר, ואין הדבר כן. החופשות הן חלק מתנאי עבודתנו. חופשות מורים הן דבר מקובל בכל העולם, ועל כך יש להוסיף את התנאים הפיזיים הקשים הקיימים בקיץ הארץ-ישראלי.

קרוב לוודאי, שאילו היו חופשות ההורים ארוכות הרבה יותר, לא היו טוענים שלמורים יש חופשות ארוכות ואולי אף ארוכות מדי.

המועדים הקבועים לחופשה הם נתון נוסף שחשוב להביאו בחשבון והוא קיים רק בנוגע למורים. קביעת מועדים לחופשה על ידי המעסיק מגבילה מאוד את יכולת התמרון של המורה, לעומת מה שנהוג בסקטורים אחרים. ככלל, עובדים באשר הם יכולים לקבל את חופשתם השנתית במועדים הנוחים ביותר מבחינתם, כגון תקופת חורף או תקופה שבה עלויות הטיסות ובתי המלון נמוכות יותר. מוכרת לי הטענה שבגלל חופשות התלמידים, שהן חופשות מובנות וקבועות, נאלצים גם הוריהם לצאת לחופשה באותם מועדים. ובכל זאת, בדרך כלל, הורה יכול למצוא סידור לילדו הנמצא בחופשה במהלך שנת

מורי הסתדרות המורים ומורי ארגון המורים

בית הספר המרכזי להשתלמות מורים

מִצְמִין אוֹמֵק לֵאנֵךְ אֶל חוּוִיֵךְ

השתלמויות תשע"ו

- קולנוע <
- למידה משמעותית <
- קורסים פורצי דרך <
- ייעוץ ארגוני <
- פסיכודרמה <
- ניהול זמן - יש לך דקה פנויה? <
- אתגר ה-ADHA <
- גרפיקה ממוחשבת <
- צילום דיגיטלי <
- חכמים עם גוגל <
- פיתוח כישורי הצלחה <
- חשיבה יצירתית שיטתית <
- ועוד... <
- העצמה ופיתוח אישי <
- תרבות ואמנות <
- טיולים ברחבי הארץ <
- מיחשוב - מהכרת המחשב <
- ועד פיתוח שיעורים באייפד <
- קורסים בלמידה מרחוק <
- ללמוד מהחיים - הסוד של הצלחה <
- אישית ומקצועית <
- שליטה בחיים בחירה והתמודדות <
- "חרב פיפיות" - סוד קסמן של המילים <
- COACHING - אימון לאנשי חינוך <
- סדנת משחק - המורה כשחקן <
- ערבית, אנגלית, איטלקית, ספרדית <

לקבלת חוברת ולהרשמה: אשדוד, נתניה, ראשון לציון, רעננה, תל-אביב: 03-6922922

באר שבע, שדרות: 08-6278251 | חיפה והצפון: 04-8660168 | ירושלים: 02-6236066

חברת דיגיטלית באתר www.itu.org.il

הצעה לשינוי המבנה והארגון של שנת הלימודים

המצב בארץ אמנם אינו הגרוע ביותר, אך אינו מבטל את הצורך בבחינה מחודשת של ההיגיון שבמבנה הנוכחי של שנת הלימודים

עקרונות השיטה החדשה

א. בית הספר יפעל כל השנה פרט לשלוש חופשות בנות שבוע בתקופת החגים - סוכות, חנוכה ופסח. בית הספר יהיה סגור בימי חג שבהם כלל אזרחי המדינה אינם עובדים - ראש השנה, יום הכיפורים, יום העצמאות וכו'.

ב. שנת הלימודים תחולק לשמונה תקופות לימוד (להלן: "תקופות לימוד") בנות חמישה שבועות, בין תקופה לתקופה תחול הפסקה בת שבוע. קביעה זו אינה עקרונית ותיתכן גם חלוקה אחרת, כל עוד יישמר העיקרון של תקופות לימוד קצרות (יחסית) עם הפסקות (קצרות) בין התקופות.

ג. לא יחול שינוי בעומס הלימודים המוטל על התלמידים כתוצאה משינוי השיטה, אך תינתן האפשרות להגדילו אם רצונו בכך. כמו כן תינתן לתלמיד אפשרות להגביר

אין בכוחה של עובדה זו לבטל את הצורך בבחינה מחודשת של ההיגיון שבמבנה הנוכחי של שנת הלימודים.

כל עוד אין מופעלים לחצים כלכליים חיצוניים חזקים על מערכת החינוך, התביעות לשינוי הן חלשות ובודדות. העלייה הדרמטית בהוצאות החינוך שנבעה מהתרבות אוכלוסיית התלמידים, מהקטנת הצפיפות בכיתות ומירידת עומס ההוראה של המורים, הביאה להתעצמות התביעה - בעיקר בארצות הברית, אך גם בארצות אחרות - לארגן באופן שונה את שנת הלימודים. אולם עם חלוף הגל של הלחץ הדמוגרפי והקלת העומס על מספר תלמידים בבתי הספר, ירד העניין בנושא זה בארצות הברית, לעת עתה. ההצעה המובאת להלן מיועדת לחולל שינוי מהותי במבנה שנת הלימודים. להלכה, השינוי המוצע הוא אדמיניסטרטיווי בעיקרו. אולם אנו סבורים שהוא נושא בחובו השלכות חינוכיות מרחיקות לכת.

הקדמה

המבנה והארגון הנוכחיים של שנת הלימודים בישראל הם תוצאה של מסורת ארוכת שנים ומאבק מקצועי של ארגוני המורים בארץ ובעולם. מבנה זה הוא, להערכתנו, בלתי פונקציונלי ובלתי הגיוני מבחינה חינוכית, כלכלית וחברתית. טענות כבדות נשמעות נגדו, אך טרם ננקטה פעולה של ממש כדי לשנותו.

הטענות באות מפי הורים, הנאלצים להתמודד מדי שנה בשנה בבעיה, כיצד לטפל בילדים בעת החופשות הממושכות. מפי כלכלנים ואנשי כספים, ששערותיהם סומרות למראה ההון המושקע בבניינים, המנוצלים כדי שני שלישים בלבד מיכולתם הפוטנציאלית, ומפי אנשי חינוך הרואים בחופשות הארוכות הפרעה למהלך הלימודים התקין.

המצב בארץ אמנם אינו הגרוע ביותר, אך

*הערת העורך: המאמר התפרסם בשנת 1982 ב"עיונים במינהל החינוך ובארגון החינוך", ומובא כאן בהסכמת המחבר וקוצר מעט משיקולי מערכת

המצמצמים את מספר ימי הלימודים, יוחזרו ימים אלה במשך השבוע השישי. תלמיד בית הספר העל יסודי (ז"ב) יידרש ללמוד 42 תקופות לימוד כדי להשלים את חוק לימודיו התיכוניים. מבחינה תיאורטית הוא יוכל לעשות זאת בזמן הקצר בתשעה חודשים מן הזמן הנדרש כיום. כאשר יסיים התלמיד 42 תקופות לימוד אלה, הוא לא יחויב לסיים את שהותו בבית הספר, כי אם יוכל להמשיך עם שאר תלמידי כיתתו ולנצל את הזמן העומד לרשותו כדי להרחיב את אופקיו.

בשבועות הפעילות ההפגתית לא תהיה חובת נוכחות - פרט לאירועים ספורים על פי החלטת בית הספר, כגון טיולים וכו'. אנו מניחים שאם פעילות זו תאורגן כהלכה ינצלה מרבית התלמידים הצעירים, ואילו התלמידים המבוגרים יקדישו שבוע זה למנוחה, לפעילות עצמית וכו'. שבועות החופשה והפעילות ההפגתית יהיו משותפים לכלל המערכת ובמסגרתם תינתן אפשרות למורים, הורים ותלמידים בני גילים שונים לבוא במגע בלתי פורמאלי נעים יותר, ובכך להביא לידי הכרות הדדית טובה יותר. שינוי במבנה שנת הלימודים תוך מעבר לתוכניות לימודים מודולריות יקל על הכנסת שינויים נוספים, כגון כיתה רב גילית, הוראה אינדיבידואלית, הוראה בצוותים, ארגון מחדש של תכני הלימוד ומקצועות הלימוד. השינוי המוצע יש בו חידוש משמעותי ביותר בכך שהוא שם דגש רב יותר, הן מבחינת הזמן המושקע והן מבחינת טיב כוח האדם,

המיוחדים של כל מוסד חינוכי, אולם גוף מרכזי יקבע הנחיות כלליות, אשר תתבססנה על הידע והניסיון שהצטברו במסגרות שהתנסו במתן חופש בחירה לתלמידיהן.

ז. עומס העבודה של המורים לא יגבר כתוצאה משינוי השיטה. הם יחויבו לעבוד עבודה נוספת במקצועם, מבלי להאריך את יום עבודתם, על ידי הגדלת מספר ימי ההוראה בשנה. יובטח למורים שישתתפו בניסוי או בשיטה לכשתופעל, שלא תהיה כל פגיעה גם בשאר התנאים הנלווים של עבודתם (שכר, פנסיה, הטבות וכו').

הפעלת השיטה בבית הספר היסודי ובבתי הספר העל יסודי

בית הספר יפעל במשך כל השנה. חומר הלימודים יחולק למודולות, הניתנות ללמידה בפרקי זמן בני 30 ימי לימודים. שנת הלימודים תחולק לשמונה תקופות בנות שישה שבועות כל אחת. חמישה שבועות (30 ימי לימודים) של לימודים רגילים ושבוע חופשה. נוסף לכך יהיו שלוש חופשות בנות שבוע כל אחת בתקופת החגים (סוכות, חנוכה ופסח). בשבוע החופשה תתקיים בבית הספר פעילות ענפה של חוגי ספורט, אמנות וחברה (נוסף לפעילות הרגילה במשך כל השבוע) ויינתנו שיעורי עזר, השלמה וחזרה לתלמידים המתקשים בחומר הלימודים, או לתלמידים שהחסירו מספר ימי לימודים. בתקופות הלימוד שבהן חלים החגים הכלליים (ראש השנה, יום העצמאות וכו'),

את מעורבותו בקביעת תוכן לימודיו במקצועות השונים, נוסף לאפשרות הקיימת היום לקביעת המקצוע הנלמד ומידת ההעמקה בו.

ד. התלמידים יוכלו לנצל את החופשות הקצרות למנוחה, השלמה, חזרה על חומר שנלמד, פעילות ספורטיבית, אמנותית, חברתית וכו'. התרכובת המדויקת של הפעילויות האלו תהיה שונה מתלמיד לתלמיד ובקרב קבוצות הגיל השונות. המורים ינצלו את החופשות הקצרות למנוחה, לסידורים שונים, להשתלמויות קצרות, להכנת חומר לימוד לתקופות הלימוד הבאות, או לעבודה בשכר מלא בבית הספר בהתאם לכישוריהם ולצרכי בית הספר באותן תקופות.

ה. עבודה זו תאפשר למורה ליצור מגע מסוג שונה עם התלמידים. בית הספר ינצל את החופשות הקצרות להחזרת ימי לימודים שאבדו בגלל החגים (ראש השנה, יום העצמאות וכו') או אירועים חריגים אחרים. טיולים, ימי שלי"ח ושאר אירועים כיתתיים ובית ספריים ירוכזו בחופשות הקצרות ה"נופלות" בשלוש תקופות הלימוד הכלולות את חופשות החגים (סוכות, חנוכה ופסח).

ו. בקוויה הכלליים תהיה השיטה דומה בכלל המערכת, אך חופש הבחירה שיינתן בידי התלמיד והוריו בנושא תכנון הזמן והלימודים, יגבר ככל שמתקדמים בשלבי המערכת. הקביעה המדויקת של רמת חופש הבחירה תיעשה על פי הנתונים

"כל עוד אין מופעלים לחצים כלכליים חיצוניים חזקים על מערכת החינוך, התביעות לשינוי הן חלשות ובודדות"

על הפעילויות החברתית, האומנותית והספורטיבית שהזנחנו עד כה. פעילויות אלה תימשכנה כל השנה - מסגרות בתי התלמיד ובתי הנוער לא יזנחו, כי אם יחזקו, תוך שימת לב מיוחדת ואינטנסיפיקציה של הפעילויות בשבועות החופשה שבין תקופת לימוד אחת לשנייה.

להפעלת השיטה המוצעת יש מספר תנאים מוקדמים:

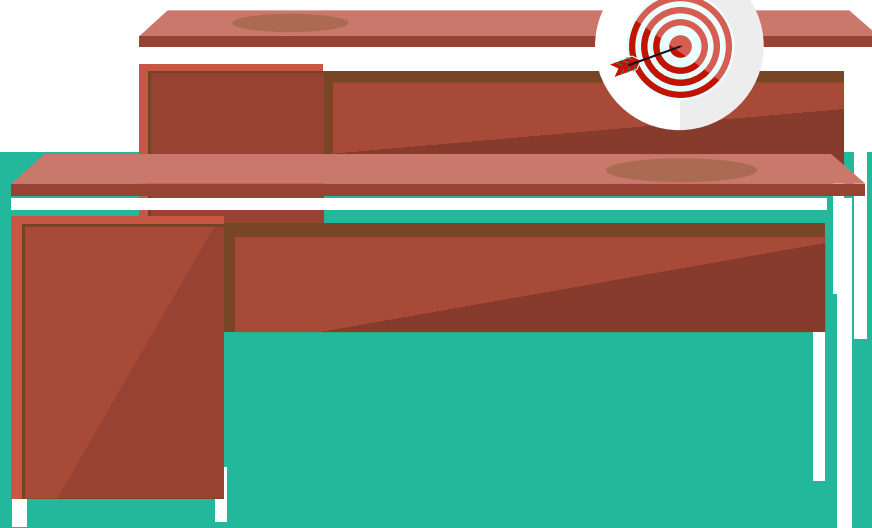
- חלוקת תכנית הלימודים הקיימת ליחידות מודולריות תוך הקדשת תשומת לב מיוחדת לבניית תכניות, היכולות להתקיים באורח עצמאי תוך תלות מינימלית בתכניות קודמות. מן הראוי להדגיש שבמקצועות מסוימים קיימת אפשרות לרכז חומר של שליש שלם במודולה אחת כל זאת אם נניח שבמהלכה של מודולה אחת ילמדו התלמידים פחות מקצועות באינטנסיביות רבה יותר.
- הכנת תדריכים ועזרים, (יתכן אף תכניות מחשב) למנהלי בתי הספר ולממונים על החינוך ברשויות החינוך המקומיות, כדי שיוכלו להתגבר על הקשיים הצפויים כתוצאה משינוי תוכן ומתמיד של תכניות הלימודים, יהיה צורך להתגבר על בעיות אינפורמציה, השמה ומעקב מסובכות מאוד.
- טיפוח צוותי מורים ומדריכים בתחומי הספורט, האמנויות והפעילויות התרבותיות ומתן הדרכה בנושאים אלה

- לסגל המורים הקיים. פיתוח מתקנים לפעולות ספורטיביות, אמנותיות וחברתיות בבית הספר, והכנת תכניות עבודה והדרכה בנושאי הפעילויות האלה.
- פיתוח קשרים ושיתוף פעולה עם סוכנויות וגופים ציבוריים אחרים בייחוד בשלבים העליונים של המערכת.
- אם אמנם יובטחו התנאים המוקדמים שציינו לעיל, נראה לנו, שחלוקת שנת הלימודים למספר גדול של תקופות לימוד קצרות עם חופשות קצרות בין התקופות עשויה להביא למספר יתרונות חינוכיים בולטים:
- הצורך לסיים חומר לימוד בתקופת זמן ספציפית וקצרה יחסית - יחייב את מתכנן תכנית הלימודים ואת מבצעה - המורה, להגדיר מטרות ספציפיות ולהכין תכנית עבודה ברורה ומפורטת לכל שיעור (להלכה הדבר צריך להיעשות גם כאשר תכנית העבודה מתפרשת על שליש, מחצית שנה או שנה שלמה, אך למעשה לעתים קרובות כשתקופות הלימוד הן ארוכות, המטרה נעשית גלובאלית מדי, ותכניות העבודה המפורטות הופכות ליקווים מנחים). מטרת ספציפיות ותכניות עבודה מוגדרות יקלו על המורה ועל התלמיד כאחד לבחון את התקדמותם ואת הישגיהם.
- כיום מוערכים הישגיו של התלמיד בכל מקצוע לכל היותר שלוש פעמים בשנה. בשיטה שאנו מציעים ייעשה הדבר

- לכל הפחות שבע פעמים בשנה. אם כי מספר ההערכות הכללי אינו צריך להשתנות (בהנחה שיש שישיכו ללמד אותה כמות של חומר לימוד) הרי שתגדל תכיפות ההערכות. הדבר ימנע הצטברות של מבחנים בסוף השליש או הסמסטר ויסייע למורה ולתלמיד כאחד לקיים מעקב צמוד יותר אחר התקדמות התלמיד תוך איתור קשיים ספציפיים בחומר הלימוד ומתן פתרונות לקשיים אלה.
- כאשר תקופת הלימודים היא קצרה יחסית, קטנה האפשרות של ירידת מתח הלימודים. מתחילת התקופה התלמידים רואים את מועד הסיום לנגד עיניהם והמטרות ברורות להם. יתכן שהדבר יפחית את בעיות המשמעת.
- החשש שהתלמיד יפסיד שנת לימודים שלמה כתוצאה ממחלה או ממשבר כלשהו קטן מאוד. התלמיד יפסיד תקופת לימודים אחת או שתיים, אך לאחר מכן הוא יוכל להמשיך ולהשתלב במהלך הלימודים התקין.
- המעבר לשיטה של חופשות קצרות פותר את הבעיה של אובדן ידע כתוצאה משכחה.
- תופחת הבעיה של הפיגור המצטבר. כאשר מתברר שתלמיד לא קלט חומר, שהיה צריך ללמוד במשך תקופת הלימודים, ניתנת לו האפשרות להשלים את החסר ולהשתתף במספר שיעורי חיזוק בשבוע החופשה, או לחזור על

"השינוי המוצע הוא אדמיניסטרטיווי בעיקרו. אולם אנו סבורים שהוא נושא בחובו השלכות חינוכיות מרחיקות לכת"

”המבנה והארגון הנוכחיים של שנת הלימודים בישראל הם תוצאה של מסורת ארוכת שנים ומאבק מקצועי של ארגוני המורים בארץ ובעולם”

שמורים ותלמידים ימשיכו לעבוד יחד תקופות זמן סבירות.

- השיטה החדשה תעודד את בתי הספר המקצועיים וגם בתי ספר אחרים, המעוניינים לעורר את תלמידיהם לפעילות חברתית, להתקשר למפעלים או למוסדות שונים בהסדרים קבועים שיבטיחו לאחרונים מספר קבוע של חניכים במשך כל השנה ולתלמידים התנסות בתחומים המעניינים אותם.

- אנו מציעים יצירת קשרים של אימוץ ועבודה בין בתי הספר היסודיים לבתי הספר התיכוניים: התלמידים הבוגרים יעבדו כמדריכים של התלמידים הצעירים בתקופת החופשה, אם כי סידור זה ניתן להרחבה. בית הספר יוכל להבטיח כוח עזר לחטיבת הגיל הרך במשך כל השנה מבין תלמידיו הלוקחים על עצמם ללמוד ולעבוד באותה חטיבה בחופשתם הארוכה. עבודה זו יכולה להתבצע כחלק מתכנית הלימודים או תמורת שכר.

יתרונותיה החברתיים של השיטה החדשה יתבטאו בעיקר בכך שהאנשים יוכלו לווסת ולתכנן את זמנם באופן מוצלח יותר. כל משפחה תתכנן את חופשותיה במועד הנוח לה, לאו דווקא בקיץ.

השיטה המוצעת תאפשר גיוסם של מומחים מתחומים שונים ומתן קורסים קצרים בני חמישה שבועות בלי שייאלצו לעזוב את מקום עבודתם ומבלי שיצטרכו להיות מורים מוסמכים ולהימנות על צוות המורים הקבוע של בית הספר.

ובאשר למורים, בראש ובראשונה ייאמר שוב, שיישום השיטה לא יקשה על המורים ולא יגדיל את עומס עבודתם. ההיפך הוא הנכון. מטרת השיטה המוצעת היא להקל על המורה, לאפשר לו להשתכר יותר ולתת לו סיפוק רב יותר בעבודתו. כל זאת ללא הפחתת העומס המוטל עליו כיום. אנו מודעים לכך שמשרתו של מורה נקבעת כיום לא לפי ימי עבודה, כי אם לפי מספר השעות השבועיות שהוא

תקופת לימודים שלמה. אם הקושי שלו הוא בסיסי יותר, תלמיד כגון זה אינו מפסיד שנה שלמה, ואינו נכנס למצבי ייאוש ודיכאון, שהם מנת חלקם של תלמידים המאבדים את הקשר עם המתרחש לנגד עיניהם בכיתה.

- סידור תכנית הלימודים בצורה מודולרית, והפחתת מספר המקצועות הנלמדים בכל תקופת לימודים, יגדילו את אפשרות התיאום בין המקצועות השונים.

- התלמיד המצטיין יוכל ללמוד יותר הן על ידי השתתפות במספר תקופות לימוד רב יותר והן על ידי השתתפות בחוגים ושיעורי הרחבה בתקופת הפגרה הקצרה. יתרון זה טומן בתוכו סכנה של דחיפה יתירה מצד הורים ותלמידים לכיוון של הישגיות ותחרותיות, דבר שעשוי אף להגביר פערים למרות העלייה הכללית של הרמה הלימודית.

- משך הזמן הפנוי שיעמוד לרשות התלמידים, זהה לפי השיטה המוצעת כאן ולפי השיטה הקיימת, אולם נראה לנו שבוע חופשי כל חמישה שבועות יאפשר - בייחוד לתלמידי הכיתות הגבוהות - עבודה עצמית רבה יותר.

- הקצאת זמן ומשאבים לפעילות חברתית ספורטיבית ואמנותית תמלא חלל במערכת החינוך.

- במשך השנה מורים ותלמידים מתעייפים מהצורך להיות אלה בחברת אלה ולבצע פעולות דומות. האפשרות להחליף מורים ולהיפגש עם במסגרת יחסים, השונה ממסגרת הכיתה (חוגים, שיעורי עזר, פעילות חברתית וספורטיבית) עשויה לשפר במידה ניכרת את היחסים בין המורים לתלמידים. מחד, חשובה ביותר האפשרות להחליף מורים היות ולא פעם קורה שה"זיווג" הכפוי של מורה עם תלמידיו אינו עולה יפה, שלא באשמת אחד הצדדים. מאידך, יש להבטיח מנגנונים שיאפשרו, כאשר הדבר רצוי,

מלמד. כך יכול המורה לארגן לעצמו שבוע עבודה בן 4-5 ימים. ברור לנו כי הדבר מקל על המורה, אך איננו משוכנעים שהדבר הוא לטובת ההוראה.

איננו מציעים שהדבר ישונה במסגרת השינוי המוצע, אך אנו מציעים שמשרה מלאה תיחשב עבודה במשך 6 תקופות מלאות (כלומר 36 שבועות בני 30 שעות שבועיות למורה בבית הספר היסודי או 24 שעות שבועיות למורה בבית הספר העל יסודי), או 7 תקופות לימודים בלבד בתוספת שישה ימים שהמורה יעמוד לרשות המנהל. ארגון כזה של שנת הלימודים יאפשר למורה ליהנות ממספר יתרונות, אך גם יחייב אותו ליתר מאמץ במספר תחומים:

- מורים יוכלו, ללא מאמץ ניכר, להגדיל את היקף משרתם בכ-1/3 על ידי יותר על חלק מן החופשות הממושכות שמהן

**”ובאשר למורים, בראש ובראשונה ייאמר שוב,
שיישום השיטה לא יקשה על המורים ולא יגדיל את
עומס עבודתם. ההיפך הוא הנכון”**

היתרונות הכלכליים של השיטה

כפי שכבר ציינו בפתיחת דברינו, חלק גדול מההצעות לארגון שונה של שנת הלימודים מקורן בקשיים הכלכליים, ובעיקר התקציביים העומדים בפני האחראים על מערכת החינוך. ננסה להצביע בקווים כלליים על היתרונות הכלכליים של השינוי המוצע.

- ניצול יעיל יותר של מבנים. השיטה המוצעת כאן לא תביא לחסכון ניכר בבנייה. יתכן שלא יחול כל חסכון בבניית בתי ספר כתוצאה מהכנסת שינוי זה. חלוקת השנה לשמונה תקופות - שמתוכן ילמד כל תלמיד שבע - ומתן אפשרות בחירה להורים ולתלמידים באשר לתקופת החופשה שהם בוחרים בה, מונעת מראש חסכון ניכר בבנייה. אולם נראה לנו שהודות למספר סיבות שיטה זו חסכונית יותר מהשיטה הנוכחית.

1. האפשרות שחלק מהתלמידים בכיתות הגבוהות יסיימו את הלימודים בבית הספר מהר יותר עשויה להקטין במקצת את הלחץ המספרי של תלמידים בכיתות הגבוהות.

2. הפעלת בית הספר במשך כל השנה היא אמנם יקרה יותר מבחינת האחזקה השוטפת, אך העובדה שבתי הספר אינם נטושים במשך חודשים ארוכים מונעת או לפחות עשויה להפחית תופעות של ואנדליזם.

3. ניצול מלא יותר - לפעילות חינוכית - של מתקנים שעלו מיליארדי שקלים.

4. יצירת אווירה נינוחה יותר בבית הספר והפחתת בעיות המשמעת - תוצאות שאנו צופים עם השינוי - עשויות להביא לשמירה רבה יותר על רכוש בית הספר.

- בעיית ניצול כח האדם המקצועי. ההוראה היא אולי המקצוע היחיד, אשר אנשים, שהכשירו עצמם לקראתו במשך שנים ארוכות, עובדים בו לכל היותר במשך שמונה חודשים בשנה. (גם אנשים

חלשים, הרצאות, הרחבה והעמקה לתלמידים מצטיינים, פעילות חברתית עם תלמידים, ביקורי בית אצל הורים, פעילות אמנותית וספורטיבית עם תלמידים וכד'. הכל בהתאם לכישורים המיוחדים של המורה, ותוך תיאום והכוונה של המנהל. למורים תינתן הזדמנות להיפגש עם תלמידיהם על בסיס של יחסים חברתיים וחופשיים יותר ללא המתח ההישגי ולפתח אתם קשרים טובים יותר. הזדמנות זו תאפשר גם למורים להכיר טוב יותר את תלמידיהם, ולהפעיל בצורה יעילה יותר את כישוריהם בתחומי האבחון וההכוון.

- הכלל של עייפות לקראת סוף תקופה ארוכה נכון גם לגבי מורים. השיטה המוצעת מקצרת תקופות אלה ומאפשרת למורה, הרוצה בכך, מנוחה מוחלטת בין תקופת לימודים אחת לשנייה.

הם נהנים כיום. בצורה זו הם יוכלו לעבוד במקצוע שאותו הם יודעים ולהגדיל את הכנסתם בצורה משמעותית (והגברת המקצועיות בעבודה עשויה אף להגביר את הסטאטוס החברתי של המורים).

- מורים יוכלו לרכז את ימי ההוראה שלהם בתקופה של כ-8 חודשים רצופים ולנצל את יתר השנה ללימודים, לחופשה ממושכת וכו'. משמע, תוך כדי עבודה מלאה תיתכן למעשה האפשרות לסיים שנת לימודים אוניברסיטאית בשנתיים. למורים תינתן האפשרות - במיוחד בשלביה העליונים של המערכת - להתמחות בתחומים מיוחדים ולנצל התמחויות אלה במסגרת בית הספר.
- הפעילות במשך השבוע ההפגתי יתייחסב כפעילות הוראתית לכל דבר. היא תורכב משיעורי חזרה והשלמה לתלמידים

מטרת השינוי המוצע היא להקל על המורה, לאפשר לו להשתכר יותר ולתת לו סיפוק רב יותר בעבודתו

- יצירת אפשרויות להתקשרויות עתידיות של תלמידים למקצועות מועדפים, ומתן פתרונות קבועים לבעיות של מחסור בכח אדם במקצועות מסוימים.
- פתיחת בתי הספר במשך כל השנה, תאפשר להורים רבים לוותר על הצורך במציאת הסדרים שונים לטיפול בילדיהם - ובמיוחד בגיל הצעיר. אמהות לילדים צעירים תוכלנה לצאת לעבודה.
- אנו משערים שהמעבר לשיטה המוצעת יפחית את הקשיים בלימודים של תלמידים רבים, ובעקבות זאת יירד גם הצורך בשיעורים פרטיים. הוצאות ההורים בסעיף זה יקטנו גם לאור העובדה שמורי בתי הספר יוכלו לתת שיעורי עזר לתלמידיהם, במסגרת שבועות הפגרה.
- אם ישג חלק מהמטרה החינוכית, ילך ויקטן בצורה משמעותית הצורך בהפניית תלמידים לחינוך המיוחד, אשר לאור אי הבהירות של הקריטריונים הפך לפתרון קל לבעיות של משמעת ואי הסתגלות. מסגרות אלה יקרות מאוד וצמצומן עשוי להביא לחיסכון ניכר.
- התארגנות בתי הספר לשבועות הפעילות ההפגתית תאפשר להם לעבור ביתר קלות לפעילות של מרכזים קהילתיים.
- שיפור כלכלי של מערכת החינוך מעלה את כלל הפריון במשק, מוריד הוצאות לטיפול בעבריינות וכו'.

היש אפשרות להגשים את השינוי המוצע

ההצעה נראית לרבים ולטובים כמעניינת אך אוטופית ובלתי מעשית. מוקדי ההתנגדות הם רבים הן בגלל החידוש והן בגלל אי הוודאות הטמונים בהצעה. ברור מאליה שאין מדובר כאן במהפכה כללית מיידית אך בהחלט מוצע לחשוב ברצינות על ניסוי.

סיכום

הסיכוי היחיד שההצעה שלנו תתקבל הוא בפעולת שכנוע מאסיווית, מעמיקה וממושכת של הגורמים השונים המעורבים בתהליך החינוך ובהכנת התשתית להפעלת השיטה. ■

- שעובדים למעלה ממשרה אחת). ללא ספק יש בכך בזבז אדיר של כח אדם מיומן. ההסדר החדש מאפשר ניצול רב יותר של כח אדם המקצועי בתחום החינוך. נקודה חשובה ביותר היא העובדה שבמצב של מחסור אקוטי במורים, ובמיוחד באזורי הפיתוח, האפשרות שמורים יגדילו את היקף משרתם בכ-1/3 בלי לאלצם להאריך בצורה בלתי נסבלת את יום עבודתם, עשויה לסייע לפתרון הבעיה, ובמיוחד בשכבות הגיל הגבוהות.
- בעיות אחזקה. לכאורה הפעלת בתי הספר במשך כל השנה תיצור בעיות תחזוקה חמורות. נראה לנו שההיפך הוא הנכון. אין כל ספק, ששלוש חופשות החגים ושמונה שבועות הפעילות ההפגתית יאפשרו פעולת תחזוקה תקינה. יתר על כן, פיזור עבודות התחזוקה על פני כל השנה יאפשר לרשויות החינוך המקומיות להיערך באופן טוב יותר לפעולות אלה תוך מניעת לחץ כבד על מספר מועט של בעלי מקצוע בתקופת זמן קצרות. יחד עם זאת, יחייב הדבר הגדלת הסגל המינהלי של בית הספר הן לצורכי אחזקה והן לצרכים אדמיניסטרטיביים.
- להערכתנו ימשיכו מרבית התלמידים לקחת את חופשותיהם הארוכות בתקופת הקיץ, אך אנו משערים שתקופה זו תתארך - במקום יולי אוגוסט היא תתפרש על פני יוני-ספטמבר. לדבר זה יהיו כמה וכמה השלכות על תעשיית הקיט והמועסקים בה. בראש ובראשונה יימנע הלחץ בחודשים יולי אוגוסט. שנית, תלמידים המועסקים בקייטנות ובבתי הבראה יוכלו להאריך את תקופת עבודתם. ייתכן שהקייטנות תהיינה פחות המוניות ודחוסות.
- היציאה לחופשות קצרות במשך כל שנת הלימודים ולחופשות ארוכות יותר בחודשי הקיץ, עשויה להקל על תלמידים הרוצים למצוא עבודות מעניינות ומקצועיות יותר.
- עמדנו כבר על היתרון החינוכי הנובע מן האפשרות של התקשרות בין מקומות עבודה לבתי ספר להבטחת מקומות עבודה לחניכים. יש בכך גם יתרון כלכלי -

חינוך הדור הבא!

הירשמו לתואר שני במכללה האקדמית נתניה, ותצברו ניסיון מעשי שיהפוך אתכם למורים העדכניים והרלוונטיים ביותר!
 • תואר מוכר ע"י משרד החינוך • תואר איכותי עם הסמכה קבועה והכרה מלאה של המועצה להשכלה גבוהה

הטבה בלעדית למורים: **30%** מענק מגובה שכ"ל

לעומק התודעה

M.A. בתקשורת

- תכנית לימודים רלוונטית לאנשי מערכת החינוך בעידן הדיגיטלי
- כלים מעשיים: הכשרה בהפקת סרטים, סדנה באולפני הרדיו, סדנת פרזנטציה ותעודת מנחי קבוצות דיון
- לימודים פרונטאליים המתאימים למורים במשרה מלאה - שנה אחת, יום בשבוע (למעט בקיץ), בשעות אחה"צ

M.A. בהתנהגות ארגונית

- הקנית מיומנויות בתחומים התנהגותיים ובתחומים פונקציונאליים ניהוליים
- הכרה לצרכי הסמכה ברמת מומחה בכיר במשאבי אנוש מטעם העמותה לניהול משאבי אנוש בישראל*
- החזרי שכר לימוד ממשרד החינוך למורים שעומדים בקריטריונים

M.B.A. במנהל עסקים בהתמחות ניהול משאבי טבע, סביבה, אנרגיה ומים

- התכנית מעניקה כלים לשילוב ההוראה והניהול הסיבתי תוך הטמעת הכלים והכללים הסיבתיים הנדרשים
- הלימודים ימשכו כ- 5 סמסטרים (כולל לימודי השלמה)

החזרי שכר לימוד משמעותיים ממשרד החינוך לציבור המורים/ות שעומדים בקריטריונים.

העובד נהנה והמורה אינו חסר

הצעת החוק החדשה להגדלת מספר ימי החופשה במשק מקפלת בתוכה יתרון מובהק לרווחת העובד, אמצעי נוסף להפחתת הלחץ על אנשי ההוראה ויישום תפיסה חדשה ויצירתית לפתרון בעיות

בשיעורי בית בידי התלמידים. ניתן כמובן לציין שהימים הנוספים יאפשרו לבן הזוג או לבת הזוג של המורה לסנכרן בדרך נוחה יותר את לוח החופשות המשפחתי. שנית, הצעת החוק מגלמת מגמה ישנה-חדשה, המעבירה את השיח סביב ימי החופשה של העובדים משיח שלילי על ימי החופשה של אוכלוסיית המורים לשיח חיובי וראוי על הגדלת ימי החופשה של יתר העובדים במשק. במילים אחרות, בוחנים כיצד ניתן לשפר את העובד ולא היכן ניתן לקצץ במורה. מדובר בשיטה שבוחנת את דבר שיפור התנאים של א' כדי ליצור שוויון עם ב', ולא להפחית את התנאים של ב' כדי להגיע לשוויון המיוחל שינוי תפיסתי זה, המקבל ביטוי חיצוני בדמות הצעות חקיקה ויוזמות, הוא חיוני בכך שהוא מאפשר לנו להתפנות לשיח חשוב לא פחות על הדרכים לחיזוק מעמדו של המורה בישראל, בפרט, ולשיפור מערכת החינוך בכלל. התפיסה הזאת, אשר באה להיטיב עם כלל העובדים, היא חלק ממגמה מבורכת למציאת פתרונות "יצירתיים" לבעיות המדוברות. תחילתה של המגמה בהצעת החוק שהוגשה בזמנו על ידי ח"כ זבולון אורלב - ואף הוכנסה להסכם הקואליציוני, אך למרבה הצער עדיין לא קרמה עור וגידים - להפיכת ימי א' לימי חופשה. ההצעה ליצירת סוף שבוע ארוך כללה את הארכת יום הלימודים עצמו, כפיצוי על יום א', באופן שמיטיב עם מערכת החינוך על ידי

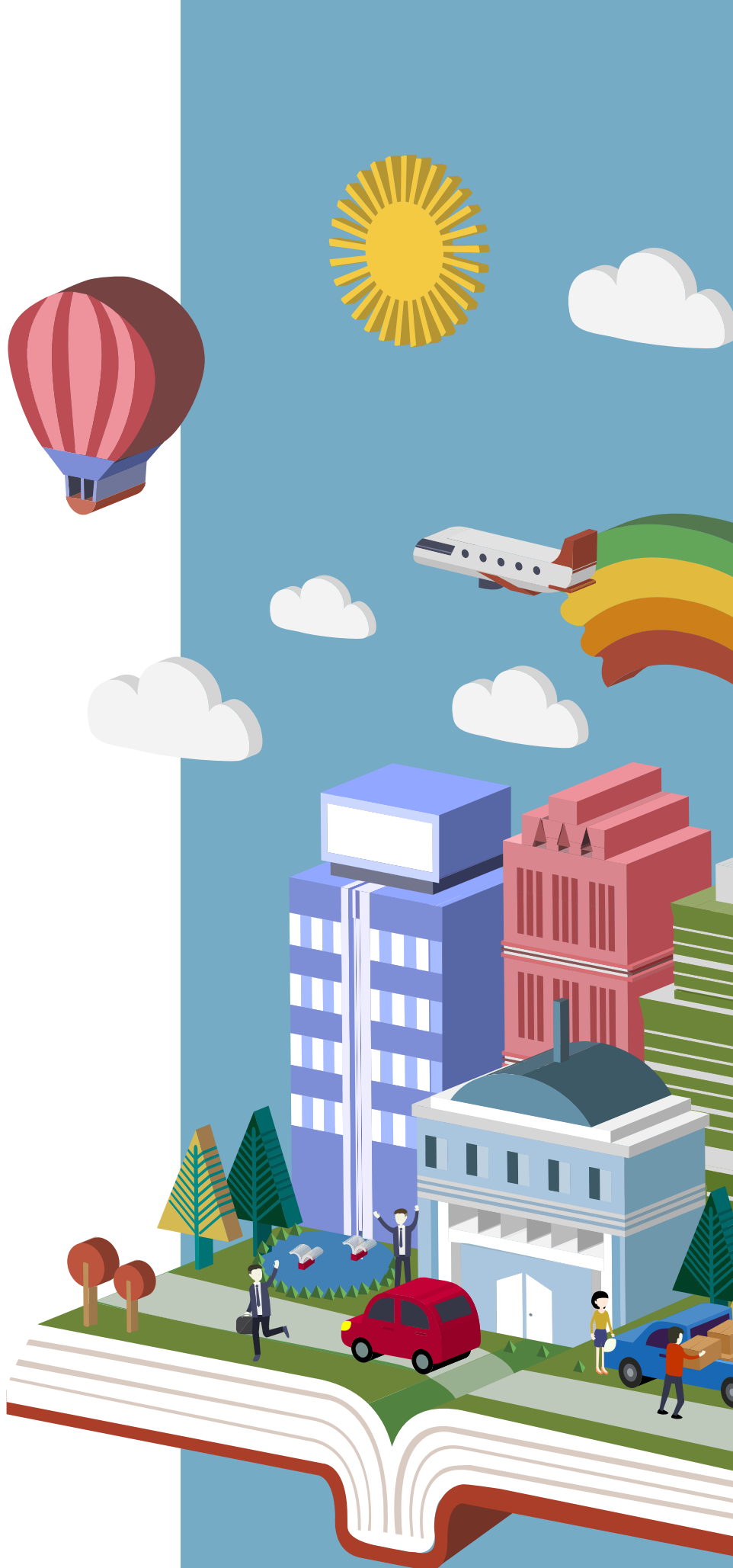
עם האחרונה הונחה על שולחן הממשלה הצעת חוק חופשה שנתית (תיקון) - הארכת תקופת החופשה לכל שנת עבודה אצל מעסיק, התשע"ה - 2015, שאותה הגשתי יחד עם ח"כ רחל עזריה מטעם מפלגת כולנו. החוק המתוקן יגדיל את מספר ימי החופשה השנתית של העובדים במשק ל-16 ימים כבר מהשנה הראשונה, ועד 28 ימים בסך הכול, ולא רק מהשנה החמישית כפי שהחוק מורה עד היום. תיקון זה יעמיד את העובדים בשורה אחת עם מרבית מדינות ה-OECD (להשוואה, באיחוד האירופי המינימום לחופשה שנתית עומד על 20 יום). מעבר לתועלת הדרמתית הברורה לעובדים במשק, לכשיאושר החוק, לא תפסח התועלת גם על המורים. מה עניין שמיטה להר סיני? ראשית, יותר ימי חופשה להורים - פירוש הדבר תפקיד דומיננטי יותר של ההורים בחינוך ילדיהם. אין ספק כי המורים הם דמות מרכזית - ולא פעם קריטית - בחינוך הילדים והנוער. ואולם בד בבד החינוך גם אינו נחלתה הבלעדית של מערכת החינוך. המשימה מוטלת בראש ובראשונה על כתפי ההורים. חינוך, כפי שכל איש הוראה יסכים, לא יכול להתבצע "בשלט רחוק" ודרושה נוכחות פיזית, קירבה. לכן הגדלת ימי החופשה תאפשר להורים להיות בבית יותר, וכך להיות שותפים למורים במאמץ לדאוג לביצוע מטלות

”הצעת החוק מגלמת מגמה
ישנה-חדשה, המעבירה את השיח
סביב ימי החופשה של העובדים
משיח שלילי על ימי החופשה של
אוכלוסיית המורים לשיח חיובי
וראוי על הגדלת ימי החופשה של
יתר העובדים במשק”

ניצול היום לשיעורי העשרה, השתלמויות מורים ועוד. זאת נוסף לתועלת התרבותית והחברתית שבקיום אירועי תרבות, משחקי ספורט, פתיחת קניונים ומרכזי קניות ביום א, שבו תהיה כלל האוכלוסייה זמינה ופנויה ליהנות מכך, ו”שחרור” השבת לפעילות רוחנית, תרבותית, לימודית ובעיקר לחיזוק המשפחה.

חשיבה ”יצירתית” זו התבטאה בהמשך גם בזומת שר החינוך לשעבר, ח”כ שי פירון, לקיום קייטנות וצהרונים במהלך חופשת הקיץ. ההצעה הנוכחית היא עוד חוליה בשרשרת.

אם כן, יש לברך על הצעת החוק החדשה, כאמור, להגדלת ימי החופשה במשק, ולאחל שהיא תאושר גם במעלה הדרך החקיקתית. ניתן לראות בה, נוסף ליתרון המובהק לרווחת העובד, אמצעי נוסף להפחתת הלחץ על אנשי ההוראה ויישום תפיסה חדשה ו”יצירתית” לפתרון בעיות. בתפקידי כיו”ר ועדת חוק, חוקה ומשפט, אמשיך לקדם חקיקה סוציאלית מסוג זה, לבטח כאשר לפנינו חקיקה המקיימת את העיקרון החשוב שעליו עמד הרמב”ם - ”זה נהנה וזה אינו חסר”. לסיום, אנצל במה זו כדי לברך אתכם, מחנכים ומחנכות, על עמלכם הרב בחינוך דור העתיד ועל השליחות שמתוכה אתם מבצעים את מלאכתכם. אאחל לכם שאת אשר אתם זורעים היום, ברינה תקצורו מחר.
שנה טובה וכתובה וחתימה טובה. ■

התאמת חוק חופשה שנתית למציאות התעסוקתית

מחקרים מראים שעובדים שמקבלים את ימי החופשה שהם צריכים, עובדים טוב יותר ופריון עבודתם גבוה יותר

כלל לימי חופשה רבים יותר בגלל היציבות התעסוקתית. אנשים שעבדו באותו מקום עבודה נהנו כבר בשנה השביעית משלושה שבועות של חופשה, ובשנה ה-14 מחדש של חופשה. כלומר, רבים הגיעו למספר סביר של ימי חופשה והמשיכו ליהנות מההטבה הזאת למשך שנים. החוק המקורי שנחקק התאים לאמנות הבינלאומיות בנושא עבודה, שדיברו על שבועיים חופש מינימליים המגיעים לעובד. האמנות עודכנו בשנות ה-70 למינימום של שלושה שבועות חופשה, ורוב מדינות ה-OECD נמצאות שם כיום, ואפילו מדינות שמחילות ארבעה שבועות של חופש לכל עובד. בישראל, כאמור, החקיקה לא עודכנה. חשוב לציין שמספר ימי החופשה של ילדי ישראל במערכת החינוך לא השתנה באופן משמעותי לאורך השנים. למעשה, בהשוואה למדינות ה-OECD, מספר ימי החופשה לילדים בישראל לא רחוק מהנהוג במדינות אלה, והוא עומד על 76 ימים לעומת ממוצע של 70 ימים

14 יש לעובד או לעובדת 23 ימי חופשה - חודש שלם. החוק נחקק ב-1951, והתאים מאוד לשוק העבודה באותה התקופה, כשעובדים נשארו באותו מקום העבודה במשך עשרות שנים. כיום שוק התעסוקה הוא דינמי מאוד ורוב העובדים שמתחת לגיל 40 מחליפים מקום עבודה כל 3-4 שנים. זאת אומרת שהם לנצח תקועים עם עשרה ימי חופשה הקבועים בחוק כמינימום ולא מצליחים לעבור אותם. במילים אחרות, מי שגידלו ילדים בשנות ה-70 וה-80, ואפילו בשנות ה-90, זכו בדרך

"הגדלת מינימום ימי החופשה מקרבת את העובדים במשק למספר סביר של ימי חופשה כפי שהיה מקובל בעבר"

בשנים האחרונות נשמעות קריאות של הורים לצמצום הפער בין מספר ימי החופשה של הילדים בישראל לזה של ההורים. בדרך כלל הדיון מתמקד במספר ימי החופשה של הילדים וכיצד ניתן לקצר ולצמצם אותם, אך מתברר שיש עוד נושא שלם שלא מדובר בו - ימי החופשה של ההורים בישראל. על פי חוק חופשה שנתית, עובד בישראל זכאי למינימום של עשרה ימי חופשה - כלומר, שבועיים חופשה בפועל - בארבע השנים הראשונות שלו בעבודה. אותו עובד/עובדת נשארים עם עשרה ימי חופשה לשנה עד לשנה החמישית באותו מקום העבודה, רק אז יגדל מספר ימי החופשה השנתית, כל שנה, ביומיים, עד לשנה השמינית. מכאן ואילך יגדל מספר ימי החופשה ביום בכל שנה, עד שבשנה ה-

במדינות ה-OECD. עם זאת, כשמשוויים בין ישראל למדינות ה-OECD מבחינת הפערים שבין ימי החופשה של הילדים לאלה של הוריהם, מתגלה שהפער בישראל עומד על 46 ימים לעומת 29 ימים בהתאמה וזה כבר פער משמעותי. נתון מעניין נוסף הוא שימי החופשה הציבוריים הניתנים לעובד בישראל (דהיינו, חגים ומועדים) הם מועטים ביחס לעולם: 9 בישראל לעומת 11 בממוצע במדינות ה-OECD. כל הנתונים הללו מצביעים על המצב הבלתי אפשרי שהורים בישראל מתמודדים איתו. בפועל מספר ימי החופשה

של ההורים קטן באופן משמעותי בעשרים האחרונים, וקשה עד בלתי אפשרי לתמרן בין מספר ימי החופשה של ההורים לאלו של הילדים. זו הסיבה שבגללה הגשתי הצעת חוק שנועדה להתאים את רוח חוק החופשות המקורי, שנחקק בשנות ה-50, למציאות התעסוקתית שלנו כיום, ולמעשה, לנתק את הקשר שבין מספר ימי החופשה לזותק במקום העבודה. אני מציעה להגדיל מראש את מספר ימי החופשה במשק ל-15 יום, כלומר, שמינימום ימי החופשה יעלה משבועיים לשלושה שבועות, כפי שכבר נעשה בשנות ה-70 במדינות ה-OECD.

הגדלת מינימום ימי החופשה מקרבת את העובדים במשק למספר סביר של ימי חופשה כפי שהיה מקובל בעבר. החוק החדש יאפשר לנו, לידי שנות ה-70 וה-80, המגדלים ילדים היום, את אותם ימי חופשה שההורים שלנו נהנו מהם בעבר בזכות הוותק במקום העבודה. מחקרים מראים, שעובדים שמקבלים את ימי החופשה שהם צריכים, עובדים טוב יותר ופריון העבודה שלהם גבוה יותר. זאת אומרת שהצעת החוק תיטיב לא רק עם העובדים, אלא גם עם המעסיקים, ולמעשה, עם המשק כולו. ■

איתן (טוני) לוי | מורה לאנגלית, תיכון אנקורי קריית ביאליק

חוסר ההיגיון בחופשות מערכת החינוך

יש לקצר או לבטל את חופשות סוכות וחנוכה, ליצור חופשת חורף משמעותית של כשבועיים ולעבור לשבוע לימודים של 5 ימי לימוד ארוכים

אני עובד במערכת החינוך 41 שנה, והחודש אפרוש מעבודתי. אני שמח לקבל את ההזדמנות להביע דעה על נושא החופשות. מערכת החופשות בארץ היא חסרת היגיון לחלוטין. בקיץ אנו נהנים מ-10 שבועות חופשה. אנו חוזרים ללימודים ב-1.9, ולפעמים, מיד אחרי תחילת שנה"ל, נכנסים שוב למערכת של חגים וחופשות. חופשת סוכות לא תורמת מאומה לתלמידים ולמורים. הם לא זקוקים למנוחה אחרי חופשת הקיץ הארוכה, והיא רק מפריעה לקצב הלמידה וההוראה. אחרי סוכות באה חופשת חנוכה, שהיא באמת במקומה, אבל היא קצרה מדי. לאחר מכן יש 3-4 חודשים של לימודים ללא הפסקה, עד שהמורים והתלמידים

מגיעים לחופשת פסח "עם הלשון בחוץ"! הדבר הבעייתי ביותר בעיניי הוא עניין סוף הסמסטר בפברואר. התלמידים מגיעים לשיא הסמסטר עם קבלת התעודה, אירוע משמעותי שאמור להביא את התלמיד לחשיבה וחשבון נפש על מעשיו בסמסטר הקודם - אך יום או יומיים אחרי קבלת התעודה הם חוזרים לסמסטר חדש כאילו לא קרה דבר. בוודאי לא היה להם אפילו רגע לחשוב על התעודה או להפנים את משמעותה. לכן אני מציע ליצור חופשת חורף משמעותית של כשבועיים, בסוף ינואר/תחילת פברואר, ולצורך כך לקצר או לבטל את חופשות סוכות וחנוכה וגם להוסיף כמה ימי לימודים בסוף יוני. שינוי שיאפשר לתלמידים ולמורים גם לנוח וגם

לעשות חשבון נפש. 16 שבועות של חופשה בשנה הם יותר מדי. לא יזיק להוסיף כשבועיים/שלושה לשנת הלימודים בתוספת שכר למורים. תוספת כזאת תפחית את הלחץ על מורים ותלמידים "להשלים את החומר", תיתן זמן רב יותר לחנך לערכים, תחזק את התלמידים ותצמצם במעט את זמן השעמום של התלמידים בקיץ. היא תקל גם על ההורים במקצת, ואין לזלזל בזה! אני מצדד בקיצור שבוע הלימודים ל-5 ימי לימוד ארוכים. שינוי זה יאפשר לתלמידים לנוח או לעבוד ביום ו' לפי הרצון/הצורך וייתן מנוחה אמיתית למורים אחרי שבוע של עבודה קשה. השינוי גם יפתור את בעיית הצורך של מורים, מחנכים ומנהלים - שנוכחותם בבית הספר חיונית בכל ימי שבוע הלימודים - לקבל ימי חופשה במהלך השבוע. עוד בעיה שתפתר היא היעדרות של עובדי המנהלה, או של רובם, ביום ו'; מורים זקוקים להם בכל ימי הלימוד. ■

מבט ישן / חדש על לוח השנה של מערכת החינוך בישראל

מחשבים מסלול מחדש ומוסיפים חוויות ולימודים
לחופשת הקיץ ולחופשות במהלך השנה

ולעניין עבודת המורים בחופשות...

בחינוך הממלכתי הדתי קראנו לעצמנו להיות "בית חינוך כמשפחה". במשפחה ההורים לומדים עם ילדיהם גם בזמן החופשה והם מתקשרים לשמוע מה שלומם כשהם "עושים את שביל ישראל..." ומכיוון שאנו אמונים על האמירה "כל המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו" - ממשיכים המורים להיות בקשר עם התלמידים גם בזמן הקיץ. 331,000 מסרונים עוברים בכל ערב שבת בין הפיקוח למנהלי בתי הספר, מהם לצוותי המורים ולתלמידים, ואלה מחזקים את הקשר האישי בין כל בני המשפחה. בתי ספר רבים מקיימים שבתות עיון, טיולים, חבורות לימוד, מפגשי הורים, וקבוצות התנדבות של התלמידים עם המחנכים. יש בתי ספר שמקיימים את בית הספר של הקיץ לכל הגילים ומעבר לזמן שהוגדר במשרד החינוך. כללו של דבר - אנחנו זוכים לראות מול עינינו שההוראה איננה מקצוע בלבד, כי אם שליחות עליונה. "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע..." (אבות), ואנחנו זוכים להמשיך להעביר את מסורת הדורות בעם ישראל! זו בשורה

ההשקה הרבות שלנו עם העולם הרחב מחייבות שימוש בלוח הלועזי, ובה בעת אנו חיים במעגל השנה היהודי - ימי השבוע הם ראשון, שני, שלישי - לשבת... ומועדי ישראל נקבעים על פי חודשי השנה העברית. ומכאן לצעד הנוסף שאותו אני מבקש להציע לקביעת יום פתיחתה של שנת הלימודים. החגיגה וההתרגשות בכל שנה, ביום פתיחת שנת הלימודים, של למעלה ממיליון תלמידים הזוכים ללמוד ולהתחנך במדינת ישראל, יש להן מקום של כבוד בלוח השנה. לכן ראוי גם להתחיל את שנת הלימודים בכל שנה על פי תאריך עברי. נציע למשל את ח' באלול כתאריך קבוע לפתיחת שנה"ל (יחליף את האחד בספטמבר "מקודש"). תלמידים יספיקו להתכונן כנדרש לחגי תשרי (ראש השנה, יום כיפור וסוכות) והלוח העברי הפועל במערכת החינוך יושלם באופן מלא (ברור לגמרי שהשינוי מורכב, ויש להיערך נכון לתאריך הסיום, להביא בחשבון שנה מעוברת ועוד. ייתכן שנכון לצרף להצעה העברת חלק מחופשת הקיץ לחופשת חורף בהגדלת ימי חופשת חנוכה. ההצעה היא עקרונית ודורשת עיון לקראת יישום).

הקביעה שלוח השנה הרשמי בישראל יהיה הלוח העברי, ושהשפה הרשמית בה תהיה השפה העברית, סייעה למדינת ישראל לעצב את התרבות העברית ברוח היהדות לפי מסורת הדורות. בחוק נקבע התאריך העברי כקובע לזכות להיות שותף בבחירות. כך גם בחירת נשיא המדינה והרבנים הראשיים הן לפי תאריך עברי, ויום הזיכרון לחללי צה"ל, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום רבין ויום גוש קטיף נקבעו על פי תאריכים עבריים. אך יותר מכול השפיעה על מדינת ישראל ההחלטה שמערכת החינוך בישראל תפעל לפי הלוח העברי. כך תלמיד במדינת ישראל, לאורך חמש עשרה שנות לימוד, לומד על תקיעת שופר לפני ראש השנה, מכיר את מלחמת המכבים ביונים ערב חנוכה, ומתחבר לשרשרת הדורות עד יציאת מצרים ואברהם אבינו בלומדו את ההגדה של פסח. חופשותיו של התלמיד, למותר לציין, נקבעות על פי החגים. ההתנהלות היומיומית על פי הלוח העברי איננה רק סממן טכני, חיצוני, אלא היא מבטאת מהות פנימית. וכך, בעצם, אנו מתנהלים בשני לוחות: ברור שהפעילות הכלכלית היא בינלאומית, ונקודות

"בחינוך הממלכתי הדתי קראנו
לעצמנו להיות "בית חינוך כמשפחה".
במשפחה ההורים לומדים עם
ילדיהם גם בזמן החופשה"

ואחריות גדולה שאנו מקבלים עלינו.
ואולי נכון לצרף את הנכונות של המורים,
להמשיך להיות בקשר לימודי ואישי עם
התלמידים, להצעה הראשונה של קביעת
תאריך ליום פתיחת שנת הלימודים.

יש מקום לחשוב מחדש על תוספת ימי
לימוד וחוויה בימי החופשה, הן בחופשת
הקיץ הן בחופשת פסח, חנוכה ועוד.
התלמידים יסתפקו בשלושה שבועות של
חופשה והם יוסיפו דעת ויצירתיות. הם
ילמדו את סיפור חורבן ירושלים ומקום
המקדש בתשעה באב, הקשר האישי עם
התלמיד יתחזק, והמורים שאינם יכולים
לזוטר על המפגש עם התלמיד, יגיעו
לסיפוקם... (גם כאן יש ללטש את ההצעה,
אך יש על מה לסמוך - על הקייטנות
לכיתות א' ב' בבתי ספר של הקיץ, זו
דוגמה ליישום המטרה שיש להציב
בהקדם למערכת החינוך).

מערכת החינוך בישראל תקפוץ קומה
אם תקבל את ההצעה בשלמותה. היא
תהיה יהודית יותר, ערכית יותר, מחויבת
יותר להישגי התלמידים וערכיהם, והדוגמה
האישית של המורה הרואה בתפקידו
שליחות תהיה נוכחת יותר בלב התלמידים
ואצל הקהילה כולה. ■

החופש הגדול קולה של אמא

הלו"ז המוזר והמפוזר של חופשת הקיץ

זה החלק הכי קל בסיפור. אז אם שלושה ילדים, שניים או ארבעה יוצאים ברכבת לסבתא באותו הזמן, מתי יגיע ספטמבר? וזה לא שאנחנו לא רוצים לבלות עם הילדים שלנו. אנחנו מתים עליהם, נעשה הכול בשבילם, בייחוד באוקטובר ככה, כשקצת פחות מזיעים בחוץ. ואם היו נותנים גם לנו חודשיים לנוח מהעבודה היינו שמחים עוד יותר, אבל רובנו צריכים לכסות ב-12 ימי חופשה את חגי תשרי, חנוכה, פסח, אסרו חג (חשוב, חשוב. המורים חייבים להספיק לעלות לרגל גם לקניון מלחה כדי לסמן וי על המצווה) וחודשיים שלמים בקיץ. וזאת, גבירותי ורוקוטי, כבר שמיכה קצרה שאין לה מרפא.

בין טיול בראש-הנקרה לעוד פסטיבל בתל-אביב, בין עוד שעת טלוויזיה ועוד בילוי בבריכה, הילדים מאבדים בעצמם את הצפון, והרגלים טובים שנקנו בעמל רב מאופסנים בקופסה שתעלה אבק עד ספטמבר, במחסן, ממש לצד זאת שכתוב עליה "השפיות של אמא, שביר". בעצם, תנו גם למבוגר, שרגיל להיות עסוק, חודשיים שלמים של בטלה - ולא כל אחד ימצא את עצמו נוהג באמת. הילדים זקוקים למסגרת ולחופשות הגיוניות. ההורים ישמחו גם הם לחתום בלשכת השגרה מדי בוקר - ואת הזמנים המשפחתיים היפים, אלה שמייצרים זיכרונות לכל החיים, אפשר להתוות גם בדרכים אחרות. ■

מתישהו בסביבות שבועות זה תופס אותה. רק אמצע מאי, אבל היא מתעוררת שטופת זיעה בלילה ומבינה: החופש הגדול ממש כאן. זה עוד רגע! במסלול החיים של אנשים נורמליים, רווקים ומאושרים, לדוגמה, הקיץ נראה רחוק ולפניו עוד חודשים רבים של עבודה מעייפת וללא חגים מיוחדים, אבל עבור ציבור ההורים מדובר באופרה אחרת לגמרי. כזאת שלכבודה פותחים תיקיית מועדפים חדשה במחשב ושומרים בה הצעות לטיולים, לאטרקציות, לפעילויות יצירה, לפעילויות בריכה, יבשה ואוויר, וגם כמה פנימיות צבאיות, ככה, שיהיה. זאת התקופה שבה עורכים בראש רשימת מצאי של סבים וסבתות, דודים ודודות, חברים, ומשחקים במשחק השיבוצים. בסך הכול, לכל מי שקיבל 799 בפסיכומטרי (800 זה למורה!) לא צריכה להיות שום בעיה להתמודד עם מלאכת ההרכבה. הגדולה יוצאת למחנה קיץ בדיוק כשהקטן מסיים את המחזור השני של קייטנת הגן, בזמן שהאמצעי יכול לבלות יומיים אצל סבתא בצפון, עוד יום אצל הדודה בבאר-שבע ועוד שעתיים שלמות אצל חבר לפני שיצרח שהוא רוצה הביתה כי הם רבו. אחר כך מתחלפים, הקטן נוסע לבאר-שבע, הגדולה עם חברות בקייטנת גלישה (הלכו הכספים לטיול קרוואנים בפנסיה, הלכו) והאמצעי מצטרף לאבא לעבודה - כי, בינינו,

הטבה מיוחדת לחגים!

15% הנחה

ברשת **למנו** ו-**למנו** בעיר
בין התאריכים 6.9-21.9

הטבות נוספות

29 אג' הנחה לליטר בנזין

ובנוסף גם הנחה בחנויות **SOgood** שווה להיכנס

להטבות נוספות ולהצטרפות:
03-6178684

הנפקת הכרטיס מוצעת עבור חברי ארגון המורים, בני/בנות זוגם ובני משפחה מקרבה ראשונה מעל גיל 18

- הנפקת הכרטיס כפופה לאישורה של לאומי קארד ומותנית בהחזקת כרטיס אשראי ישראלי תקף מכל סוג שהוא
- הרכישה באתר אפשרית רק באמצעות כרטיס אשראי תמורה • רשת מגה: ההנחה לא חלה ברשת מגה בול ו/או You ו/או זול בשפע ו/או תכל'ס. לא חל על שירותים נלווים כגון תשלום עבור כביש 6 ו/או משיכת כספים
- ההנחות לחברי מועדון תמורה בלבד • בכפוף לתנאי חברת לאומי קארד והסכם ההצטרפות • ההנחה בדלק ובחנויות הנוחות תנתן בתחנות ובחנויות המשתתפות בהטבה. הנחת הבכזין תינתן ממחיר מחירון סונול בשירות מלא כולל מע"מ, בהתאם למחירון ובמועד ביצוע העסקה • ההנחה ב-SOgood איננה כוללת סגירות, מוצרי טבק ושירותים מתקדמים • רשת סונול רשאית לשנות או לבטל את ההנחה בכל עת

החופשות הן האינטרס המשותף של כ - ו - ל - ס...

חופשת הקיץ כמעריך שיקולים חינוכיים, חברתיים וכלכליים

שנותנות מענה לתלמידים גם בחופשת הקיץ. פתרון זה טוב להורים ורע לתלמידים. יש לזכור שהחופשות הן צורך אמיתי וחיוני לתלמידים. תלמידים טוענים שהלימודים הם לא חזות הכול וכי מלבד הלימודים יש עוד חיים. הם מרבים להתלונן על כך שהמערכת לוחצת אותם יתר על המידה ושואלים: מתי נצא לחופשה? אני רואה בעיניהם את הכמיהה לזמן חופשי. האם המורים לבדם אחראים להצמחת ולעיצובו של בוגר אחראי הדרוש להמשך קיומה של כל החברה והקהילה בישראל? ודאי שלא. על כל מרכיבי הכוח במדינה לחבור יחד למטרה משותפת זו. כל גורמי הכלכלה והחברה בישראל חייבים להיות שותפים בחינוכם של התלמידים ובהכנתם לעתידם. החברה הישראלית בשנות ה-50 הצליחה להתמודד ולהתאים עצמה למערכת החינוך טוב יותר מהניסיונות שנעשים בשנים האחרונות. היא יצרה תהליכי אינטראקציה מופלאים בין התלמידים לצורכי החברה והכלכלה דאז. דבר זה מחייב את כולנו בחשבון נפש. המדינה, על כל מוסדותיה וזרועותיה, היא האחראית לאזרחיה התלמידים. ובתור שכזו, ולמען עתידה של כל החברה הישראלית כחברה מתקנת, היא חייבת לדאוג למסגרות המתאימות והנכונות לקליטת התלמידים בחופשות. למשל, שילוב תלמידים בחופשות הקיץ בהיכרות ובהתנסות מעשית עם כל מרכיבי המערכת הכלכלית, התעשייתית, ההשכלתית, וחיבורם אליה, יכול היה

לחופשה. ואולם, חרף עמדה מוצדקת זו, אני רואה את המורים בשטח. עדיין לא ראיתי, לא מצאתי ולא פגשתי את המורה שיאמר 'אני לא בא' כשתלמידיו נבחנים במבחני הבגרות שלהם בחופשת הקיץ. ההפך הוא הנכון. אני רואה את מאמצי המורים. הם מלמדים, מכינים, מתרגלים וממריצים את תלמידיהם גם בחופשות, הכול כדי שיצליחו. היכן הן אפוא "החופשות הארוכות"? נושא החופשות צריך שייבחן גם לאור ההיבט האנושי והפרופסיונלי שבעבודת החינוך וההוראה. גורלם של התלמידים קשור בעבודתו של המורה ובו כאדם, כמחנך וכמדריך. מערכת החינוך היא אחד הסקטורים החשובים במדינה, הנושא באחריות כבדה עד מאוד בעיצוב הדור הבא. דומני, שמי עושה זאת - ראוי לדאוג לו למנוחה משמעותית וארוכה, שבעצם, לצערי, איננה קיימת. חופשות הקיץ הן ההזדמנות, נטו, לתכנן עבודה, לעשיית חשבון נפש, להתארגנות, לעבודות צוותים, ובכלל, לשאיפת חמצן לעוד שנה עם 200 ימי עבודה ואינטראקציה עם 150 תלמידים ואף יותר, מדי יום. משרד החינוך קבע תוכנית לימודית, מדודה בזמן, מטרה ויעד, ובתי הספר וציבור המורים מצליחים, למרות הכול, לעמוד באתגר. מחזיקי תפיסת "החופשות הארוכות" מגדירים את התפקיד וצורת התפקוד של בית הספר ושל המורים כבייביסיטר לתלמידים. למה? כי קשה להורים. להורים מתאים לראות את בתי הספר כמסגרות

החופשות הנהוגות כיום במערכת החינוך נקבעו בראשית קיומה של המדינה. הקהילה הייתה אז התיישבותית, חקלאית וכפרית באורחות חייה. החיים הכלכליים של האזרחים וכן המערכת הכלכלית התבססו על אורחות חיים אלה והיו זקוקים לידיים עובדות. התלמידים והמורים יצאו אז לחופשות מהלימודים כדי לשמש כוח עזר לתא המשפחתי הקטן. היות שבאותם ימים ראו בעבודות החקלאיות העונתיות צורך חברתי-כלכלי של החברה, נתפסו אז החופשות הארוכות דווקא באופן חיובי. ההורים חיכו לחופשות שרק יבואו. כך התאימה מערכת החינוך את עצמה לצורכי החברה. האם גם היום מערכת החינוך עושה זאת? קרי, האם היווצרותם של תנאים כלכליים וחברתיים חדשים מכתובה למדינה לחשב מסלולה מחדש בנוגע לחופשות ולהתאים את עצמה לצרכים הכלכליים והחברתיים של החברה הישראלית של היום? האם ניתן לייצר הרמוניה בין שתי המערכות, החינוכית והחברתית-כלכלית? החופשה ארוכה? רק לכאורה. כידוע, בין 20 ביוני לאמצע יולי המורים ממשיכים לעסוק במימוש הפוטנציאל האנושי של התלמידים הנבחנים בבחינות הבגרות. הם ממשיכים בעבודתם האינטנסיבית עד היום האחרון של בחינות הבגרות. ארגון המורים, בצדק רב, מנחה את המורים בכתב ובע"פ, כי כשנאמר שיוצאים לחופשה, משמעות הדבר היא שיוצאים

"עדיין לא ראיתי, לא מצאתי ולא פגשתי את המורה שיאמר 'אני לא בא' כשתלמידיו נבחנים במבחני הבגרות שלהם בחופשת הקיץ"

למשך יותר מכול את עקרונות הלמידה המשמעותית. על המדינה לתכנן, ליזום, לבצע ולתאם את שילובם של תלמידי התיכון, תוך תגמול ראוי וסביר, במפעלי ההייטק, בתעשייה, בשירותי הרווחה בבתי החולים, באופן שבסוף חופשות הקיץ יהיה לכל תלמיד כסף משלו לכסות את הוצאותיו האישיות השנתיות. דרך זו גם תפתח את התלמיד מבחינה מקצועית וגם תסייע להורים ולמשפחות שמתחת לקו העוני.

ראוי שחופשות הקיץ תשמשנה להרחבת הידע וההיכרות עם השלבים הבאים במהלך חיי התלמיד. על משרד החינוך לתאם עם המכללות, עם האוניברסיטאות ועם כל המוסדות האקדמיים, לרבות מכוני המחקר המדעי, את בואם של התלמידים לקמפוסים לימי חשיפה. מוסדות אלה יציגו לפני התלמידים את העולם האקדמי, שאליו הם עתידים להצטרף אחרי התיכון.

כך יהיו המוסדות האקדמיים שותפים בחיי התלמיד עוד בטרם כניסתו בשעריהם. גם התעשינים ומפעלי ההייטק יפתחו את שעריהם לתלמידים ויכינו תוכניות טעימה, חשיפה ועבודה כדי שהתלמידים יוכלו לטעום מטעמו של עולם העבודה. כך, בין היתר, ממשיים את עקרונותיה של חברת מוכת.

צוותי ההוראה הם אפוא רק חלק מהמשוואה, וכדי שנוכל להמשיך לשאוף ולאתגר את עצמנו ולעשות את כל מה שאנו מחויבים לעשותו ואף טוב יותר, נחוצה לנו החופשה כמו חמצן לריאות. ■

חופשת הקיץ שילוב בין צרכים ואינטרסים לבין עקרונות חינוכיים

ארגון לימודים מיטבי למערכת החינוך הוא כזה שיכלול את עמדותיהם של כל בעלי העניין והתאמתן לעקרונות החינוכיים

ניתן לפטור את העיסוק בשאלה של ארגון שנת הלימודים, ובתוכה כמובן לוח החופשות, כגלים חולפים עד לפעם הבאה שהורה נחוש, או איש ציבור מיוזע ומודע, יעלה אותו לכותרות מחדש. גם הניסיון להידמות לאותן מדינות בעולם, שאליהן אנו נושאים את עינינו, מראה כי מבחינת מספר ימי הלימודים ומספר ימי החופשה אנו דומים להן במידה רבה. "ככלל, זמני ההוראה בבתי ספר בישראל ובמדינות האחרות שבדקנו אינם תואמים את זמני העבודה המקובלים במשק. ההבדלים קיימים הן בשעות הפעילות (יום הלימודים מסתיים על פי רוב מוקדם יותר - מיום העבודה) והן בימי הפעילות, קרי, יש הבדלים בין ימי החופשה הנהוגים במערכת החינוך לבין אלו הנהוגים במשק." (לקוח מתוך: הכנסת, 5 בפברואר 2012, מרכז המחקר והמידע, כתיבה: אורלי אלמגור לוטן)

ואולם הצורך בדיון מעמיק אינו מתייחר בשאלת ארגון הלימודים המיטבי למערכת החינוך.

דיון מעין זה מחייב התייחסות לשני צירים מרכזיים לפחות:

1. ציר בעלי העניין:

עמדתם של נבחרי הציבור והפוליטיקאים נעה בין הרצון לרצות את קהל הבוחרים לבין הצרכים של מערכת החינוך. גדעון סער, שר החינוך לשעבר, התייחס לביקורות שנשמעו על ההחלטה לקצר את החופש הגדול ואמר: "לא באתי להיות שר החינוך כדי שהכול יישאר כפי שהוא היה במשך עשרות שנים."

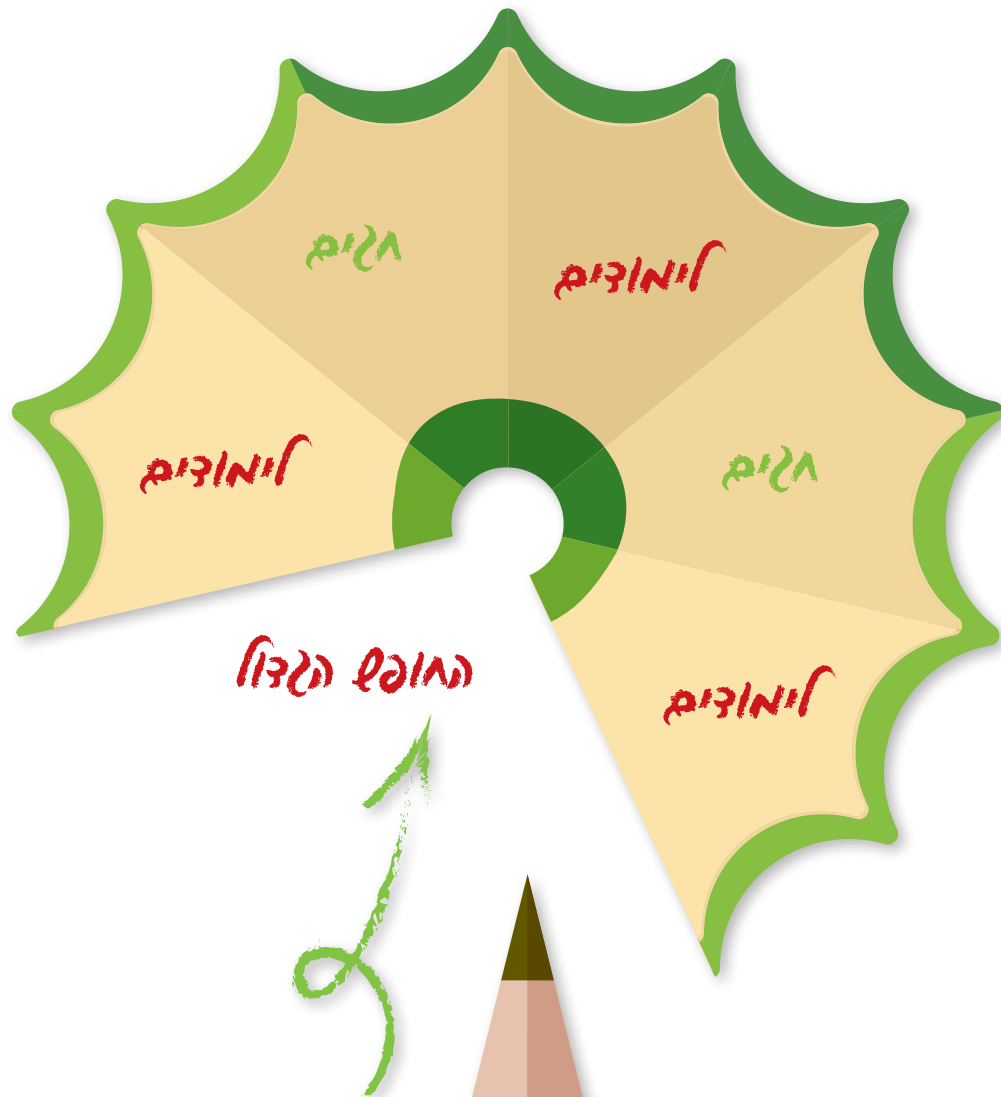
אני באתי לעשות שינוי, ושינוי זה תמיד דבר קשה. הכי קל זה לשבת במקום. עשרות שנים, כל פעם שיוצאים לחופש הגדול, נשאלת השאלה איך נעמוד בתקופה כל כך ארוכה ולמה החופש כל כך ארוך.

כל פעם שחוזרים לשנת הלימודים שואלים איזה היגיון יש ב-1 בספטמבר

כשכמה ימים אחר כך יוצאים לחגי תשרי. היינו חייבים לשנות את זה. בהכללה ניתן לומר שההורים מעוניינים שתהיה חפיפה רבה ככל האפשר בין ימי החופשה במקומות עבודתם לחופשה של הילדים מבית הספר.

המורים, מצדם, מבקשים לשמר את הסטטוס קוו (המעגן) בדרך זו או אחרת (בהסכמי עבודה) והתלמידים הם נגד קיצור החופש הגדול.

"תלמידים רבים הביעו היום (רביעי) מורת רוח מהחלטת משרד החינוך לקצר להם את החופש הגדול בשבוע. התלמידים טענו כי החופשה מגיעה להם, מכיון שהם עובדים קשה כל השנה", ציטוט מתוך וואלה, יום רביעי, 01 ביוני 2011, 13:48. בעלי עניין נוספים הם קהלי המגזרים: ממלכתי, דתי, חרדי, דוברי ערבית: מוסלמים, נוצרים, דרוזים, בדואים, צירקסים. לכל אחת מקבוצות אלו צרכים דתיים, מסורתיים וקהילתיים אחרים, וכל אחת מהן מצפה

הרצף הלימודי - אחד מהתנאים החשובים ביותר ללמידה משמעותית הוא פתיחת המרחב והזמן לעיבודם של תהליכי הלמידה, ולכן יש לתכנן את ההפסקות בתהליכי הלמידה כך שיהלמו את מיצויים של תהליכים אלו.

הצרכים ההתפתחותיים של התלמידים - שלב הגיל שבו נמצאים התלמידים הוא גורם רב משמעות בתכנון ימי הלימודים והחופשות. חופשה ממושכת בכיתות היסוד עלולה להסיג את כל ההתקדמות בלימודים, ואילו חופשה ממושכת לתלמידים הבוגרים עשויה לייצר את זמן הלמידה המרוכז והנחוץ ביותר לכתובת עבודות, לביצוע עבודות חקר, לאיסוף ולעיבוד מידע ולהכנה לבחינות, כמובן. **הבטחת יציבות למערכת החינוך** - לתאריך של פתיחת שנת לימודים ולעיתון של החופשות במועדים קבועים, לאורך שנים, יש תפקיד חשוב ביצירת תחושת ביטחון ויציבות למערכת.

שיינתן לה מענה בתכנון חופשות בתי הספר. **תנועות הנוער**, מצדן, מבקשות חופשות המותאמות לצרכים שלהן והמאפשרות פעילות רחבה של מדריכים וחניכים.

הרשויות המקומיות מעודדות מיסוד ותקצוב של המסגרות לפעילות תלמידים בחופשות באחריות המשותפת של המדינה והרשות.

הגופים המסחריים העוסקים בתעשיית פנאי, כגון בעלי קייטנות, חברות תעופה, חברות טיולים, בתי מלון, מוסדות בידור ותרבות, מעוניינים בריבוי ימי חופשה - דבר המיטיב עם עסקיהם, ובלבד שאלו ידועים זמן רב מראש.

2. ציר העקרונות החינוכיים בארגון שנת הלימודים:

מן הראוי שלוח הזמנים הפדגוגי יהיה המרכיב העיקרי בארגון הלימודים והחופשות במוסדות החינוך.

לוח הזמנים הפדגוגי כולל בתוכו את השיקולים האלה:

**"החלטתי לקיים כבר בחודש
הקרוב היוועצות מקיפה עם כל
עמיתי, מנהלי מחלקות החינוך,
לשמוע את דעתם ולגבש יחד את
עמדת האיגוד"**

ניסיונות לפתרון לאורך השנים

הניסיון להתאים את העקרונות החינוכיים לצרכים ולאיוטרסטים של בעלי העניין, בכלל, ושל כל קבוצה בנפרד, בפרט, מהווה אתגר מרתק. אחד הניסיונות הרציניים ביותר להתמודד עם אתגר זה היה בוועדת דוברת, בפרק שעסק ב"ארגון הלימודים".

המלצה 2.2 ארגון הלימודים דיברה על כך ששנת הלימודים תחולק לשתי מחציות שוות באורכן, שביניהן חופשה. לפי המלצה זו, בבתי הספר היסודיים תהיה חופשת אמצע השנה שתימשך שבוע, ובבתי הספר העל יסודיים תהיה חופשה של שבועיים, שתנוצל גם לקיום בחינות בגרות (מועד חורף). בבית הספר היסודי יהיו בכל סמסטר 92 ימי לימודים ובבית הספר העל יסודי - 88 ימי לימודים.

שנת הלימודים של כל התלמידים תחל ב- 25 באוגוסט (כדי שיתקיימו לימודים משמעותיים לפני החגים ולא רק כדי לקצר את החופשה), ותסתיים בבתי הספר היסודיים ב- 25 ביוני ובבתי הספר העל יסודיים ב- 20 ביוני, כמקובל היום. חופשות החגים ישתנו לעומת מתכונתן הקיימת:

- "תתקיים חופשה ליום הכיפורים וסוכות ברצף אחד.
- בחנוכה תתקיים חופשה בת יום אחד בלבד - יום חמישי שיתחבר לסוף שבוע ארוך (שלא יהיה בתאריך קבוע בלוח העברי).
- חופשת הפסח תקוצר לשבועיים.

במגזר הערבי והדרוזי יתקיימו חופשות בהתאם ללוח החגים של הקהילות במגזרים אלה".

בשנים האחרונות (2012), בתקופתו של שר החינוך לשעבר, גדעון סער, נעשה ניסיון נוסף להתמודד עם הסוגיה באמצעות מינויה של הוועדה בראשותו של שמואל סלבין, מנכ"ל משרד האוצר לשעבר.

התוצאה הייתה כדלקמן: "שר החינוך גדעון סער הודיע בשבוע שעבר כי החליט באופן סופי כי חופשת הקיץ תקוצר בשבוע ופתיחת שנת הלימודים הקרובה תוקדם ל- 26 באוגוסט במקום התאריך הקבוע

ב-1 בספטמבר. זאת בהתאם להמלצות הוועדה הציבורית שעסקה בבחינה מחודשת של מבנה שנת הלימודים והחופשות כפי עולה מחוזר מנכ"ל של המשרד. על פי החוזר, מועד תחילת החופש הגדול יישאר ללא שינוי - 1 ביולי בבתי הספר היסודיים ובגני הילדים ו-21 ביוני בבתי הספר התיכוניים.

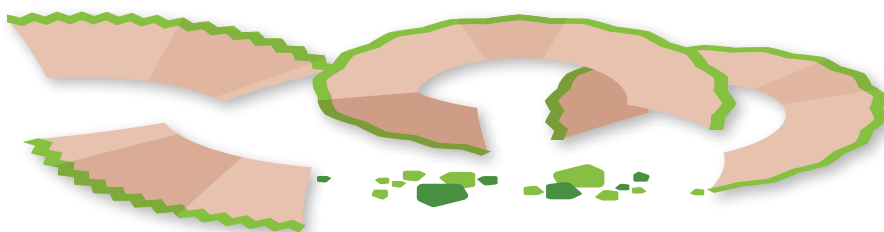
למרות קיצור החופש הגדול, סך ימי החופשה בשנת הלימודים הבאה לא יקוצר משום שהתלמידים יקבלו ימי חופש חדשים במהלך השנה: בין יום הכיפורים לסוכות יישארו התלמידים בגשר של שלושה ימי חופש. כמו כן, לחופשת החנוכה יתווסף יום אחד וכן לחופשת הפסח".

לאחר בחירות 2013 נקבעה שוב פתיחת שנת הלימודים ל-1 בספטמבר, ונעשה קיצור מסוים של החופש הגדול באמצעות הפעלת "בית ספר קיץ". "שרי החינוך והאוצר הודיעו על כוונתם להפעיל קייטנות לימודיות לכיתות א' ו-ב' עד 21 ביולי".

איגוד מנהלי מחלקות החינוך יגבש עמדתו

הדוגמאות שהובאו לעיל ממחישות כי הנושא של קיצור החופש הגדול, תאריך פתיחתה של שנת לימודים, ארגון מחודש של שנת הלימודים, ולוח החופשות בתוכה, הוא נושא שאינו יורד מסדר היום הציבורי, והוא עולה שוב ושוב בשל חשיבותו לבעלי העניין הרבים. איגוד מנהלי מחלקות החינוך מייצג את כלל החברה הישראלית.

דעתם של העמיתים באיגוד משקפת היטב את הלך הרוחות בחברה בנוגע לסוגיות רבות, ואחת החשובות שבהן עשויה להיות נושא החופש הגדול וארגון שנת הלימודים. ולכן, בשל חשיבות הנושא והעיתוי שבו מתקבלנה ההחלטות בנוגע אליו, החלטתי לקיים, כבר בחודש הקרוב, היוועצות מקיפה עם כל עמיתי, מנהלי מחלקות החינוך, לשמוע את דעתם ולגבש יחד את עמדת האיגוד. לאחר סיכום ההצעות תקבל עמדתנו המגובשת תוקף המייצג את כלל העמדות של מנהלי אגפי החינוך ברשויות המקומיות ונכלל להביאה כעמדה בדיונים עם משרד החינוך ועם שאר בעלי העניין. ■

כרם

בית ירושלמי לחינוך תרבות ורוח

כרם

מכון לחינוך
הומניסטי יהודי
כל ישראל חברים

40

כרם מזמין אותך להיפתח לעולמות שתמיד רצית ועד כה לא הגעת אליהם

באווירה ביתית וחמה מזומנת לך
חווייה אינטלקטואלית ורגשית כאחת

להכיר את האחר

ללכת על המים

חנה בנדקובסקי

אסלאם

עדו פלזנטל

לסייר בירושלים

אורית רמון וחיה שוורץ

מחנכים לשינוי

כמי מזרחי

קולנוע וזכויות אדם

דר' טלי זילברדשטיין

הרחבת הסמכה בתרבות יהודית ישראלית בשילוב אמנויות

סדנא להוראת תרבות ישראל

אריאל אביב

ארון הספרים היהודי

דר' דרור בונדי

תרבות ישראל בראי האמנות

הישראלית

חיה שוורץ

מוכר לאופק חדש
(גם לדרגות 7-9)
ינתנו מלגות שכ"ל
למורים

מיטב המרצים

בתחומי תרבות, רוח,

יהדות ואמנויות

בלהה בן אליהו, אורן פרי הר,

יובל ריבלין, דר' אורית רמון,

דר' דוד כהן צמח, פרופ' מילי הד,

סמדר כרמי גיברמן, ציפי ויצמן,

הפסיכולוג יואב אנטמן,

הרב אילעאי עופרן

סדנאות חוויתיות הבעה, יצירה וכלים לעבודה בין אישית וקבוצתית

פוטותרפיה

לי אורלב

תיאטרון, טקסט, נפש

נירית נוימן

כתיבה ומדיטציה

אביגיל אנטמן ואילת כהן וידר

ביבליותרפיה

דר' מיכל שמחון

סדנא לכתיבת סיפור חיים

דר' מיכל שמחון

מוכר לגמול
השתלמות

מוכר
לשנת שבתון

כרם

כל ישראל חברים
ALLIANCE ISRAËLITE UNIVERSELLE

לפרטים והרשמה 02-6240450
kerem@kerem.org.il

זרקור על חופשות מערכת החינוך בישראל

השאלה המרכזית המונחת לפנינו היא מי אמור לשמור על הילדים כאשר המורים בחופשה וההורים בעבודה

לטענה בדבר ריבוי ימי החופשה של מערכת החינוך בישראל בהשוואה למדינות ה-OECD. עיון בדוח מחלקת המחקר של כנסת ישראל בנדון מעיד שמספר ימי חופשתם של המורים בישראל אינו רב במידה משמעותית מזה של חבריהם במדינות העולם. זאת ועוד, השוואה כזאת צריכה להביא בחשבון גם את תנאי האקלים והסביבה, גם בהנחה שרוב הכיתות ממוזגות. איני מכיר בתי ספר שמסדרונותיהם וחצרותיהם ממוזגים, ומטבע הדברים תלמידים משוטטים גם בשטחים אלה.

אל לנו לשכוח שחלק מימי החופשה אינם בגדר חופשה "אמיתית" והם מנוצלים מדי שנה לצורך השתלמויות מורים, ימי הכנה למידה וכדומה.

מניסיוני העשיר במערכת החינוך, אוכל להעיד נאמנה, כי רוב המנהלים ובעלי תפקידים מרכזיים בבתי ספר (סגני מנהל, רכזי שכבות, יועצות, רכזי חינוך חברתי ואחרים) אינם עוזבים את בתי הספר לפני 15 ביולי, והם שבים לעבודתם במחצית חודש אוגוסט.

לא זו אף זו - המקטרגים "מספחים" את ימי החופשה הרבים (לטענתם) למקבץ הטענות המופנות כלפי המורים, ורואים בהם הטבה נוספת, הגורמת למאות ולאלפים לעמוד בשערי בתי הספר ולדרוש "קבלו גם אותי לעבודה, ומיד!" - האם

יחפפו את ימי חופשתם שלהם לא תעמוד במבחן המציאות, כי אין אפשרות שכל המפעלים והמשרדים ישתקו את פעילותם באותם מועדים, רק כדי לאפשר להורים לשהות בצוותא עם ילדיהם.

חרף אי הנעימות הכרוכה בדבר, אני מבקש להפנות את תשומת הלב לטענה המרכזית בנושא - מי אמור לשמור על הילדים כאשר המורים בחופשה וההורים בעבודה. שימו לב שהטענה אינה מועלית, חלילה, בגין אבדן הספק לימודי או עיכוב ברכישת ידע, אלא בנושא מהותי ביותר - חלק מההורים רואים בבית הספר (בייחוד בכיתות היסודי) "שמרטפות". והעובדה שהגננות והמורים יוצאים לחופשה מטרפדת את תחום ה"שמרטפות", ולכן ניתן להבין ולהסכים שהיא גם מעיקה על ההורים.

לנושא זה נמצא פתרון הולם באמצעות פעילויות קיץ שיזם משרד החינוך החל מהקיץ שעבר. מערך הפעילויות הוכיח עצמו והצליח לחסוך להורים סכומי כסף ניכרים, ובד בבד שימש תחליף חינוכי למערכת החינוך.

בסיכומי של דבר, עיקר הטענות מופנות כלפי מורי בתי הספר היסודיים, שכן תלמידי חטיבות הביניים והתיכונים יכולים להישאר בביתם ללא השגחת הוריהם.

לאחר שהבהרתי את עמדתי באשר לחפיפה בין ימי חופשתם של המורים לאלה של ההורים, אני מבקש להתייחס

באת האחרונה מרבים לדון בכלי תקשורת שונים על מערך ימי החופשה של מערכת החינוך בישראל, ומשוים אותו למקובל במדינות אחרות בעולם.

במהלך הוויכוחים בנושא צפות ועולות שתי טענות מרכזיות שביגין תוקפים (בעיקר ארגוני הורים, אך לא רק הם) את ריבוי ימי החופשה בישראל.

הטענה האחת: מדוע ימי החופשה של מערכת החינוך בישראל אינם חופפים (במספר ובעיתוי) את ימי חופשתם של ההורים. והטענה השנייה, הנובעת מהראשונה: מי אמור לשמור על ילדינו, בעיקר הקטנים, כאשר מערכת החינוך בחופשה ואנו נמצאים במקום העבודה.

לפני שניכנס לעובי הקורה ונדון בסוגיות הללו, יש לזכור שהמורים, הגננות והמנהלים לא "גזלו" את ימי החופשה בהחלטה חד צדדית - חופשות מערכת החינוך הן תולדת הסכמי עבודה קיבוציים ארוכי שנים.

אני מניח ששום הורה, תובעני וקולני ככל שיהיה, כאשר הוא יידרש לעניין חופשותיו, לא יסכים לוותר עליהן וגם לא על תנאי שירות אחרים שהוענקו לו במרוצת השנים. ומכאן לדיון בטענות ההורים והארגונים החברתיים, נוכח העובדה שמספר ימי החופשה של עובדי החינוך רב מימי חופשתם של יתר העובדים במשק. אין סיכוי שאלה יחפפו את אלה.

תביעתם של ההורים שימי חופשת המורים

מישהו מכם הבחין לאחרונה בקהלים אלה? מחקרים מעידים שמרבית המורים שהגיעו אל המערכת במסגרת "הסבת אקדמאים" עזבו אותה כעבור 5 עד 7 שנים! בתוך עמי אני יושב, ויודע היטב עד כמה קשה עבודת המורה בכיתה, שבה עליו להתמודד עם תלמידים חסרי גבולות, עם הורים חסרי אונים, התומכים בילדיהם כדי לרכוש את אהבתם, ובהעדר גיבוי כמעט מוחלט של מוסדות העל - שחיקת המורים בישראל היא בין הגבוהות במערכות החינוך בעולם. ימי החופשה הם האפשרות הכמעט יחידה להתמודד עם שחיקה זו ולאפשר למורים "לשאוף אויר צח" ולשוב לעבודה בכוחות מחודשים.

ואם בהשוואות עסקינן, אין לשכוח (הרי הדשא אצל השכן תמיד ירוק יותר...) כי ראוי ונכון גם לציין שמספר התלמידים בכיתה בישראל הוא בין הגבוהים בעולם החינוך, ואין כל ספק בדבר השפעתו של נתון זה על יכולתו של המורה לקיים מערכת למידה מסודרת ותקינה, שתוכל לתת מענה הולם לכל מגוון התלמידים.

לסיכום, אין כל סיבה שיהיה עלינו, עובדי החינוך, להתנצל בגין ימי החופשה שהם חלק מעבודתנו החינוכית השוטפת. ראוי שכל המקטרגים יעריכו את מלאכתם הקשה של המורים, ואת מרצם יפנו ליצירת מסגרות חלופיות שיעסיקו את ילדיהם במהלך חופשות מערכת החינוך. ■

"קשה עבודת המורה בכיתה, שבה עליו להתמודד עם תלמידים חסרי גבולות, עם הורים חסרי אונים, התומכים בילדיהם כדי לרכוש את אהבתם, ובהעדר גיבוי כמעט מוחלט של מוסדות העל - שחיקת המורים בישראל היא בין הגבוהות במערכות החינוך בעולם"

הרהורים על החופש

החופש הוא משהו אחר שבדרך כלל "אין זמן" עבורו במהלך השנה

התשובה כבר מורכבת יותר מהפתיח ולא בטוח שניתן לומר דבר אחד שיתאים לכולם. הייתי מסתכן ואומר שבכל שלב התפתחותי בחיינו האישיים והמקצועיים יש משמעות שונה לחופש.

לעתים קרובות יש צורך להשקיע מחשבה רבה במהות החופש/החופשה, לא פחות מאשר בשגרת המשימות. הדברים אמורים בעיקר בנוגע לחופש של ילדינו נושל נכדינו, שהרי כידוע הזדקנו... ובעיקר כשמדובר בחופש הגדול שנמשך על פני כחודשיים והסתיים עתה. אפשר לומר שהפתיח מעלה את הצורך להתייחס אל החופש גם כאל הזדמנות לעשייה אחרת, ויש צורך להתכונן אליו כדי שה"דרור" יהיה אמיתי וגם שהחזרה לשגרה תהיה בכוחות מחודשים. הצעתי היא שהחופש ופסק הזמן הכרוך בו יאפשרו גם התנסות בתחומים שאינם מצויים בליבת העשייה היומיומית של התלמיד, למשל: הגדלת המיומנויות האישיות והבינאישיות וחשיבה והתנסות בניצול נאות של שעות הפנאי. אין הכוונה כאן להטיף לארגון נוקשה ומוקפד של סדר יום שיכלול תרגולים שונים והתנסויות חדשות כדי להתנסות ולהראות לעצמך או לסביבה שלך שהחופש אכן נוצל כהלכה; כוונתי שהחופש יאפשר אתנחתא מהשגרה ומהמשימות הלימודיות, שבדרך כלל תופסות נפח נכבד בהתנהלות היומיומית, למשהו אחר שבדרך כלל "אין זמן" עבורו במהלך השנה.

האסוציאציה הראשונה שעולה בדעתנו בהקשר של חופש/חופשה היא זו של משהו נעים וחיובי. אין צורך ללכת ולהתעמק בהסבר המילוני של המושג, שמסביר את החופש כ"חירות, דרור" וכ"שחרור זמני מעבודה או מחובה מסוימת". אנחנו כבר מרגישים זאת באמירה הפשוטה שלו. במקביל למשהו הנעים עולות גם אסוציאציות הנוגעות להטיות מגוונות של המילה חופש, כמו "שומע חופשי", "כניסה חופשית" ו"בחירה חופשית". זה עדיין נשמע חיובי, אבל מקבל מורכבות מסוימת. הדברים נכתבים בהקשר של החופש הגדול, המאפשר לתלמידים ולמורים דרור מהמחויבויות הרגילות של השנה, מהשיעורים, מהלימודים ומעבודות הבית. ובכל זאת בפרק הזמן של החופש הגדול נדרשים ההורים (הסבים והסבתות וכו') להיכנס לשגרת חיים חדשה שיש בה היבטים רבים שאינם בהכרח חופש. כפי שידוע זה מכבר, החופש של האחד יכול להיות כאב הראש של האחר. החופש הוא מרכיב חשוב באיזון האישי של כולנו. יש צורך לקבל, מדי פעם, שחרור זמני ממשומות היומיום הלוחצות, כדי לאגור כוחות להמשך ההתמודדות עם משימות החיים. אך האם באמת השחרור הזה, כשיוצאים לחופש, מועיל ומאפשר חזרה טובה יותר לשגרה ולהתמודדות עם המשימות? או שהוא רק נעים לנו ודוחה את ההתמודדויות שממשיכות לחכות?

“הצעתי היא שהחופש ופסק הזמן הכרוך בו
יאפשרו גם התנסות בתחומים שאינם מצויים בליבת
העשייה היומיומית של התלמיד, כמו למשל הגדלת
המיומנויות האישיות והבינאישיות”

הקשר זה ניתן לבחון גם למידה חדשה או העמקה בתחום ידע מוכר שלא התאפשר להתעמק בו במהלך השנה, וגם זה דבר ראוי ומבורך. כמובן, האתגר והעיקר הוא תחום המיומנויות האישיות והבינאישיות, ללא התיווך הדיגיטלי, שמצמצם את המגע האנושי הפשוט.

התיווך הדיגיטלי כולל, למשל, את הוואטסאפ, המסרונים, הטבלטים, שימושי סלולרי למיניהם וכיוצא ב. ממחקרים וגם מהתרשמויות ניכר שזהו סוג חדש של תקשורת שתופסת את מקומם של המחוות האנושיות והקשר הבינאישי הישיר.

הצעתי היא שבמסגרת החופש הגדול יהיה “חופש קטן” ובו יינתן מקום למיומנויות בינאישיות פשוטות, כמו: לשחק במשחקים, ולא רק דיגיטליים, או סתם לדבר.

אפשרויות נוספות הן להשתתף בפעולות תנועות הנוער והמתנסים, לצאת לחופשות משפחתיות, לעסוק בתחביבים, לעבוד, להתנדב, להיפגש עם חברים פנים אל פנים, ולהבין ולחוש שחברים זה לא רק מושג בפייסבוק, אלא דבר אמיתי.

לא מדובר במהפך ובהקצנה, כי אין צורך בכך, אלא רק בהפחתה ובריסון של השימוש באמצעי הקשר הדיגיטלי. היום כבר מבינים כולם, כי לתיווך הדיגיטלי, במינון מתאים, יש השפעה ברוכה על כמה מאורחות חיינו.

התמונה השגרתית אך המעט משונה שעולה בראשי בעת כתיבת שורות אלו היא של שני נערים בגיל העשרה. הם הגיעו מיד אחרי הלימודים לחדר הכושר, הניחו את התיקים ואת בטריות האופניים (עוד תיווך אלקטרוני שצריך לצמצם...) על המדף וניגשו כל אחד עם הסלולרי שלו לאימון.

ביד אחת הם החזיקו במתקן האימון ובשנייה סימסו ודיברו בטלפון הסלולרי תוך שהם משוים הודעות ומתכתבים ביניהם. מובן שלא נשאר פנאי לעיסוק עצמו כשמרב תשומת הלב הייתה בתיווך הדיגיטלי, על חשבון החיים שמסביב.

לכן, הצעה פשוטה, אתגרו את עצמכם בצמצום הדיגיטלי המוצע בהיבטיו המגוונים, ופתאום תגלו שיש לכם חברים סימפטיים שאפשר להחליף אתם מילה או שתיים, הורים ואחים נחמדים ששמחים לשינוי, ומי יודע, אפשר שגם לאחר השיבה לשדה הקרב של השגרה משהו מכך יישאר. ■

מיומנו של מנהל: העיקר שאני בחופשה

"אני בחופשה! החיים דבש! רק פה ושם אגיע לבית הספר יום יום, בערך, במשך שלושה שבועות נוספים..."

ובכל זאת צריך לבוא לבית הספר לא מעט גם בעת החופשה. הגעתי נדרשת כדי לפקח על הניקיונות, על השיפוצים ועל כל מה שניתן לבצע עתה, כל עוד בית הספר ריק כמעט מאדם. אבל - בקטנה...

והפרחחים גם הם אינם נחים להם, ובאמצע הלילה מוסיפים להפעיל את מערכת האזעקה של בית הספר - הם הרי לא בחופשה - וצריך מהר להגיע, ועם קצת מזל למנוע פריצה!

ומה לעשות שזהו בדיוק גם הזמן שניתן בו לכנס ישיבות לסיכומים, לדיונים, לתובנות ולתכנונים שלא ב"שוטף".

אז מה - לא נעשה זאת? והנה כבר פרחו להם עוד כמה ימי חופשה, לא נורא...

ומה אם, חלילה, יתאשפו ילד בקצה השני של הארץ, לא ניסע לבקר אותו?

ואם צריך מורה להתקבל לראיון עבודה? שנדחה אותו לתחילת שנת הלימודים?

ואם אנחנו בבילוי משפחתי, או בטויל בארץ או אפילו בחו"ל, שלא נתפנה לענות לטלפון ולהסביר ולהדריך?

ומה בנוגע למערכת השעות של שנת הלימודים הבאה? לא נבנה אותה עכשיו במשך שבוע או שבועיים? ולתלמידים לא נענה? ולפניות ההורים לא נגיב?

אז אם תשאלו, כמה זמן "נטו" היית בחופשה, לא אגים אם אומר שלא יותר מעשרה ימים...

אבל העיקר הוא שאני בחופשה! ■

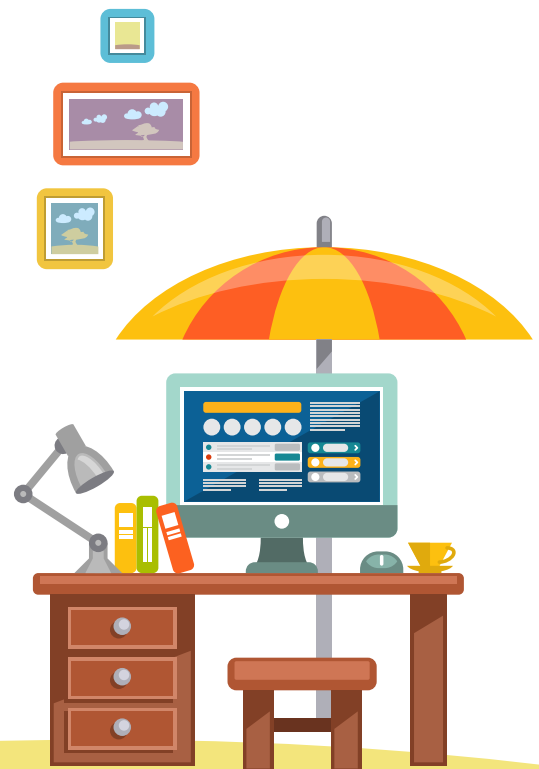
הלילה! בחופשה אני! או טו טו אני הולך ליהנות מתקופה ארוכה יחסית, שבה אוכל להירגע ולנשום לרווחה: לא עוד היקיצה הבהולה באמצע הלילה לרישום מהיר של מטלה שנשכחה, לא עוד צלצול הטלפון אין ספור פעמים ביום, לא עוד עשרות המסרונים, ובעיקר לא עוד החרדה העקשנית והדבקה בי בכל שעה, שמא יתרחש חלילה איזה אירוע, שמא ייפגע ילד חס ושלום!

אני בחופשה! החיים דבש! רק פה ושם אגיע לבית הספר יום יום, בערך, במשך שלושה שבועות נוספים... הרי צריך לקיים את מבחני הבגרות. לכל הדעות - נושא חשוב ורציני, הטומן בחובו סכנות וקשיים רבים, וחסר שלא אמצא במקום הנכון בזמן ההתרחשות.

ועודת ערעור לקראת הבגרויות, תכנון שנת הלימודים הבאה מול בעלי תפקידים, תיאומים מול חטיבת הביניים - כל אלה יגזלו לא יותר משש או שבע שעות ביום, קטן עלי... ולאחר מכן זהו, לא יגיעו עוד מורים וגם לא תלמידים, ואני אהיה בחופשה!

כמו בכל שנה, כך רציתי לחשוב...

ונכון הוא שמכשיר הטלפון אינו מטריד, אלא פעמים בודדות בכל יום, ומניין האי-מיילים ירד גם הוא מעשרות ליחידות, וכך גם המסרונים הלכו והתמעטו... ונכון הוא שקצב העבודה שונה, אבל הלחץ ממשיך ללחוץ, הגם שלוחץ פחות...

יחידת העילית של המחנכים בישראל!

המרכז ללימודים אקדמיים גאה להציג את סגל המרצים הבכיר ותוכניות הלימוד הטובות ביותר, אשר יכשירו אתכם המורים להיות הדור הבא של המנהיגות החינוכית בישראל.

הלימודים מרוכזים ביום אחד בשבוע

MA ביעוץ חינוכי

ההרשמה לשנת 2015 הסתיימה!

MA בחינוך בהתמחות חינוך מיוחד

במיקודים:

- שילוב תלמידים עם צרכים מיוחדים-היבטים רב תחומיים
 - לקויות מורכבות-היבטים רב תחומיים
 - לקויות למידה מורכבות-היבטים רב תחומיים
 - בעיות התנהגות על רצף ומגוון הלקויות-היבטים רב תחומיים
- ייחודי: אפשרות הרחבת רישיון ההוראה לחינוך מיוחד, למוסמכי התוכנית**

MA בחינוך בהתמחות הגיל הרך

MA בחינוך בהתמחות תקשוב ולמידה

MA בחינוך בהתמחות חינוך חברה ותרבות

MA בחינוך בהתמחות ניהול וארגון מערכות חינוך

MA בחינוך בהתמחות חינוך סביבתי

חדש!

שת"פ ייחודי עם ארגון המורים!

* חברי הארגון הזכאים למלגת קרן ידע ייהנו ממלגה נוספת בגובה של 3,000 ₪ * המלגה אינה תקפה לייעוץ חינוכי.

בראש בית הספר לחינוך עומד פרופ' דוד חן, אליו מצטרף סגל מרצים מוביל, ביניהם:

- פרופ' עמירם רביב • פרופ' אמציה ויזל • פרופ' סידני שטראוס • פרופ' יובל פורטוגלי • פרופ' מרים רוזנטל • פרופ' עמי וולנסקי • פרופ' כהן שלו אמיר • ד"ר חלי בולס • ד"ר יפה בן עמי • ד"ר חנה בר-ישי • ד"ר ליהי גת • ד"ר אלון הסגל • ד"ר אהוד חושן • ד"ר עידן פורת • ד"ר בשמת טובין • ד"ר עמיר לוי • ד"ר ענת ליבוביץ • ד"ר ניסן לימור • ד"ר ערער ח'לאד • ד"ר יונה מילר • ד"ר שאפיק מסאלחה • ד"ר נטע נוצר • ד"ר ירון סוקולוב • ד"ר אלעד פלד • ד"ר עמוס פליישמן • ד"ר שרה פרמן • ד"ר ג'ודי קוהאן-מס • ד"ר ירדן קדר • ד"ר רות הדס • ד"ר שרגא שדה • ד"ר שרה שדה • ד"ר רונית שלו • ד"ר כרמלה איגל • ד"ר גילה קורץ • ד"ר עירית קינן

ההרשמה למחזור אוקטובר 2015 בעיצומה!

www.mla.ac.il | 1-800-40-40-90 | ההבדל בין תאוריה לקריירה

שינוי בחופשות המורים? המעז מצליח!

המעשה המתבקש הוא לצמצם את הפער הקיים בין חופשות ההורים לחופשות ילדיהם ו/או להקטין את הנזק הנגרם מכך

שכזה יש השלכות תקציביות אשר האוצר צריך לתת עליהן את הדעת. אפשרות שנייה, ובזה עסקינן, היא "לטפל" בחופשות התלמידים. ארגוני המורים עיגנו, ובצדק, את ימי העבודה והחופשה של המורים בישראל בהסכמים קיבוציים מחייבים. לפיכך, שניימים, ככל שיעשו, ניתן ונכון לממש רק בשיתוף ארגוני המורים ובהסכמתם.

להערכתו, קיימות 2 אפשרויות:

1. בלי לפגוע במספר ימי הלימוד והחופשה שנקבעו, יש לחלק ולווסת אותם על פני השנה באופן שונה.

ניתן לחלק את שנת הלימודים ל-2 סמסטרים (כנהוג באוניברסיטאות ובמכללות). בין הסמסטרים (חורף וקיץ) תונהג חופשה של 7 - 10 ימים לבתי הספר היסודיים וחופשה של 14 - 20 ימים לבתי הספר העל יסודיים.

החופשה תנוצל לסגירת פערים לימודיים, ללמידה עצמית ולהכנה לקראת בחינות אמצע שתתקיימנה מיד עם תחילת סמסטר ב'. ריכוז הבחינות במועד זה יאפשר גם למידה רציפה, נינוחה ומשמעותית במהלך כל הסמסטר, בלי להידרש ללחץ שבועי בגין בחינה במקצוע זה או אחר.

בבתי הספר העל יסודיים תנוצל החופשה גם להכנה לבחינות בגרות של מועד חורף, שאף הן תתקיימנה בתחילת סמסטר ב'.

חופשת הסמסטר תנוצל גם להפוגה ולמנוחה של המורים והתלמידים.

במקביל משרד החינוך יכול וצריך להיערך לשיעורי תגבור שיינתנו בבתי הספר על ידי פרחי הוראה כחלק מעבודת הסטאז' שלהם. בחופשת הקיץ יש להפעיל קייטנות

חשיפתם של הילדים לסכנות ולהיפגעות לבין יכולת ההשגחה עליהם על ידי אדם מבוגר (הורה או מורה).

לפני עשורים מספר היה שיעור ההשתתפות של נשים בכוח העבודה נמוך, ומרביתן נמצאו בבית לקבל את ילדיהן לאחר יום הלימודים, וכמובן, בזמן החופשות. עם השנים עלה שיעור השתתפותן של הנשים בכוח העבודה וכיום הוא מגיע לכדי 60%. שיעור ההשתתפות של האמהות של

"האפשרויות מצריכות את

גמישות משרד האוצר ומוכנותו להוסיף תקציב"

המשפחות החד-הוריות בכוח העבודה אף גבוה יותר מזה של הנשים הנשואות. יוצא מכך שחוסר ההלימה בין חופשות ההורים לבין חופשות הילדים פוגע ביכולתם של ההורים, ובתוכם האמהות, לתפקד באופן מיטבי ושגרתי במקום עבודתם או לחלופין להיות נגישים וזמינים לילדים בביתם.

המעשה המתבקש הוא לצמצם את הפער הקיים בין חופשות ההורים לחופשות ילדיהם ו/או להקטין את הנזק הנגרם מכך. אפשרות אחת היא להגדיל את מספר ימי החופשה של העובדים במשק. למהלך

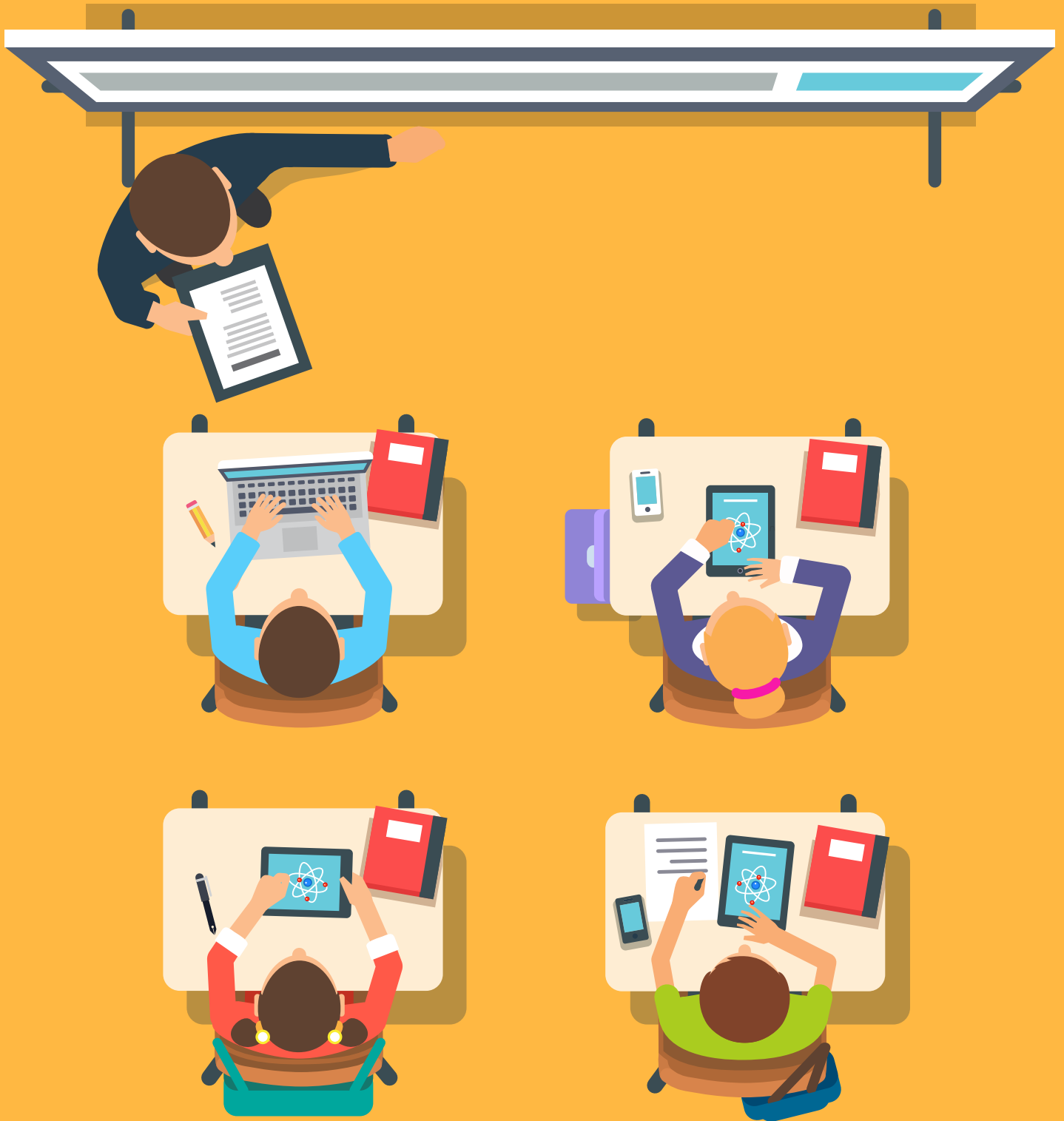
הדיון בלוח שנת הלימודים והחופשות עולה מעת לעת, ולרוב מביא לכעס והטחת האשמות בראשי משרד החינוך וזעם כלפי המורים.

הדבר נובע מהפער הגדול הקיים בין מספר ימי החופשה של ההורים לבין מספר ימי החופשה של הילדים, ביחס של 1 ל-4, קרי, 12 - 20 ימים להורים, לעומת כ- 50 ימים לתלמידים.

חוסר הלימה זה מקורו בעבר הרחוק והוא נובע מדיני עבודה והסכמים קיבוציים אשר נחתמו עם ארגוני המורים.

חשוב לציין שמספר ימי החופשה במערכת החינוך בישראל אינו מועט יותר ואינו רב יותר מזה שבמדינות אחרות בעולם המפותח, וכך גם בנוגע למספר ימי הלימוד. ואולם, אם נשווה את סך שעות הלימוד, נמצא שהן מעטות ביחס לעולם המערבי, שבו יום הלימודים ארוך וכולל ארוחת צהריים והכנת שיעורי בית. יוצא אפוא שהורים במדינת ישראל נדרשים למצוא פתרונות השגחה ופיקוח על ילדיהם לשעות רבות יותר ביממה, המצטברות לשעות רבות יותר בשנה.

אם נוסיף לכך את המציאות שהשתנתה, ובתוכה שוק העבודה, אל מול עולמם החברתי של הילדים והנגישות של אתרי האינטרנט והרשתות החברתיות, נמצא שמתקיים פער הולך ומעמיק בין רמת

תובענית ושוקת. האפשרויות המצוינות לעיל מצריכות את גמישות משרד האוצר ומוכנותו להוסיף תקציב. בחישוב ובמחשבה מעמיקים יותר, ייוכחו אנשי האוצר שהפסד ימי עבודה של ההורים - לעומת חופשות לימודים שאינן אקוויולנטיות לחופשות במשק - עלותו גבוהה בהרבה והנזק לתוצר ולצמיחה הכלכלית שלנו כמדינה גדול יותר. לכל הצדדים המעורבים אומר: "המעז מצליח!" שווה לנסות... ■

המתבקש בעולמנו הדינמי, לשנות את לוח החופשות אל מול תגמול ראוי למורים, תוכל לאפשר גריעה של ימי חופשה ובגינה תוספת משכורת 13 כנהוג בסקטורים האחרים. למעשה, קיצור ימי החופשה ו"גזילתם" מן המורים - דבר זה מצריך תגמול בשכר שהוא גבוה יותר מתשלום בעבור יום לימודים רגיל. השכר התוספתי חייב להיות אטרקטיבי כדי שהמורה יסכים לוותר על ימי חופשה שאפשרו לו "מילוי מצברים" בעבודה כה

מסובסדות עבור הילדים בגילים הצעירים. כתוצאה נלווה יש לעדכן את לוח החופשות בהתאם לחגים ולהתחשב ב"גשרים" שניתן לבצע, כמו גם קיצור חופשת הפסח וחופשת הקיץ. ריווח וויסות ימי הלימוד, מול ימי החופשה, ישאיר בידי ההורים את הגמישות המתבקשת והיכולת לתפקד הן בבית הן בעבודה. 2. הבנה של ארגוני המורים בדבר הצורך

חופשות, מורים, הורים, תלמידים ומה שביניהם...

על ממשלת ישראל וארגוני המורים להבין ולהפנים כי טובת מערכת החינוך מחייבת שינוי תפיסתי בנוגע למערכת החופשות והתאמתן לציבור ההורים

ימי החופשה, מובילים לפגיעה קשה בהתייחסות אל מקצוע ההוראה, בכלל, ואל המורה כדמות מחנך וכאיש מקצוע, בפרט. תדמיתם של ארגוני המורים, אשר מייצגים את ציבור העובדים שלהם (ואף מתבססים על הסכמי העבודה), היא תדמית של ארגונים שאינם מוכנים להתגמש, להיות יצירתיים או לבוא לקראת ציבור ההורים ולהבין את מצוקתם הקשה. בכך הם מוסיפים "אש" להתייחסות הבעייתית מלכתחילה כלפי המורה, וגורמים לכך שהציבור רואה בארגוני המורים אויב, ולא ארגון מקצועי לגיטימי. מלכוד זה מחריף את הבעיה.

זאת ועוד, העובדה שיש במערכת מורים שחוקים או מורים שאינם מתאימים, אך מגובים על ידי ארגוני המורים; העברת קיומם של טקסים ואירועים לשעות הבוקר במקום אחר הצהריים (בגלל הסכמי עבודה) - דבר שבא שוב על גבם של ההורים; ובעיקר, העובדה שיש לנו, כהורים, הרגשה שאין הבנה ואמפתיה של ארגוני המורים ואף של המורים עצמם לבעייתיות הקשה של מספר ימי החופשה הרבים, להפסד ימי עבודה של הורים בגלל ימי החופשה, ולהרגשה שלנו, כהורים, שזמן המורה שווה יותר - נקודות אלו הן קריטיות להבנת "הוויכוח הציבורי" הניטש בנושא.

החופשה במערכת החינוך אינם תואמים לימי החופשה של ההורים - לא בכמותם המספרית ולא במועד מימושם. כהורה וכפעיל בוועדי הורים, מצד אחד, וכמי שמכיר מקרוב את מערכת ההוראה ועבודת המורים, מהצד האחר, משוכנע אני שיש למצוא פתרון שיתאים ויסנכרן בין הצורך האמיתי של ההורים לבין זה של ציבור המורים ומערכת ההוראה.

מניסיוני, נקודת המוצא של הורים רבים ביחסם כלפי בית הספר היא שביית הספר הוא בראש ובראשונה מסגרת הנותנת מענה לילדים בזמן שהוריהם נמצאים בעבודה. לכן ההתייחסות המרכזית בחשיבותה מבחינתם היא מספר ימי הלימוד - וזאת עוד לפני מהות הלימוד, חשיבות החומר הנלמד, רמת ההשכלה של המורה, מקצועיותו וכדומה. כל אלה חשובים, אמנם, אך "מעיקים" פחות על ההורה העובד.

גישה זו מחזקת את הפגיעה במעמד המורה מצד ציבור ההורים, אשר יחד עם האנטגוניזם שנגרם בשל מספר

ימי חופשה במערכת החינוך הם נושא טעון ובעייתי, המייצר אנטגוניזם וגורם להערכת האווירה ולהגברת ההתייחסות השלילית כלפי ציבור המורים. הנושא גם מוביל לתסכול ההורים, אשר נאלצים למצוא תעסוקה לילדיהם במשך ימים רבים במהלך השנה. מצב מורכב זה נובע, בין היתר, מכך שישראל נמצאת במקום ה-2 בעולם מבחינת הפער שבין ימי החופשה של ההורים לבין ימי החופשה של התלמידים. אנסה לבחון כאן את מערכת היחסים המורכבת בין ההורים לבין המורים והארגונים המייצגים אותם, מערכת יחסים המחייבת טיפול ושיפור מיידי. מערכת, שבסימביוזה ועבודה משותפת, תתרום הרבה יותר ותביא לחינוך טוב יותר לילדינו.

אין חולק שיש בעיה. קיימת בעיה קשה בנוגע לימי החופשה, כפי שהם היום, ואין לי ספק שכל הגורמים - ארגוני המורים, המנהלים, אנשי משרד החינוך וכמובן ההורים - מסכימים כי יש עיוות בנושא ימי החופשה. עיוות שנובע מעצם הדבר שימי

לימוד במהלך השנה, בימים שכיום אין לימודים בהם או בחופש). מובן שהמהלך ידרוש גמישות מצד ארגוני המורים, במו"מ על חישובי שעות, ימים וחופשות וכד' (וזאת לצד התגמשות בצורך להוצאת מורים שיימצא שאינם מתאימים ובכך להביא להעלאת מעמד המורה). מהלך כזה יחייב את משרדי החינוך והאוצר להתאים את שכר המורים לשינויים המתבקשים מהוספת ימי הלימוד והארכת יום הלימודים (על חשבון יום ו') ולעודד כלכלית את התמקצעות המורה (אין לי ספק שהוספת שכר על ימי הלימוד הנוספים ושיפור התנאים למורים ישתלמו למשק יותר מאשר העלות של הפסד ימי העבודה של ההורים כיום). לסיום, על ממשלת ישראל וארגוני המורים להבין ולהפנים כי טובת מערכת החינוך מחייבת שינוי תפיסתי בנוגע למערכת החופשות והתאמתן לציבור ההורים. עם זאת, ובמקביל, אני מאמין כי עלינו כולנו לשאוף ולהביא לכך שמעמד המורה ומקצוע ההוראה ייעשו לנחשבים וימשכו אנשים טובים למערכת החינוך, אנשים שיבחרו במקצוע ההוראה מתוך תפיסה חברתית ורצון לשינוי, ואנו, ההורים, נראה במורים שותפים לדרך. ■

ליישם, יש לעבדם עד לפרטים הקטנים מול הגורמים השונים. לא כל פתרון ייתן מענה מוחלט, אך שילוב ביניהם עשוי, ללא ספק, להביא למצב שבו תצומצם הפגיעה: א. התאמת ימי החופשה לתאריכים שההורים בחופשה בהם. קרי, אם חג מסתיים ביום ה', הלימודים לא יחודשו ביום ו', אלא יהיה גשר. ב. עשיית מאמץ לעבור ל- 5 ימי לימוד בשבוע - הרי מרבית המשק אינו עובד בימי ו' וההורים בבית - ובמקביל החזרת ימים רבים אלו בימי הקיץ / במועדים / בחול המועד. ג. קביעת גשר בתקופת חגי תשרי, כך שתהיה חופשה ארוכה יותר וזאת על חשבון ימי החופשה הרבים בתקופת פסח וחנוכה. ד. קיצור החופש הגדול (רוב בתי הספר ממוזגים ואלו שלא - ימוזגו). ה. מתן אפשרות למורה לקבל חופשה של עד 10 ימים במהלך השנה (על פי רצונו), והיה עליו להחזיר ימים אלו בימי לימודים אחרים במהלך השנה. (מורים רבים יעדיפו לצאת לחופשה, לא דווקא ביולי או בחול המועד, אלא בימים שהם צריכים לסידורים אישיים או סתם במהלך השנה, ותמורתם ייתנו עוד 10 ימי

אני מכיר מקרוב את עבודת המורה: את שעות ההכנה הרבות בבית, את ההשתלמויות על חשבון הזמן הפרטי, את עשרות הטלפונים של ההורים, את העדר "עצמאות" המורים בבחירת ימי החופשה שלהם ואת הקושי האמיתי לעמוד יום שלם מול כיתה. מרכיבים אלה בעבודת המורה אינם מובנים או מוכרים לכלל הציבור. עבודת המורה נתפסת בעיני ההורים לא פעם כעבודה "נוחה". ההורים מביאים בחשבון את העובדה שהמורה נמצא בבית במהלך קיץ, וזאת נוסף לעשרות ימים במהלך השנה, בחגים ובמועדים שהם ימי עבודה של כולנו. הנחות אלה מובילות לכך שאנו, ההורים, רואים במורה אדם שאינו עובד קשה, וממעיטים בערכה, בטיבה ובאיכותה של עבודתו. אין לי ספק שחייבים למצוא פתרון שישלב בין כל המערכות: שמצד אחד, ישמש פתרון לנו, ההורים, לבעיה של ימי החופש הרבים, המעמידים אותנו בפני בעיות יומיומיות ומאלצים אותנו לדאוג לתעסוקה לילדים, למצוא פתרונות יצירתיים בזמן שהותנו בעבודה, ואף גורמים פגיעה כלכלית, ומצד אחר, יביא להעלאת מעמד המורה ולא יפגע בתנאיו. לשם כך אני מציע פתרונות מספר, שכדי

* הדברים משקפים את דעתי האישית בלבד ואינם מייצגים את כלל ציבור ההורים.

מערכת החינוך בישראל אינה פתרון להורים עובדים

הרעיון לקצר ימי חופשה כדי לתת מענה להורים עובדים, על גבם של מורים, יש בו משום זילות המקצוע

גבוהה יותר, אחרת השינוי יגרום לבעיות נוספות בחישוב השכר ולהרעת תנאים. שינויים במבנה שבוע הלימודים מעוררים שאלות ותהיות גם בנוגע להתנהלות המנהלים. לא די בכך שמנהלים רבים אינם פועלים לפי הרפורמות השונות ופוגעים בזכויותיהם של המורים, החשש הוא ששינוי זה יאפשר למנהלים הזדמנות נוספת לפגיעה. מנהלים רבים ידעו שיום שישי הוא יום חופשי, נוסף ליום אחר באמצע השבוע, והם יקבעו פעילויות ליום החופשי ויחייבו מורים להגיע לבית הספר. תירוצם הצפוי יהיה 'יש לכם המורים יום חופשי נוסף - שישי'. לא מעט מורים עדיין חשים אכזבה מהרפורמות החדשות: אופק חדש ועוז לתמורה. לא רק שמורים עובדים יותר שעות בבית הספר, עבודתם נמשכת גם בבית. עדיין לא בכל בתי הספר ישנם תנאים מתאימים לביצוע העבודה השוטפת. רפורמה ופגיעה בימי חופשה תגרום לציבור המורים לחוסר אמון כלפי המערכת וכלפי הארגונים. ■

הארכת ימי הלימוד וקיצור החופשות למורים יגרמו לשחיקה נוספת וכתוצאה מכך לנטישה של המקצוע. חופשת הקיץ נועדה גם לאפשר השלמת פערים. תלמידים רבים מתקשים בלימודיהם במהלך שנת הלימודים. אם יקצרו את ימי החופשה, איך יספיקו התלמידים להשלים פערים וגם לנוח מלימודים? הצעת ההורים ל- 5 ימי לימוד בשבוע מעלה שאלות: האם כמות השעות להוראה תרד? כיום מורים המועסקים לפי הרפורמה אופק חדש עובדים 36 שעות שבועיות. אם ימשיכו המורים לעבוד את אותה כמות שעות גם במתכונת של 5 ימים, הרי שיש כאן משום הרעת תנאים. יום שישי הוא נתון נוסף רלוונטי בחישוב החופשות. ברוב בתי הספר יום שישי הוא יום קצר והמורים מלמדים בו עד 5 שעות. איך בדיוק יבצעו את ההמרה של חופש ביום שישי לעומת לימוד בחודש יולי? בכל פתרון שיימצא יש לבדוק אפוא שמכסת השעות השנתית לא תהיה

כסת ימי החופשה של המורים אינה גדולה. הרעיון לקצר ימי חופשה כדי לתת מענה להורים עובדים, על גבם של מורים, יש בו משום זילות המקצוע. המורים אינם שמרטפים. האחריות לטיפול חלה קודם כול על ההורים בלבד ואין לראות במערכת החינוך בישראל מערכת האמורה לתת פתרון להורים עובדים. תפקיד המורה הוא ללמד ולחנך. ישנם פתרונות יצירתיים לקושי שמתעורר בשל אורך החופשה, כגון חודש תרומה לקהילה, העסקת גורמים אחרים שיעסיקו את התלמידים בשטח בית הספר, קורסי העשרה ועוד. לצערנו, כל יוזמה תעלה למדינה כספים רבים. המדינה, מצדה, לא מעוניינת בכך ושוב חוזרים לפתרון הזול - לפגוע במורים. החופשה נועדה לא רק לילדים, אלא גם לאוכלוסיית המורים. עבודת המורים היא קשה ותובענית, והמורים זקוקים לחופשה כדי למלא את המצברים מחדש. לא מעט מורים מעידים על שחיקה במקצוע.

לצמוח אישית, להתפתח מקצועית

מגוון קורסים ייעודיים לעובדי הוראה במסגרת "עוז לתמורה":

- סגני מנהלים ■ רכזי שכבה ■ מחנכי כיתה ■ רכזי מקצוע
- רכז התאמות ללמידה והבחנות
- הכשרת רכזי הערכה ומדידה ■ רכזי תקשוב

עולמות הטקסט, המידע והספרייה

- ספרנות ומידענות
- עריכת לשון עברית
- סדנה לכתיבה יוצרת עולם
- Creative Writing in English
- Editing in English
- יידיש - לא רק שפה זרה

חדש!

תרפיה

- הדרכת הורים - קורס ייעודי למטפלים, למורות וגננות בחינוך המיוחד
- מבוא לטיפול בטראומה ממוקד גוף
- גינון ככלי מסייע בחינוך ובטיפול
- טיפול בתנועה בעבודה עם ילדים
- בעלי צרכים מיוחדים
- ביבליותרפיה ככלי מסייע בחינוך ובטיפול

אקדמיה לקהילה

- אינטרנט ורשתות חברתיות ככלי עבודה
- "דיאלוגים" - בית שמאי ובית הלל:
- כלים מן המקורות לשיח העכשווי
- מגוון קורסי העשרה בתחומי החינוך, ההורות והמשפחה

חדש!

אימון, הדרכה, הנחיה וקהילה

- הנחיית קבוצות
- אימון (Coaching)
- - לקויי למידה
- - הורות ומשפחה
- - אורח חיים בריא
- מגדר ושוויון
- רכזים ומסייעים לפינות חי טיפוליות

חדש!

חדש!

חדש!

חינוך מיוחד - לקויות למידה, שפה ותקשורת

- הוראה מתקנת (מותאמת)
- הכשרת מנהלי מערך טיפול (Case Manager)
- ללקויי תקשורת בתפקוד גבוה
- ניתוח התנהגות יישומי (ABA)

חדש!

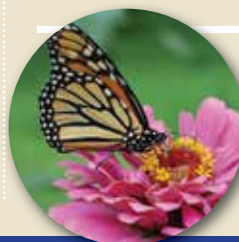
חינוך והוראה

- אנתרופוסופיה וחינוך בגישת ולדורף
- Tutors - מורה פרטי לאנגלית

חדש!

הרחבת הסמכה

- מתמטיקה, פיזיקה ומדעים
- תרבות יהודית ישראלית

עת לנפוש ועת ללמוד

רגע לפני פרישה ולאחר 44 שנים של הוראה,
המסקנה היא אחת - אין מקום לשינוי לוח החופשות

לתמורה, תהליך בעל חשיבות אדירה למערכת החינוך. חלק מההורים עדיין לא הפנימו את הרוח החדשה וקריאת תיגר על לוח החופשות אינה במקומה.

האם באמת ובתמים מקצוע ההוראה דומה לכל מקצוע אחר? הרי בתוך תוכם יודעים ההורים את התשובה. בכל העולם המערבי אין זהות בין לוח החופשות של ההורה לבין זה של בית הספר, הדבר לא נקבע בגלל שרירות לב, אלא בשל אמת פנימית. השחיקה עזה. המורה ניצב מול כיתה הומה מתלמידים ומנהל שיעור, וההורה מתלונן כי הוא אינו יכול להכיל את ילדו בימי החופשה - נו, באמת!?

מה עשינו או כשהיינו ילדים? גם הוריי עבדו, לא הייתה טלוויזיה ולא מחשב. ההורים נטלו על עצמם אחריות, ואני אינני רוצה להציע להורים הצעות. אני רק רוצה להקים קול צעקה נגד שינוי שיהיה בעוכרי המורים ומערכת החינוך. גם שינוי תוכנית החופשות לא תשביע את רצון ההורים. הם יבקשו, ואני בטוח בכך, עוד ועוד - כי הקומץ אינו משיב את הארי.

וסליחה על השאלה - ממתי ההורים קובעים את סדר היום של הרופאים, האחיות, העובדים הסוציאליים, הספרנים, ומדוע יקבעו את סדר היום שלנו ושל חבריי למסע המפך הנקרא הוראה?

אני נהנה בכל רגע בעבודתי אך אני זכאי בצדק לחופשה. וכן חופשת מורים. ודי לציבור עם זעקת הקוזק הנגזל. איננו צריכים להתנצל ואיננו צריכים להרכין ראש. נער הייתי וגם זקנתי, ורגע קט בטרם פרישה, ובקול גדול, אני מציע לדחות על הסף כל שינוי. חפצים ההורים בפתרון, שיחפשו הפתרון לא בחצר שלנו. ■

כולנו נשאנו תפילת הודיה ותודה למשפחה על ילדיה שניצלו לאחרונה מרעידת האדמה בנפאל הרחוקה, אך האם עצרנו ושאלנו עצמנו מה לילדים בגיל חינוך חובה בחו"ל בטיול בזמן הלימודים הסדירים? מדוע לא נסעו בחופשה? האם גם ההורים הנוטלים ילדיהם לסקי בשוויץ, צרפת, בולגריה, לטיולים לארה"ב, הנכנסים עמוק לתוך תקופת הלימודים לאחר חופשת הפסח, לסופי שבוע מרתקים, טוענים את טענת הקיצוץ?

לחלק מההורים מסקנה מתבקשת ואפילו הגיונית תהיה זו שתומכת בכך שבית הספר יחזיק בילדים כל השנה, בעוד ההורים יצאו לחופש, כאשר הפרמטרים של נוחות ועלות יאפשרו זאת להם. שינוי מערך לוח החופשות רק יחזק סדרי עולם הפוכים שכאלה.

אילו הקשיחו הנהלות בתי הספר את התנהלותן מול ההורים פורצי המסגרת, ייתכן שהיינו שומעים פחות טיעונים בזכות הקיצוץ. עת לנפוש ועת ללמוד. אם המסגרת אינה מחייבת, ואין דין ואין דיין ונופשים מתי שמתחשק, זול, זמין - אל להורים להלין ולבקש לקצץ.

בשוויץ תלמיד שנעדר לרגל נסיעה - הוא והריו עומדים לדין ומוטל עליהם קנס. ולמה לא במקומותינו? נראה את מערכת החינוך שלנו ניצבת על רגליה האחריות ואינה מאפשרת היעדרות. האירוניה טמונה בעובדה שהמורה אינו זכאי לצאת לחופשה כרצונו, אלא הוא כפוף לתנאי המערכת, ואילו התלמידים ציפור דרוו, נו, האם משהו יסודי לא מתגלה כאן כפגום? ומכאן אני קורא ואומר - לא לשינוי. ציבור המורים עובר תהליך של הסתגלות ל"עזו

בית הוריי בירושלים שלפני איחודה לא שמעתי קול טרוניה מהוריי על ימי החופש, אלא להפך: "חשוב שהילד ינפוש", והילד הזה הוא אני. היום אני כבר סב לנכדות ורגע לפני פרישה וזאת לאחר 44 שנים של הוראה. ואני אומר בקול רם שאין מקום לשינוי לוח החופשות.

לא שלוח החופשות הוא "פרה קדושה" שלא ניתן לשחוט אותה שחיטה כשרה, אלא שאין צורך במהפך בלוח השנה. במקום לגעת בלוח השנה, יש לערוך שינוי בתפיסת בית הספר על צוותו ותפקידו בקרב ההורים.

לאורך השנים חל פיחות הולך וגדל במעמד בית הספר כסוכן תרבות ראשון במעלה. בית הספר הוא מוסד המשמש בית שני לתלמיד המתחנך בו. הוא מעצב את תפיסת עולמו ומעצים את סקרנותו לגילוי עולמות. התלמיד בבית הספר זוכה לחיזוק ביטחונו העצמי ורוכש כישורי חיים. אך, הנה, ההורים יוצאים בכל הזדמנות בקריאה להפוך את בית הספר לשמרטף כשהם יוצאים לעבודה.

לעניות דעתם על בית הספר להכיל את התלמידים כל ימות השנה כדי שההורה יהיה פנוי לענייניו ועיסוקיו.

מדינתנו בורכה בהורים המאושרים להביא צאצאים לאוויר העולם. קצב הילודה מפעים ועולה על זה שברוב מדינות המערב. אלא מה? הפתעה רבתי - הבאת ילד לעולם כרוכה באחריות. אחת הנגזרות הנדרשות מכך היא ניצול נבון של שעות הפנאי ושעות האיכות. ההורים בחלקם מנסים להעביר את האחריות לכתפי המדינה באמצעות בתי הספר.

"האם באמת ובתמים מקצוע
 ההוראה דומה לכל מקצוע
 אחר? הרי בתוך תוכם יודעים
 ההורים את התשובה"

מורה מסביב לשעון

הזלזול בעבודת המורה והרמת הגבה על חופשותיו הם התסכול הגדול בעבודת ההוראה

לבוא בבוקר כי הם עובדים, משתתפת בישיבות צוות, בימי הורים, מכינה מערכי שיעור ודפי עבודה, מטפלת בבקשות של תלמידי החינוך, בונה שיעורי חינוך - וכל זה לצד מענה תמידי, בכל שעה, להורים ולתלמידים בוואצאפ או בשיחות טלפון. על כל זה נוסף הלחץ התמידי לעמוד בהספק החומר, הרצון להיות יצירתית, לחשוב איך להעביר את החומר בדרך מעניינת ולרתום מחדש את התלמידים למשימות הלמידה - והעבודה לא נגמרת לעולם.

גם כיום עדיין יש אנשים הסבורים שמורים עובדים מ-8.00 עד 13.00 ושהחיים שלהם דבש. מקומם לראות כל פעם מחדש שאנשים, שלא מבינים מה באמת עובר על מורה במהלך יום עבודה אחד של כמה שעות, מרשים לעצמם להתלונן על המורים ולהעביר ביקורת על הצורך שלהם בחופשה.

מזמינה את כל המתלוננים להחליף אותי יום אחד בלבד. ■

שהם לא שכחו להביא ציוד נדרש, ללמוד למבחן או להביא מחשבון למתכונת במתמטיקה. אני מעודדת אותם לבוא לבית הספר וממציאה בכל יום מחדש סיבה הגיונית שבגללה חשוב לבוא גם בקור ובגשם עז לשיעור חינוך גופני. משהגעתי לבית הספר בבוקר, כל כולי שם עבור כל תלמיד, בין שמדובר בתלמיד החינוך שלי, בתלמיד מתמטיקה או בתלמיד עברית, ובין שמדובר בתלמיד שבא לשאול שאלה בנוגע למעורבות חברתית.

בהפסקות אני מבלה לרוב בשיחות אישיות עם תלמידים או בשיחות משמעת עם תלמידים אצל רכז השכבה. אם הכול מתנהל כרגיל במהלך היום ומתמזל מזלי נותרות לי 5 דקות לעצמי (שגם בהן אני מנהלת שיחה עם מורות שמתלוננות על תלמידים מפריעים או על ציונים נמוכים).

בסוף היום, כשכל התלמידים הולכים הביתה, אני ממשכה לעבוד. בודקת מבחנים, נפגשת עם הורים שלא יכלו

אני יודעת שבחרתי נכון. להיות מורה ומחנך זו זכות. בכל יום מחדש אני מבינה שאני נמצאת במקום שאני רוצה להיות בו. ובכל זאת, אם אני צריכה להצביע על הדבר המתסכל ביותר מבחינתי בעולם ההוראה והחינוך, הרי ללא ספק, נושא החופשות תופס אחר כבוד את המקום הראשון. גם כיום, בשנת 2015, יש אנשים שמזלזלים בעבודת המורה ומרימים גבה על דבר הצורך בחופשות. עבודת המורה היא עבודה קשה, ק-ש-ה מאוד, שלא לדבר על עבודת המחנך שהוא גם מורה מקצועי וגם מרכז מקצוע או מבצע תפקיד נוסף במערכת. בואו ואכניס אתכם לתוך עולמי ואשתף אתכם בסדר יומי: אני עובדת 24 שעות ביממה.

אמנם יש לי שעות התחלה וסיום מוגדרות ברפורמה עוז לתמורה, אך הן בגדר שעות המלצה. מהרגע שאני פוקחת את עיניי, בבוקר, אני עובדת. עונה להודעות בוואצאפ, מוודאה שהתלמידים שלי קמו,

הד החינוך

אנחנו מאז
בשנים החינוכיות

סטודיו נעם תמרי

נא להתקשר למינהלת "הד החינוך" במייל, בפקס, או טלפונית
03-6922939 • טלפון: 03-6928221 • פקס: hed@morim.org.il
בכל פניה, אנא הקפדי/י להשאיר פרטים ברורים: טיב הפנייה, שם מלא, מס' ת.ז., מס' טלפון נייד

לרכישת מנוי

חופשות המורים פופוליים זול

אין מה לקנא במורים, לא בתנאי עבודתם ולא במשכורתיהם

במרבית מדינות המערב, כולל בפינלנד הנמצאת במקום הראשון בהישגי התלמידים, היא במוצע בת 38-40 שבועות. בישראל הממוצע הוא 39 שבועות. מספר ימי העבודה נטו של המורים, על פי אותם נתונים, נע בין 180 ל-190 ימים במוצע. בישראל מספר ימי הלימוד הוא 183. ממש חגיגה בישראל. בבתי הספר היסודיים מספר שעות הלימוד מאז שנת 2000 ועד 2011 גדל מ 731 ל 842. יש כאן גידול ראלי של 111 שעות. לעומת זאת, במדינה שבה רמת הלימודים גבוהה למדי, פינלנד, מספר השעות באותו פרק זמן, הלך וגדל מ 656 ל 680, היינו, גידול ראלי של 24 שעות בלבד. הייתכן שהכלכלן או הפמיניסטית לא קראו את הנתונים הללו? מוזר! במדינות הנסקרות בדו"ח הגידול בשעות ההוראה של המורים עומד על 10% מאז שנת 2000 ועד 2011, במוצע. בישראל הגידול היה של 15%. במיוחד בגלל התוכנית "אופק חדש". אז על מה מלינים? ישנם נתונים מעניינים בדו"ח גם לגבי הצפיפות בכיתות ומשכורת מורים שוודאי כולם מקנאים בהן. יועילו הכלכלן והפמיניסטית לעיין בדו"ח (יצורף קישור אליו) ויזכרו עד כמה מורי ישראל מרווחים לעומת עמיתיהם במדינות ה-OECD. הרי אם היו משלמים למורים בישראל משכורת כאלה היה הפרשן הכלכלי טוען שזו שחיתות, מהלך כלכלי בלתי נכון וכד.

חופשות המורים. לו הייתי מבין את הקשר לעומק, אולי לא הייתי כותב שורות אלה. אך להעלות טיעון כה מטופש ולעטוף אותו בפמיניזם, אינו יכול להישאר ללא תגובה. אם כבר, החופשות לכאורה אמורות לפגוע בנשים וגברים כאחד, וודאי אליבא דה פמיניסטית מושבעת. אז לפני שנרחיב, ראוי שאותה אישה תעשה סדר בביתה, תתחלק שווה בשווה עם בעלה. ולאחר מכן תבוא בטענות מופרכות לאחרים. על פי כל המדדים הקיימים בעולם, תלמידי ישראל לומדים אותו מספר ימים בשנה, ובמקרים רבים יותר, כמו במדינות המערביות ואף הלא מערביות. לעומת זאת, בהשוואה לאותן המדינות, תלמידי ישראל נמצאים במקום מאוד טוב באמצע. אם לא מתחת לכך. אחת הסיבות לנתונים הבלתי מחמיאים הללו היא התערבות הורים ומיני גוזמאות שהם פולטים כפי שעשתה כותבת המאמר שהוזכר לעיל. אין שום אינדיקטור מדעי זולת מקורות מדעים דוגמת הפמיניסטית או הפרשן הכלכלי המתעלם מן הדוחות של OECD ושל גופים מוסמכים ומהימנים אחרים. אלא שהנתונים אינם חשובים עבור שני הפופוליסטים הללו, אלא עוד כמה תגובות תמיכה. כדי להזים את השקרים, נביא להלן נתונים של OECD שוודאי יותר אמינים מאלה של שני המוזכרים לעיל. שנת הלימודים

ראוי שהורים יתחילו לטפל בילדיהם ולא יותירו למערכת החינוך את מה שהם בעצמם צריכים לעשות. אין מה לקנא במורים, לא בתנאי עבודתם ולא במשכורתיהם. מה שבמדינות העולם המפותחות הבינו מזמן, בישראל עדיין אפילו לא התחילו לחשוב. כמידי שנה ומידי חופשה חוזרים וצפים על פני העיתונים מיני מאמרים פופוליסטיים ודמגוגיים שאין כדוגמתם, בהם תוקפים את המורים על חופשותיהם הרבות. אין כל הלימה בין המציאות לבין המתואר במאמרים, זולת עובדה אחת בסיסית: בורות מבחילה. יש נסיון של הורים ומיני אינטרסנטים אחרים להסביר את הקשיים האישיים שלהם דרך הפריזמה של חופשות המורים. בקיצור, לא רוצים מורים בחופש כדי שאלה יהיו השמרטפים הזולים לילדיהם. שני מאמרים המהווים דוגמה ומופת לבורות והטעיה של הציבור הופיעו לאחרונה. ראשון שהוא המדאיג ביותר משום שהכותב, נחמיה שטרסלר, הוא פרשן כלכלי של עיתון הארץ ושל ערוצי טלוויזיה ורדיו. מבוקש למדי, קושר בין חופשת השבועות לבין מכירת תנובה לסינים. יש במאמר סרקזם בלתי מוסתר כיאה לפרשן הכלכלי הנודע. המאמר השני הופיע באתר YNET ונכתב על ידי אישה הטוענת לפגיעה קשה בחופש העיסוק שלה כאישה בגלל

*הערת העורך: המאמר פורסם בטור דעות בעיתון 'מעריב' ומובא כאן בהסכמת המחבר

“ראוי שהורים יתחילו לטפל בילדיהם ולא יותירו למערכת החינוך את מה שהם בעצמם צריכים לעשות”

מזלן של המדינות בהן משכורות המורים מכובדות מאוד שאין להם פרשן כלכלי כמו אצלנו וגם לא פמיניסטית המנסה לטמטם את הציבור.

ראוי שהורים יתחילו לטפל בילדיהם ולא יותירו למערכת החינוך את מה שהם בעצמם צריכים לעשות. אין מה לקנא במורים, לא בתנאי עבודתם ולא במשכורתיהם. מה שבמדינות העולם המפותחות הבינו מזמן, בישראל עדיין אפילו לא התחילו לחשוב. ואת הפופוליזם והפמיניזם תשאירו לתחומים אחרים. הגיעה השעה שהורים יגדלו את ילדיהם וידאגו לחינוכם.

באף מקום בעולם בתי ספר אינם תחליף להורים המשקיעים את כל מרצם בחינוך ילדיהם. בישראל זורקים את הילדים אל מערכת החינוך ושהיא תשבור את הראש. החופשות של המורים אינן הבעיה, אלא איכות ההוראה, הלמידה, המשמעת, התערבות הורים בלתי נסבלת, טבלאות של נתונים המראות את הישגי התלמיד ולא שום דבר אחר.

מי שרוצה חברה בריאה, מסודרת, משכילה, חייב להשקיע בחינוך ולמידה הן בבתי הספר והן בבית. ישאלו את עצמם ההורים כמה זמן הם מקדישים לילדיהם ואם הם לא קונים אותם, תרתי משמע, בכסף או במכשירים סלולריים הכי משוכללים או בטובין אחרים. ■

חופשה ל-3 דתות

קביעת חופשות למגזרים שונים היא משימה קשה ומורכבת והפתרון לכך הוא לצאת לחופשות במועדי החגים הדתיים של כל מגזר

המונותאיסטיות הלכה למעשה תחת קורת גג אחת! גם בין המורים יש ייצוג לדתות השונות, בנישואי תערובת, כגון: מוסלמי עם נוצרייה, נוצרי עם מוסלמית ודרוזי עם נוצרייה. ישנם גם הורים מספר שנחשבים לנישואים בנישואי תערובת: מוסלמים ויהודיות. יש לציין שכל אחד מבני הזוג הנישאים בנישואי תערובת נשאר בדתו שלו. האם בעלי התפקידים שהזכרתי צריכים לקחת חופש בזמן החופשה הדתית שלהם בלבד? או גם לקחת חופש בזמן החופשות הדתיות של התלמידים והמורים המוסלמים, שהם הרוב המוחץ? ומה על ילדים של אם יהודייה (שעל פי הדת היהודית הם יהודים) ואב מוסלמי (שעל פי ההלכה המוסלמית, השריעה, הם מוסלמים)? זוהי קושיה לא קלה במציאות שאנו מתמודדים איתה בבית הספר. בעיניי, כאדם אוניברסלי ופלורליסט, הפתרון

פגרת החורף, למשך כשבועיים - הסמוכה לחופשת חנוכה, ופגרת האביב במשך שבועיים - החופפת בחלקה לחופשת פסח. פגרות אלה באו לכסות על פערי החופשות הדתיות של המגזר היהודי. נוסף על כך יש גם חופשות דתיות למגזר הלא יהודי אך הן מעטות. מה קורה למערכת הלימודים בבית ספר מקיף במגזר הבדואי ברהט, אשר צוות המורים ועובדי המינהל שבו מורכב ממוסלמים, יהודים, נוצרים ודרוזים, ואוכלוסיית התלמידים בו מורכבת ממוסלמים? עבדכם הוא מנהל בית ספר רב תחומי (זי"ב), ובו כ-1200 תלמידים וכ-120 מורים ועובדי המינהל. בבית ספרנו פועלות שתי רפורמות: אופק חדש בחטיבת הביניים ועוז לתמורה בחטיבה עליונה. יש מורים שמשרתם מתחלקת בין שתי החטיבות והם נמצאים בשתי רפורמות. בית הספר שלנו במגזר הבדואי ברהט משמש דוגמה לקיום משותף לכל הדתות

במדינת ישראל חיים זה לצד זה יהודים, מוסלמים, נוצרים ודרוזים. כשמנסים, במשרד החינוך, לקבוע את החופשות למגזרים השונים, נתקלים בקשיים לא מעטים, כי יש חופשות כלליות וחופשות של חגים דתיים לכל מגזר. החופשה הכללית, התקפה לכל המגזרים, היא פגרת הקיץ, אשר קוצצה בתקופת השר סער. כידוע, השר פירון הקים ועדה, בראשות גב' עמירה חיים, מנהלת מחוז הדרום במשרד החינוך, לבדיקת קיצוץ או הארכה של חופשת הקיץ. הוועדה המליצה להחזיר את פגרת הקיץ כפי שהייתה, כי הקיצוץ לא הצדיק את מטרותיו. השר פירון אימץ את ההמלצה. ההורים התנגדו לכך בטענה שצריך להתאים את החופשות של התלמידים לחופשות של ההורים. טענה זו גררה גם התנגדות של ארגוני המורים, שטענו שהמורים אינם בגדר שמרטפים לילדים. במגזר הלא יהודי יש שתי פגרות נוספות:

"מה קורה למערכת הלימודים בבית ספר מקיף במגזר הבודאי ברהט, אשר צוות המורים ועובדי המינהל שבו מורכב ממוסלמים, יהודים, נוצרים ודרוזים, ואוכלוסיית התלמידים בו מורכבת ממוסלמים?"

ולהלן הצעתי לחלוקת החופשות:

חופשת הקיץ למשך 30 יום ליסודיים (40 יום לעל יסודי) ו-30 הימים הנותרים יתחלקו:

15 יום ייתוספו לחופשת פסח וגם לחופשת האביב של המגזר הלא יהודי.

15 יום ייתוספו לחופשת חנוכה וגם לחופשת החורף של המגזר הלא יהודי.

בצורה זו יתחלקו החופשות לשלוש עונות: קיץ, חורף ואביב. לא ישעמם לתלמידים, למורים וגם להורים, אשר יתאימו את החופשות שלהם בעבודה לחופשות התלמידים ויוכלו להקדיש זמן לבילוי ולטיול עם ילדיהם.

מודע אני שיישום הצעה זו דורש חשיבה ואת תרגומה הלכה למעשה. יש בה מן הסיכוי לצד הסיכון, אך זה המקום להיזכר בדברי אחד החכמים שאמר "הסיכון הגדול ביותר בחיים הוא לא לקחת שום סיכון". ■

והם עלולים לצאת לתרבות רעה. **מורה:** אני גם הורה וגם מורה. כמורה, מגיע לי להיות בחופש עם הילדים שלי ולתת להם את תשומת הלב, המגיעה להם, שכל הזמן נתתי לילדים אחרים (תלמידים). אני רוצה לטייל איתם ועם בן זוגי. יש לזכור שהחופשה היא חלק מתנאי העבודה של המורה ואסור לפגוע בכך. לעניות דעתי, טוב עשה משרד החינוך, בשיתוף השלטון המקומי, כשהפעיל השנה את פרויקט "בית הספר של החופש הגדול" לשכבות א-ב, אשר קיצר את החופשה בשלושה שבועות. זהו פרויקט מבורך, ויש צורך להרחיבו כל שנה כך שיכיל שתי שכבות חדשות, עד החטיבה העליונה, והוא דורש התאמה לסוג השכבה (יסודי - חטיבה עליונה). כמובן, פרויקט זה מסובסד ומותאם לרמת ההכנסה של ההורים. אם משרד האוצר לא ייתן יד ויימנע מלממן ולהרחיב פרויקט זה, ככל הנראה נחזור להאשמות בעד ונגד החופש הגדול בקיץ.

הנכון לכולם הוא לצאת לחופשה במועדי החופשות הדתיות שלהם.

הצוות שהוא לא מוסלמי נהנה גם הוא מהחופשות הדתיות של המוסלמים. עקב כך אנו מתמודדים לא פעם עם הצורך להשלים את החומר החסר לתלמידים.

הורים לעתים באים בטענות שיש לא מעט היעדרויות של מורים בבית הספר.

שאלתי לדעתם של תלמידים, מורים והורים על דבר החופשה הארוכה בקיץ.

התשובות היו מגוונות:

תלמיד: אני בעד החופש הגדול, כי בימי הקיץ חם מאוד בנגב, צריך לנוח, לטעון את המצברים מחדש, לצאת לטייל עם ההורים ולבקר את סבתא.

תלמיד אחר: זהו חופש ארוך מאוד, אנו נשכח את החומר. אני נגד.

הורה: אני אבא ל-10 תלמידים, מפרנס יחיד, קשה לי למצוא מסגרות לילדים, ואם אמצא אין לי מאיפה לשלם. כאשר החופש ארוך, משעמם לילדים

שיתוף פעולה בין קרן ידע של ארגון המורים לבין המכללה למינהל המסלול האקדמי

במסגרת פעולותיה של המחלקה לקרן ידע בארגון המורים בבתי"ס העל יסודיים, להעלאת רמת ההשכלה והדרגה האקדמית של המורים, ממשיכה המחלקה ליזום פרויקטים שבמסגרתם היא מעניקה מלגות בשיתוף פעולה עם המוסדות להשכלה גבוהה. בחודש האחרון נחתם הסכם מלגות בין קרן ידע של ארגון המורים לבין בית הספר למינהל עסקים במכללה למינהל, ללימודי תואר שני (M.B.A.), בהתמחות בפסיכולוגיה עסקית וניהולית לצד מיומנויות בניהול כיתה ובית ספר.

התוכנית היא היחידה בישראל המעניקה תואר שני במינהל עסקים בשנה קלנדרית אחת המותאמת למורים, צוותי ניהול ואנשי החינוך בישראל.

על פי ההסכם, מורה הזכאי למלגה בסך 4,500 ₪ מטעם קרן ידע של ארגון המורים, בשנה"ל תשע"ז, יהיה זכאי למלגה נוספת בסך 4,000 ₪ מטעם המכללה. בית הספר למינהל עסקים מציע חוויית לימוד ייחודית,

עדכנית ומתקדמת, סביבות לימוד מתוקשבות, מרכזי יזמות וחדשנות, אחריות תאגידית ועסקים חברתיים ושילוב של ידע ומיומנויות עם חיבור לשטח.

קורסי ההתמחות כוללים תכנים ייעודיים המתמקדים בלמידה משמעותית, הערכה חלופית, חדשנות ועמידנות פדגוגית, מיומנויות בניהול וארגון חינוכי, מנהיגות וזהות חינוכית ויישום פסיכולוגיה חיובית בחינוך.

הלימודים יתקיימו ביום רביעי בין השעות 08:00 - 17:00 בקמפוס המכללה בראשון-לציון.

לפרטים והרשמה
ניתן לפנות אל אביטל
און: טל': 03-9634051
avitalon@hdq.colman.ac.il

גמלאית, בואי להוביל

אם את בשלה להשפיע ולהנהיג באיזור יהוד, קרית גת וחולון, מקומך איתנו!

ידיד לחינוך
גמלאים מתנדבים במערכת החינוך
מעל 1,000,000 שעות תרומה למערכת החינוך
office@yadidla.org.il

אות הנשיא למתנדב
מעל 1,000,000 שעות תרומה למערכת החינוך
www.yadidla.org.il

את מוזמנת להגיש מועמדותך ולהצטרף לצוות הרכזים של ידיד לחינוך. עמותת ידיד לחינוך, זוכת פרס הנשיא להתנדבות, מובילה מהלך חינוכי וחברתי משמעותי. אנחנו מחפשים מתנדבים לתפקידים מובילים בארגון.

אפרים נוספים - מטה האומגה: 03-6727595

*הפניה מתייחסת לנשים וגברים כאחד.

ארגון המורים
מייסד 1958

בלעדי! הבנק הבינלאומי בשיתוף עם ארגון המורים מציג:

מתחילים את השנה עם לוח חלק

GOEMAN

הלוואות בתנאים ייחודיים לחברי ארגון המורים!

חופשות הקיץ והחגים מלוות בהוצאות רבות. כדי לעבור אותן ביתר קלות, הבינלאומי שמח להציע לכם מגוון הלוואות בתנאים אטרקטיביים במיוחד.

הלוואה בריבית משתנה לכל מטרה למעבירי משכורת⁽²⁾:

- ▲ סכום ההלוואה: עד 100,000 ₪
- ▲ תקופת ההחזר: עד 5 שנים
- ▲ ריבית: P+0.5% לשנה

נכון ליום 5.8.15 שיעור הריבית 2.1% לשנה (ריבית מתואמת 2.1203% לשנה)

הלוואה בריבית קבועה בשיעור ריבית החשכ"ל⁽¹⁾:

- ▲ סכום ההלוואה: עד 20,000 ₪
 - ▲ תקופת ההחזר: עד 36 תשלומים חודשיים
 - ▲ ריבית: ריבית החשכ"ל 1.04%⁽¹⁾ בלבד!
- נכון ליום 20.7.15 1.04%⁽¹⁾ לשנה בלבד! (ריבית מתואמת 1.0442% לשנה)
- ללא התחייבות להעברת המשכורת!**

בנוסף, הלוואה לכל מטרה בניכוי מהשכר למעבירי משכורת⁽³⁾:

- ▲ סכום ההלוואה: עד 100,000 ₪
- ▲ תקופת ההחזר: עד 5 שנים
- ▲ ריבית: P-0.5% לשנה

⁽¹⁾ ההלוואה תישא ריבית קבועה בשיעור ריבית החשכ"ל הידועה במועד החתימה על בקשת ההלוואה (ריבית החשכ"ל - שיעור ריבית על הלוואות לעובדי המדינה המתפרסם מעת לעת ע"י החשב הכללי במשרד האוצר). ⁽²⁾ ההלוואה תינתן למעבירי משכורת בגובה 4,000 ₪ ומעלה. ⁽³⁾ הלוואות בניכוי שכר יוענקו בכפוף לקבלת הפניה חתומה ע"י המעביד ובכפוף לקיום הסכם התקשרות מול הבנק ובהעברת משכורת לבנק. ההלוואות מיועדות ללקוחות פרטיים (לא עסקיים), ויוענקו בכפוף לשיקול דעת הבנק ולהמצאת בטחונות לשביעות רצונו. ההלוואות כפופות לתנאים המלאים המפורטים במסמכי הבנק ולפי העניין גם באתר www.fibi.co.il. פריים (P) - "ריבית בסיסית" הנקבעת ע"י הבנק ומשתנה מעת לעת, ומפורסמת ע"י הבנק בסניפיו או באתר האינטרנט של הבנק. הבנק רשאי לשנות את תנאי הלוואות או להפסיק להציען בכל עת.

עוברים לבנק המשתלם בישראל!

שווק 8.15

בנק יהב מזמין את ציבור המורים ליהנות מהבנקאות המשתלמת בישראל:

◀ חשבון ללא עמלות עובר ושכ

◀ הלואה עד 100,000 ₪ בריבית "פריים" + 1%, עד 10 שנים.

אפשרות לדחיית תשלום הקרן במשך חצי השנה הראשונה

◀ מסגרת אשראי בחשבון העו"ש - עד 5,000 ₪ ב"ריבית יהב"

אנו לשרותכם ב-45 סניפים ברחבי הארץ

בנק יהב
הכי משתלם בשבילך

פתוח
לכולם
***2617**

כל האמור בפרסום זה, לרבות מתן האשראי, הביטחונות ודמי הטיפול נכון למועד הפרסום וכפוף להוראות הדין, לנהלי ולתנאי הבנק ולאישורו. הבנק רשאי לשנות את התנאים בכל עת. לפותחי ח-ן המפקידים משכורת חודשית של 5,000 ₪ ומעלה. "ריבית יהב" 1.04% נכון ל-2.8.15.